

Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike
rakendusüuringute keskus RAKE

RAKE

VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA VILISTLASUURING 1992-2009

Lõppraport
20. märts, 2012

Sisukord

Jooniste loetelu	3
Tabelite loetelu.....	4
1 Sissejuhatus.....	6
2 Metoodika	7
2.1 Küsimustik	7
2.2 Valim ja andmekogumine.....	7
3 Tulemused	9
3.1 Ülevaade lõpetanutest	9
3.2 Tagasisivaade õpingutele.....	15
3.2.1 Eriala/õppekava valikut mõjutanud tegurid.....	15
3.2.2 Hinnangud õppekavale ja õpingutele.....	25
3.2.3 Praktika läbimine õppekava raames	31
3.2.4 Tugi õpinguteks	34
3.2.5 Töötamine õpingute ajal	35
3.3 Kõrgkoolilõpetanute edasine tegevus.....	41
3.3.1 Töö leidmise viisid ja töökoha valik.....	45
3.3.2 Seos töö ja lõpetatud eriala vahel.....	48
3.3.3 Töökoha asukoht, tööandja omandivorm ja töökoormus.....	51
3.3.4 Töölane positsioon, ametikohal nõutav haridusaste ja rahulolu tööga.....	54
3.3.5 Sissetulekud.....	56
3.4 Pädevused	57
3.5 Lõpetamisjärgne koostöö Viljandi Kultuuriakadeemiaga.....	63
4 Kokkuvõte.....	65
Lisa 1 Tabelid	69
Lisa 2 Küsimustik	74

Jooniste loetelu

Joonis 1 Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute arv aastatel 1992-2009.....	10
Joonis 2 Lõpetanute arv osakondade ja perioodide lõikes (N=1075)	10
Joonis 3 Lõpetanute sooline jaotus osakondade lõikes (% , N=1075).....	11
Joonis 4 Lõpetanute sooline jaotus perioodide lõikes (% , N=1075).....	11
Joonis 5 Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute vanuseline jaotus (% lõpetanutest).....	11
Joonis 6 Lõpetanute vanuseline jaotus osakondade lõikes (%)	12
Joonis 7 Lõpetanute vanuseline jaotus perioodide lõikes (%)	13
Joonis 8 Lõpetanute elukoht enne õpingute alustamist (% , n=1075).....	14
Joonis 9 Erialavaliku põhjused (% lõpetanutest, kes pidas kriteeriumit väga oluliseks või oluliseks) .	18
Joonis 10 Õppevormi muutmise seos õpingute ajal töötamisega (% lõpetanutest).....	23
Joonis 11 Hinnangud õppekava eesmärgipärasusele ning tööturu nõuetega vastavusele (% vastanutest, kes väiteid hindasid)	25
Joonis 12 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega (% , n=965) Märkus: osakaalude arvutamisel on välistatud need vastajad, kes märkisid, et ei oska hinnata.	27
Joonis 13 Õppekava raames praktika läbinute osakaal osakondade lõikes (% , n=1075).....	32
Joonis 14 Õppekava raames praktika läbinute osakaal perioodide lõikes (% , n=1075).....	32
Joonis 15 Tugi õpingute ajal osakondade lõikes (% , n=1075)	34
Joonis 16 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal (% , n=1075)	35
Joonis 17 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal osakondade lõikes (% vastava osakonna lõpetanutest).....	36
Joonis 18 Töötamise seos õppevormiga (% vastava õppevormi lõpetanutest).....	36
Joonis 19 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil)	37
Joonis 20 Töökoormus õpingute ajal osakondade lõikes (% lõpetanutest, kes töötas õpingute ajal)..	37
Joonis 21 Õpingute ajal töötamise peamine põhjus (% õpingute ajal töötanutest, n=655).....	38
Joonis 22 Õpingute aegse töö ja õpitud eriala seotus osakondade lõikes (% õpingute ajal töötanutest).....	39
Joonis 23 Hinnang õpingute ajal töötamise mõjust õppetööle ja erialasele arengule (% õpingute ajal töötanutest)	40
Joonis 24 Lõpetamisjärgne tegevus (% , n=1075)	41
Joonis 25 Õpingute jätkamine osakondade lõikes (% õpinguid jätkanutest vastavast osakonnast)	42
Joonis 26 Erialase töökoha leidmise kiirus (% töötavatest lõpetanutest).....	46
Joonis 27 Olulisim viis töökoha leidmiseks (% töötavatest lõpetanutest, n=924)	46
Joonis 28 Olulisemad tegurid töökoha saamisel (% töötavatest lõpetanutest, n=924).....	47
Joonis 29 Olulisemad tegurid töökoha valimisel (% töötavatest lõpetanutest)	48
Joonis 30 Praeguse töö seotus õpitud erialaga osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest).....	49
Joonis 31 Praeguse töö seotus erialaga perioodide lõikes (% töötavatest lõpetanutest)	49
Joonis 32 Mitteerialasel tööl töötamise põhjused (% mitteerialasel tööl töötajatest, n=89).....	50
Joonis 33 Töökoha asukoht (% töötavatest lõpetanutest, n=924).....	51
Joonis 34 Tööandja omandivorm (% töötavatest lõpetanutest, n=924).....	52
Joonis 35 Töökoormus osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest, n=924)	53
Joonis 36 Ametialane positsioon (% töötavatest lõpetanutest, n=924)	54
Joonis 37 Ametikohal nõutav haridusaste (% töötavatest lõpetanutest, n=928).....	55
Joonis 38 Rahulolu tööga ja toimetulek tööturul (% , n=922).....	56

Joonis 39 Põhitöökoha brutopalk teisendatuna täiskohale (% , n=853).....	57
Joonis 40 Keskmine hinnang pädevustele, sh enda tasemele, ülikooli rollile pädevuse kujunemisel ja olulisusele ametikohal.....	58
Joonis 41 Lõpetanute kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga pärast lõpetamist (%)	63
Joonis 42 Viljandi Kultuuriakadeemia võimalused Eesti piirkondliku arengu toetamisel (%).....	64

Tabelite loetelu

Tabel 1 Vastanute arv ja vastamismäär aastate lõikes	8
Tabel 2 Lõpetanute elukoht enne õpinguid ja aastal 2011 (% vastanutest, kes märkisid mõlemad elukohad).....	15
Tabel 3 Allikad, kust saadi infot valitud eriala/õppekava kohta aastate lõikes (%)	16
Tabel 4 Allikad, kust saadi infot valitud erialade/õppekavade kohta osakondade lõikes (%)	16
Tabel 5 Erialavaliku põhjused osakondade lõikes (%).....	18
Tabel 6 Erialavaliku põhjused aastate lõikes (%).....	19
Tabel 7 Erialavaliku põhjused õppevormi alusel (%).....	20
Tabel 8 Õppekava läbimiseks kulutatud aeg perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil) ...	21
Tabel 9 Õppekava läbimiseks kulunud aeg osakondade lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas)	21
Tabel 10 Õppekava läbimiseks kulunud aeg õppevormi alusel (% õppevormis lõpetanutest).....	21
Tabel 11 Õppevormi õpingute alustamisel ja lõpetamisel (N=1077).....	23
Tabel 12 Õppekoht õpingute alustamisel ja lõpetamisel (% lõpetanutest, n=1075)	24
Tabel 13 Liikumine õppekohtade vahel osakondade lõikes (% lõpetanutest).....	24
Tabel 14 Liikumine õppekohtade vahel perioodide lõikes (% lõpetanutest).....	25
Tabel 15 Hinnangud õppekava eesmärgipärasusele ning tööturu nõuetega vastavusele osakondade lõikes (%)	26
Tabel 16 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega osakondade lõikes (% lõpetanutest, kes nõustusid täielikult või osaliselt).....	27
Tabel 17 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega perioodide lõikes (%)	28
Tabel 18 Peamine põhjus õpingute ajal töötamiseks osakondade lõikes (% õpingute ajal töötanutest)	39
Tabel 19 Õpingute lõpetamise mõju sissetulekule aastate lõikes (%)	40
Tabel 20 Lõpetamisjärgne tegevus perioodide lõikes (% , n=1075).....	41
Tabel 21 Lõpetamisjärgne tegevus osakondade lõikes (% , n=1075).....	42
Tabel 22 Kõrgkoolides õpingute jätkamine osakondade lõikes (% kõrgkoolis õpinguid jätkanutest, n=135).....	43
Tabel 23 Kõrgkoolides õpingute jätkamine perioodide lõikes (% kõrgkoolis õpinguid jätkanutest)	43
Tabel 24 Õpingute jätkamine erinevates õppeastmetes osakondade lõikes (%)	44
Tabel 25 Olulised põhjused õpingute jätkamiseks osakondade lõikes (%)	44
Tabel 26 Enesetäiendamise valdkonnad osakondade lõikes (% , n=1075)	45
Tabel 27 Erialasel tööl töötamise staaž vastavalt lõpetamise perioodile (%)	49
Tabel 28 Erialasel tööl töötamise staaž osakondade lõikes (%).....	50
Tabel 29 Mitmeerialasel tööl töötamise põhjused osakondade lõikes (%)	51
Tabel 30 Osalise koormusega töötamine osakondade lõikes (%)	53
Tabel 31 Ametialane positsioon osakondade lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas).....	55

Tabel 32 Peamine sissetulekuallikas osakondade lõikes (% , n=1075)	56
Tabel 33 Põhitöökoha brutopalk teisendatud täiskohale osakondade lõikes (%)	57
Tabel 34 Hinnangud enda pädevuste tasemele osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaalal 1...5)	61
Tabel 35 Hinnangud VKA rollile pädevuste kujundamisel osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaalal 1...5)	61
Tabel 36 Hinnangud pädevuste olulisusele töökohal osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaala 1..5).....	62
Tabel 37 Lõpetanute elukoht enne õppima asumist ja aastal 2011 osakondade lõikes (% osakonna lõpetanutest).....	69
Tabel 38 Lõpetanute elukoht enne õppima asumist ja aastal 2011 perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil)	70
Tabel 39 Vilistlaste lõpetamisjärgne kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga osakondade lõikes (%)... 70	70
Tabel 40 Vilistlaste lõpetamisjärgne kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga perioodide lõikes (%)	71
Tabel 41 Õppekava täitmine nominaalajaga osakondade ja perioodide lõikes (%).....	71
Tabel 42 Nominaalajast pikema õppeaja põhjused osakondade ja perioodide lõikes (%)	71
Tabel 43 Õppevorm õpingute alguses ja lõpus osakondade lõikes (n=1075, lõpetanute arv)	72
Tabel 44 Õppevorm õpingute alguses ja lõpus perioodide lõikes (n=1075, lõpetanute arv)	72
Tabel 45 Lõpetamisjärgne tegevus aastate ja osakondade lõikes (% , n=1075)	73
Tabel 46 Olulisemad töö leidmise viisid osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest).....	73

1 Sissejuhatus

2011. aasta sügisel viis Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus (RAKE) läbi küsitluse Viljandi Kultuuriakadeemia 1992-2009 lõpetanute seas. Vilistlastel paluti anda tagasisidet järgmiste aspektide kohta:

- erialavalikut mõjutanud tegurid ja õpingutega seotud erinevad aspektid (õppekava, praktikakorraldus, nõustamisteenused);
- õpingute järgne tegevus (edasiõppimine, tööturule siirdumine);
- töökohal vajalikud pädevused võrrelduna enda taseme ja ülikooli panusega nende arendamisse;
- lõpetamisjärgne koostöö Viljandi Kultuuriakadeemiaga.

Uuringu eesmärgiks oli saada vilistlaste tagasisidet läbitud õpingutele ja lõpetamisjärgsele tegevusele, sealhulgas eriala- ja tööalastele valikutele, õpingute ajal töötamise põhjustele, töökohal nõutavate ja ülikoolis õpetatavate oskuste kattuvusele ning tööturule siirdumise probleemidele ja seal toimetulekule. Uuring oli osaks Viljandi Kultuuriakadeemia juubeliaasta (20 aastat kõrgkoolina ning 60 aastat asutamisest) ettevõtmistest, uuringu tulemused on sisendiks Viljandi Kultuuriakadeemia juhtkonnale strateegiliste otsuste tegemisel, õppekavade arendamisel ning õppetöö korraldamisel.

Käesolev uuring on esimeseks laiaulatuslikuks vilistlasuuringuks Viljandi Kultuuriakadeemias.

Metoodikapeatükk annab ülevaate uuringu aluseks oleva küsimustiku väljatöötamisest, küsitluse läbiviimisest, vastanute hulgast ja andmetöötlusmeetoditest.

Uuringu põhilised **tulemused** esitatakse viie peatükina.

- Esimeses antakse ülevaade lõpetanute jaotumisest osakondade ning lõpetamisjärgsete aastate lõikes, lõpetanute jaotumisest vanuse, soo ja elukoha asukoha alusel.
- Teises peatükis tuuakse välja eriala valiku põhjused, hinnangud õppekavale, praktika-võimalustele ja tugiteenustele. Põhjalikumalt uuritakse õpingute ajal töötamist ning selle põhjuseid, töökoormust ning õpinguteaegse töö seotust õpitava erialaga.
- Kolmandas peatükis uuritakse lõpetanute lõpetamisjärgset tegevust, sealhulgas edasiõppimist ja suundumist tööturule. Põhjalikumalt vaadeldakse töö leidmise viise ja olulisi tegureid töö valimisel, tööalast positsiooni ja sissetulekuid ning uuritakse kas ja millisel määral on lõpetanute valitud ametikoht seotud õpitud erialaga ning milline on ametikohal tegelikult nõutav või eeldatav haridusaste.
- Neljas peatükk keskendub lõpetanute pädevuste tasemele ning sellele, kuidas kõrgekooliõpinguid aitasid kaasa pädevuste tõstmisele ning milline on lõpetanute hinnangul vajalik pädevuste tase lõpetamisjärgsel ametikohal.
- Viies peatükk annab ülevaate lõpetanute kontaktidest ja koostööst Viljandi Kultuuriakadeemiaga ning sellest, kuidas saaks VKA kaasa aidata Eesti piirkondlikule arengule.

Kokkuvõttes tuuakse ära uuringu põhilised tulemused.

2 Metoodika

2.1 Küsimustik

Käesoleva uuringu raames võeti vilistlaste küsitlusankeedi väljatöötamisel aluseks 2010. aastal läbiviidud Eesti kõrgkoolide vilistlasuuringu küsimustik, mida täiendati eelmise uuringu tagasiside ning Viljandi Kultuuriakadeemia ettepanekute alusel. Koostatud küsimustik oli tavapärasest mõnevõrra põhjalikum ning koosnes 61 küsimusest. Küsimused olid vastavalt sisule jaotatud kuude plokki:

- lõpetanu taust (sugu, vanus);
- õpingud (lõpetamise aasta, õppekava, õppeaste, õppekava valiku põhjused, õppekava läbimise aeg, õppevorm, õppekoht);
- õpingud ja töötamine (töökoormus, õpingute ajal töötamise põhjused, töö seos õpitava erialaga, töötamise mõju õpingutele);
- lõpetamisele järgnev tegevus (töötamine ja edasi õppimine, siirdumine tööturule, töö seos õpitud erialaga, töökoha valiku põhjused ja leidmise viisid, ametipositsioon, tööstaaž, hariduse vastavus töökohal nõutule, töökoormus, sissetulek, töökoha asukoht);
- ülikooliõpingud ja hinnang sellele (hinnangud õppekavale, praktika läbimisele, ülikooli poolt pakutud tugi õpingute ajal, õppeprotsessi tugevused ja nõrkused, õpingute jooksul omandatud pädevuste tase, rahulolu õpingute ja tööga);
- lõpetamisjärgne koostöö Viljandi Kultuuriakadeemiaga (kontakt kooliga pärast lõpetamist, Viljandi Kultuuriakadeemia võimalused aidata kaasa Eesti piirkondlikule arengule, vilistlaste võimalused aidata kaasa kooli jätkusuutlikule arengule või vilistlastegevusele).

Küsimustik on toodud lisas 2.

2.2 Valim ja andmekogumine

Valimisse kuulusid kõik Viljandi Kultuurikolledži või Viljandi Kultuuriakadeemia aastatel 1992-2009 lõpetanud. Küsitlusele oli võimalik vastata eesti keeles. Vilistlaste kontaktandmed saadi õppeinfosüsteemist ning iga vilistlase puhul saadeti kutse koos küsimustiku lingiga kõigile teadaolevatele kontaktaadressidele. Esialgsesse valimisse kuulus 1075 vilistlast, neist 851 puhul oli teada vähemalt üks kontaktaadress. Küsitluse käigus osutus 86 aadressi kasutamiskõlbmatuks peamiselt kahel põhjusel: kas aadressi enam ei eksisteerinud või oli vilistlase postkast täis (probleem peamiselt *hot.ee* ja *mail.ee* aadressidega) ja küsitluskutset ei olnud võimalik edastada.

Vilistlaste küsitlus viidi läbi perioodil 20. september kuni 4. oktoober 2011 veebipõhiselt, kasutades Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringu keskuse poolt väljaarendatud küsitluskeskkonda. Enne küsitluse algust pöördus Viljandi Kultuuriakadeemia vilistlaste poole üleskutsega vilistlasuuringus osalemiseks. Küsitlusperioodi jooksul (26. septembril) saadeti vilistlastele korduv palve uuringus osalemiseks.

Kokku laekus küsitlusele 445 vastust, mille hulgas oli 64 küsitluse katkestanut. Lõplikuks vastuste arvuks jäi seega 381 ja üldiseks vastamismääraks 45% (vt Tabel 1). Madalaim on vastamismäär 1998. ja 2000. aasta lõpetanute hulgas (vastavalt 20% ja 25%) ning kõrgeim 1992. ja 2004. aasta lõpetanute hulgas (vastavalt 69% ja 60%).

Tabel 1 Vastanute arv ja vastamismäär aastate lõikes

Aasta	Vilistlasi	Kontakte	Vastanuid	Vastamismäär (%)
1992	16	13	9	69
1993	40	25	12	48
1994	34	27	13	48
1995	25	14	6	43
1996	47	38	21	55
1997	48	38	16	42
1998	25	20	4	20
1999	39	28	12	43
2000	57	40	10	25
2001	57	36	13	36
2002	63	44	22	50
2003	76	49	21	43
2004	60	42	25	60
2005	78	59	20	34
2006	77	71	28	39
2007	91	84	44	52
2008	117	107	48	45
2009	125	116	57	49
KOKKU	1075	851	381	45

Vastavalt Viljandi Kultuuriakadeemia soovidele esitatakse uuringu tulemused kaalutud andmete alusel. Kuna erialade ja aastate lõikes oli mõnel juhul vastanuid väga vähe (nt Tabel 1), kaaluti andmed vastavalt **lõpetatud osakonnale** ja **ajaperioodile**. Käesolevas uuringus seob osakond omavahel seotud õppekavasid. Osakonnad nende praegusel kujul moodustati 2002. aastal. Osakondi, mille vahel erialad praegu jagunevad on kokku 5:

1. **infohariduse osakond (IHO)** – info- ja dokumendihaldus, infoteadus ja dokumendihaldus, raamatukogundus, raamatukogundus ja infokeskkonnad, raamatukogundus ja infoteadus;
2. **kultuurhariduse osakond (KHO)** – huvijuht multikultuurses keskkonnas, huvijuht-loovtegevuse juhendaja, huvijuht-loovtegevuse õpetaja, kultuurikorraldus, laste ja noorte huvijuht, muukeelsete koolide laste ja noorte huvijuht;
3. **etenduskunstide osakond (EKO)** – butafoor-dekoraator, lavastuskorraldus, näitejuhtimine, tantsujuhtimine, tantsukunst, teatrikunst, valguskujundus, teatrikunsti visuaaltehnoloogia;
4. **muusikaosakond (MO)** – jazzmuusika, klassikaline ja kirikumuusika, koolimuusika, pärimusmuusika, levimuusika, kirikumuusik-muusikaõpetaja;
5. **rahvusliku käsitöö osakond (RKO)** – rahvuslik ehitus, rahvuslik tekstiil, talukujundus ja rahvuslik käsitöö.

Et aastate kaupa oli vastanuid vähe ja ebaühtlaselt, siis on vilistlased rühmitatud õppeasutuses toimuvaid muutusi arvestades järgnevalt:

- **1992-1994** – asusid õppima keskeriõppeasutuses, lõpetasid diplomiõppe õppekaval kõrgharidusõppeasutuses;

- **1995-2001** – asusid õppima ja lõpetasid diplomiõppe õppekaval iseseisvas kõrgharidusõppeasutuses;
- **2002-2005** – asusid õppima diplomiõppes, lõpetasid rakenduskõrgharidusõppes iseseisvas kõrgharidusõppeasutuses;
- **2006-2009** – asusid õppima rakenduskõrgharidusõppes iseseisvas kõrgharidusõppeasutuses (v.a. 2005. aastal sisseastujad), lõpetasid Tartu Ülikooli üksuses.

Leidmaks uuringu andmete põhjal hinnangud üldkogumi parameetritele, on igale valimi objektile (n_i) vaja leida tema kaal (w_i) ehk määrata, kui paljusid üldkogumi (N_i) elemente objekt valimis esindab. Tulemuste kaalumiseks arvutati igale vastajale kaalu koefitsient. Valimi väiksuse tõttu polnud võimalik teostada kaalumist enama kui kahe tunnuse alusel. Viljandi Kultuuriakadeemia soovil jaotati andmed klassideks osakondade ja ajaperioodide lõikes ning leiti igale vastavas klassis olevale andmeobjektile tema kaal ($w_i = N_i / n_i$). Kuna kultuurhariduse osakonnast oli lõpetajate arvuga võrreldes vähe vastajaid aastatel 1995-2001 ja 2002-2005, peab selle osakonna puhul arvestama, et tulemused võivad olla üksikute vastajate arvamuse tõttu liialt võimendatud. Ettevaatlikkusega tuleb suhtuda ka etenduskunsti osakonna 1992.-1994. ning rahvusliku käsitöö osakonna 1995.-2001. aastatel lõpetanute kaalutud hinnangutesse, kuna nende puhul oli vastanuid võrreldes üldkogumiga liialt vähe.

Jooniste ja tulemuste tõlgendamisel tuleb silmas pidada, et uuringu küsimustikus polnud kõik küsimused kohustuslikud ning teatud küsimustele said vastata ainult osa lõpetanutest (näiteks õpingute ajal töötamisega seotud küsimustele vastasid ainult need, kes olid õpingute ajal töötanud (v.a. praktika, juhutööd või töötamine õppevaheaegadel), edasiõppimise kohta vastasid need vilistlased, kes küsitluse hetkel jätkasid õpinguid ning lõpetamisjärgse töötamise kohta vastasid need vilistlased, kes küsitluse ajal olid tööga hõivatud), seega varieerub vastajate arv küsimuste lõikes.

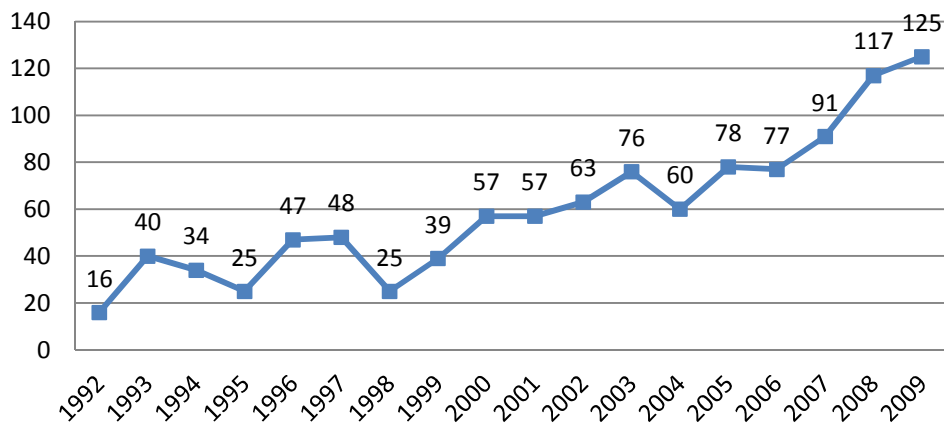
Viljandi Kultuuriakadeemia vilistlasuuringu **andmeid võrreldakse** 2010. aastal läbiviidud **Eesti kõrgkoolide 2009. aasta vilistlaste uuringu tulemustega**¹, mis sisaldas andmeid 14 Eesti kõrgkooli lõpetanu kohta. 2009. aasta vilistlasuuringus küsitleti 8 rakenduskõrgkooli ning 6 avalik-õigusliku ülikooli vilistlasi.

3 Tulemused

3.1 Ülevaade lõpetanutest

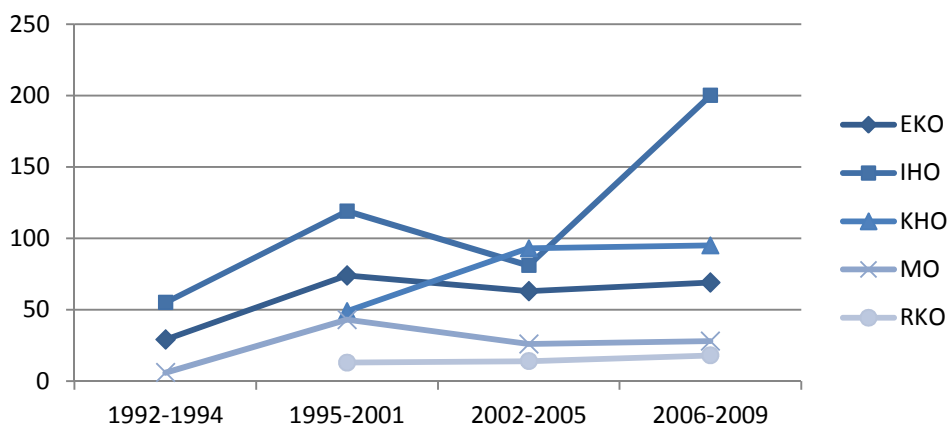
Viljandi Kultuuriakadeemia **vilistlaste arv on aastate lõikes suurenenud** (v.a 1994, 1995, 1998 ja 2004). Alates ajast, mil Viljandi Kultuuriakadeemiast sai Tartu Ülikooli üksus (2005. aastal) on lõpetajate arv peaaegu kahekordistunud (vt Joonis 1).

¹ Eamets, R., Krillo, K., Themmas, A. (2010) Eesti kõrgkoolide 2009. aasta vilistlaste uuring
<http://www.ec.ut.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=986064/Vilistlasuuring+2009.pdf>

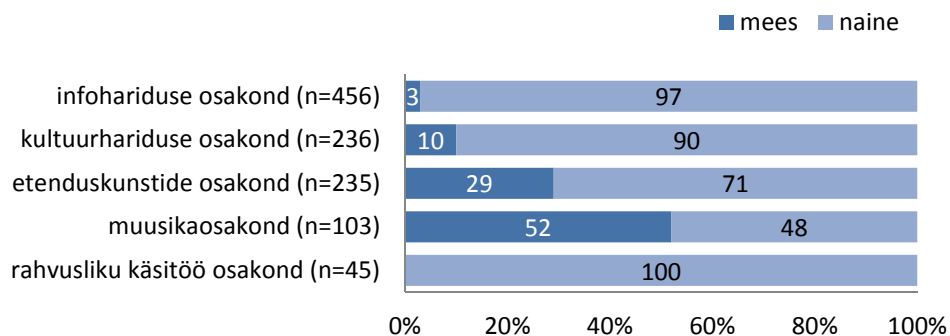
Joonis 1 Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute arv aastatel 1992-2009

Aastatel 1992-1994 oli lõpetanuid kolmes osakonnas, neist 61% lõpetas **infohariduse osakonna** (IHO), kolmandik **etenduskunstide osakonna** (EKO) ning 7% **muusikaosakonna** (MO). Perioodil 1995-2001 lisandus lõpetanuid **kultuurhariduse osakonnast** (KHO) ning **rahvusliku käsitöö osakonnast** (RKO). Aastatel 1995 kuni 2009 on lõpetajaid olnud enam infohariduse osakonnas, kultuurhariduse osakonnas ning etenduskunstide osakonnas (vt Joonis 2). Muusikaosakonna lõpetajate arv on vaadeldud perioodidel jäänud alla 30, välja arvatud aastatel 1995-2001, mil lõpetanuid oli 43. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanuid on ajaperioodide lõikes olnud kõige vähem, enamasti alla 20.

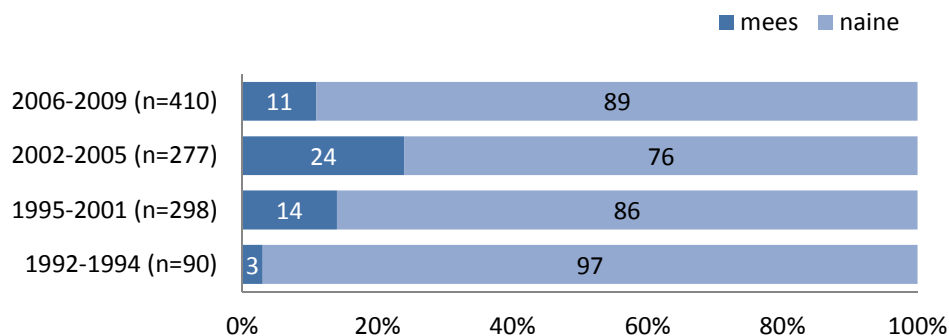
Joonis 2 Lõpetanute arv osakondade ja perioodide lõikes (N=1075)

Võrreldes 2009. aastal läbi viidud Eesti kõrgkoolide vilistlasuuringuga on Viljandi Kultuuriakadeemia **lõpetanute hulgas rohkem naisi** (85%) **kui mehi** (15%), üle-eestilise uuringu alusel oli kõrgkooli lõpetanute hulgas naisi 75% ja mehi 25%. Lõpetajate sooline jaotus osakondade ja lõpetamise aastate alusel varieerub oluliselt. Rahvusliku käsitöö osakonna ning infohariduse osakonna lõpetanud on peamiselt naised. Mehi on lõpetanute hulgas mõnevõrra enam etenduskunstide osakonnas õpetatavatel erialadel (29%) ning muusikaosakonnas (52%, vt Joonis 3).

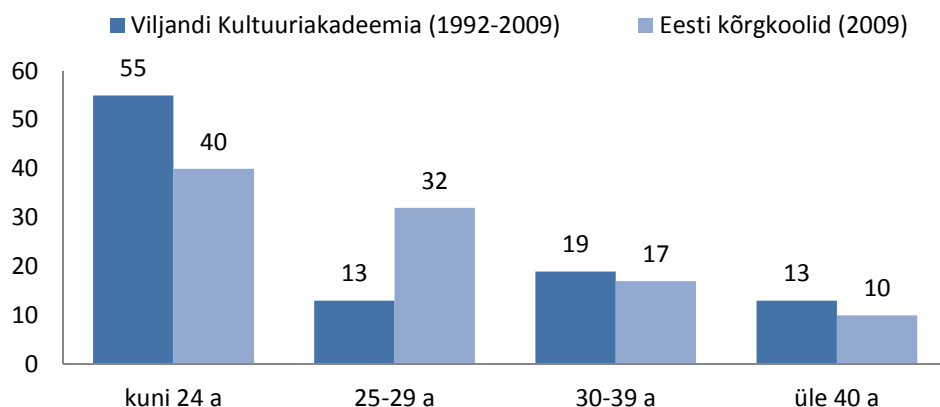
Joonis 3 Lõpetanute sooline jaotus osakondade lõikes (% , N=1075)

Ajaperioodide lõikes on lõpetanute hulgas ülekaalus naised (enam kui kolm lõpetajate neljast), mehi on aastate lõikes lõpetanute hulgas olnud 5-52%, keskmiselt 19% lõpetanutest aastas (vt Joonis 4).

Joonis 4 Lõpetanute sooline jaotus perioodide lõikes (% , N=1075)

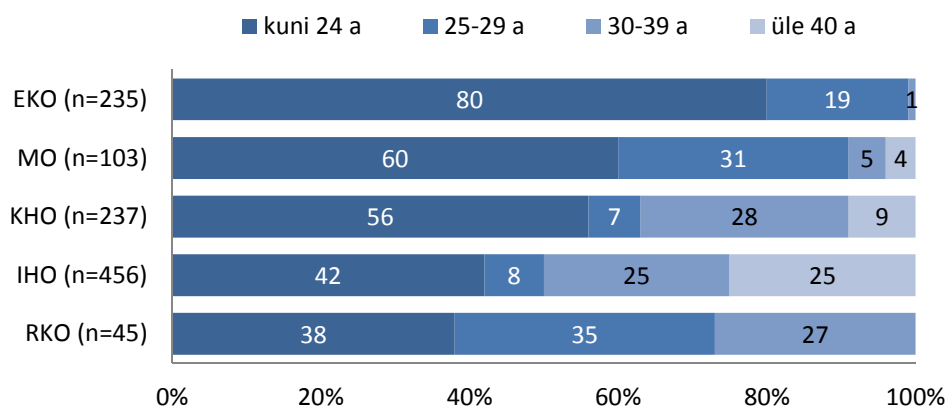
Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolide vilistlastega on Viljandi Kultuuriakadeemia (VKA) lõpetanute hulgas rohkem alla 24-aastaseid ning oluliselt vähem 25-29-aastaseid noori. Vanemaid kui 30-aastaseid vilistlasi on Viljandi Kultuuriakadeemias sama palju kui Eesti kõrgkoolides keskmiselt (vt Joonis 5).

Joonis 5 Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute vanuseline jaotus (% lõpetanutest)

Võttes arvesse lõpetanute vanust lõpetamise ajal selgub, et ka siin esineb erinevusi osakondade lõikes (vt Joonis 6). Enamik etenduskunste osakonna lõpetanutest on alla 24-aastased ning

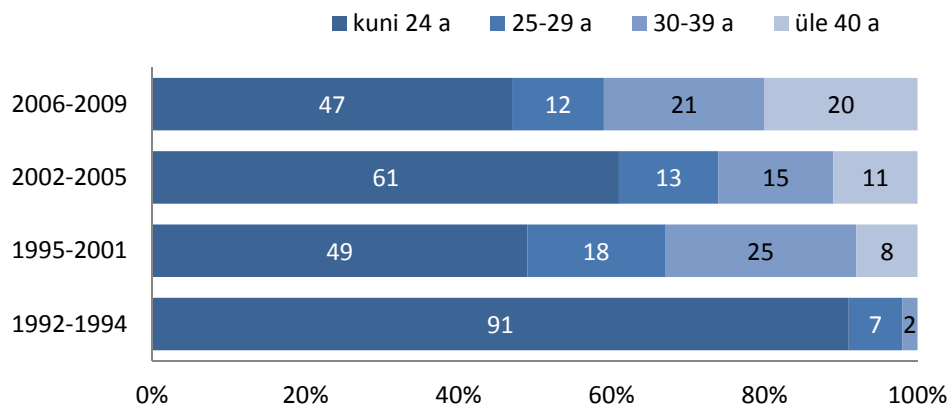
ligikaudu viiendik 25-29-aastased. Muusika- ning kultuurhariduse osakonna lõpetanutest ligikaudu 60% on kuni 24-aastased, samas on kultuurhariduse osakonna lõpetanud sageli kolmekümnedates eluaastates või vanemad. Kõige enam on üle 30-aastaseid lõpetanud infohariduse osakonnas, mis on osaliselt seotud 2007. aastal jõustunud Rahvaraamatukogu seadusega², mille kohaselt peab rahvaraamatukogu direktoril olema raamatukogunduse või infoteaduste kõrgharidus või raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni kolmas aste. Nimetatud seadusesätte rakendumine kohustas juba töötavaid spetsialiste erialast kõrgharidust omandama. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest pisut enam kui kolmandik on alla 24-aastased, kolmandik 25-29-aastased ning veidi alla kolmandiku 30-39-aastased.

Joonis 6 Lõpetanute vanuseline jaotus osakondade lõikes (arvestades lõpetaja vanust lõpetamise hetkel, %)

Lõpetanute vanus lõpetamise ajal on perioodide lõikes kasvanud. Aastatel 1992-1994 oli lõpetanute keskmine vanus 22 aastat, perioodidel 1995-2001 ja 2002-2005 oli keskmiseks vanuseks 28 ning perioodil 2006-2009 oli keskmine vanus tõusnud 30 eluaastani. Lõpetanute keskmise vanuse suurenemine perioodide lõikes on seotud avatud ülikoolis õppijate arvu suurenemisega, kui aastatel 1992-1994 lõpetas 98% vilistlastest oma õpingud päevases õppes, siis järgnevatel perioodidel on märkimisväärselt kasvanud avatud ülikooli lõpetanute osakaal (vt Tabel 44). Aastatel 1995-2001 oli avatud ülikooli lõpetanuid 23%, aastatel 2002-2005 13% ning aastatel 2006-2009 enam kui kolmandik ehk 37%. Elukestva õppe seisukohalt on positiivne, et üha rohkem on lõpetanute hulgas 40-aastaseid ja vanemaid elanikke. Joonis 7 annab detailsema ülevaate lõpetanute vanusest ajaperioodide lõikes.

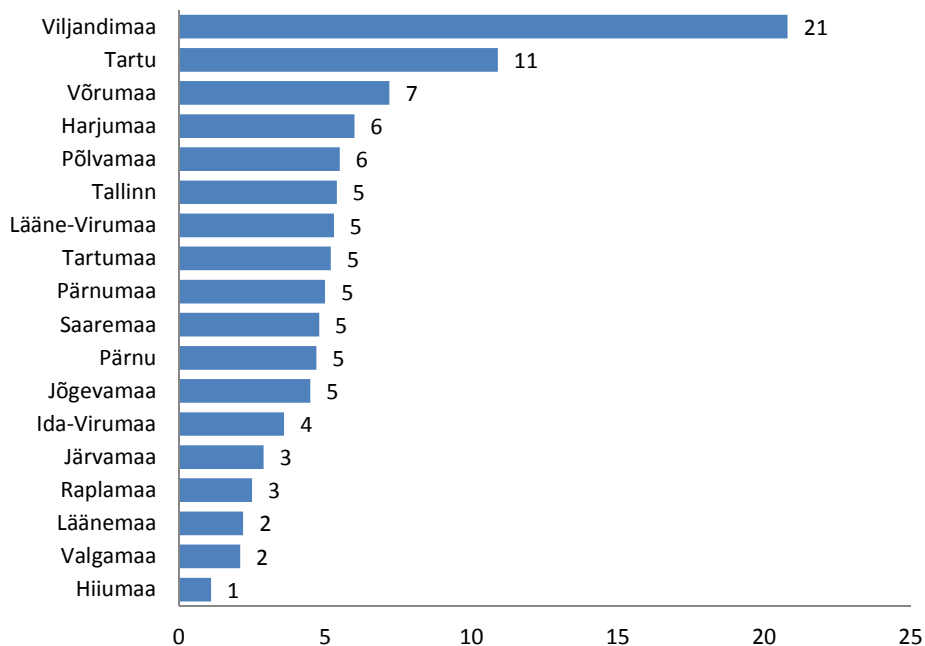
² Rahvaraamatukogu seadus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/12798044?leiaKehtiv>)

Joonis 7 Lõpetanute vanuseline jaotus perioodide lõikes (arvestades lõpetaja vanust lõpetamise hetkel, %)

Õppeastmete analüüs viitas, et teatud juhtudel jäid **lõpetanud hätta õppeastme määratlemisel**. Küllaltki sageli märkisid samal aastal sama eriala lõpetanud vastajad õppeastme erinevalt (osad märkisid diplomiõppe ja teised rakenduskõrgharidusõppe). Näiteks märkisid õppeastme erinevalt samal aastal butafoor-dekoraatori, huvijuht-loovtegevuse õpetaja, infoteaduse ja dokumendihalduse, kultuurikorralduse ja raamatukogunduse eriala lõpetanud. Perioodil 2002-2005 alustasid tudengid õpinguid diplomiõppe õppekavadel, kuid lõpetasid rakenduskõrghariduse õppekavadel, mille tõttu märkisidki osa lõpetanutest õppeastmena diplomiõppe ja osa rakenduskõrgharidusõppe. Teistel perioodidel võis tegu olla ka lõpetanutega, kelle õpingud olid nominaalajast pikemad, mistõttu võis vahepeal muutuda õppekavale vastav õppeaste. Kuna diplomi- ja rakenduskõrgharidusõppe õppekavad olemuslikult ei erine, siis ei oma analüüs õppeastmete lõikes sisulist tähendust.

Viiendik Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest elas enne õpingute alustamist Viljandimaal (vt Joonis 8), 11% tuli Viljandisse õppima Tartust, 7% Võrumaalt ning 6% Harjumaalt ja Põlvamaalt. **Lõpetanuid on kokku tulnud kõikidest Eesti suurematest linnadest ja maakondadest**. Kõige vähem on lõpetanute hulgas neid, kes enne õppima asumist elasid Narvas (alla 1%). Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute hulgas on kõige rohkem Lõuna-Eestist pärit elanikke (36% välja arvatud Viljandimaa), pisut rohkem Lääne-Eesti elanikke (18%), vähem Põhja-Eesti ja Kesk-Eesti elanikke (mõlema puhul 11%) ning kõige vähem Kirde-Eesti elanikke (4%).

Joonis 8 Lõpetanute elukoht enne õpingute alustamist (%; n=1075)

Osakondade lõikes on õppima asunud pea kõikidest maakondadest ja suurlinnadest (vt Tabel 37, lisa 1). Siiski on mõningaid erisusi osakondade vahel sõltuvalt lõpetanute eelmisest elukohast. Etenduskunstide osakonna lõpetanud tulid Viljandi Kultuuriakadeemiasse õppima peamiselt Pärnust (13%), Tartust (11%), Viljandimaalt (10%), Tallinnast või Harjumaalt (mõlemast piirkonnast 8%). Infohariduse osakonna lõpetanud jaotusid erinevate maakondade ja linnade vahel ühtlasemalt, esile võib tuua Viljandimaad (24%) ja Tartut (10%). Kultuurhariduse osakonna lõpetanute hulgas on enam neid, kes enne õpingute alustamist elasid Viljandimaal (23%) või Tartus (13%). Kümnendik tuli kultuurhariduse osakonda õppima Lääne-Virumaalt, Harjumaalt ja Võrumaalt. Muusikaosakond eristub teistest osakondadest selles osas, et lõpetanutest 13% oli pärit Ida-Virumaalt ja Tallinna ei märkinud elukohaks mitte üksi muusikaosakonna lõpetanutest. Teistest piirkondadest võib esile tõsta Viljandimaad (20%), Tartut (12%), Pärnumaad (10%) ja Saaremaad (8%). Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud on peamiselt pärit Viljandimaalt (32%) ja Tartust (9%) või Eesti äärealadelt – Võrumaalt (10%) ja Hiiumaalt (10%).

Pärast lõpetamist on märgatav osa lõpetanutest asunud elama Tallinnasse või Harjumaale. Osakondade lõikes võib esile tuua mitmeid erinevusi (vt Tabel 37). Etenduskunstide osakonna lõpetanutest 62% ei ela täna selles maakonnas või linnas, kus nad elasid enne õpingute alustamist. Sagedamini on lõpetanud elama asunud Tallinnasse või Viljandimaale, 5% elab välismaal. Infohariduse osakonna lõpetanutest 39% on vahetanud elukohta asukohta pärast lõpetamist. Siiski on lõpetanuid igas maakonnas ja linnas, kust õppima tuldi, kuid õpingutejärgselt on mõnevõrra rohkem lõpetanuid asunud elama Tallinnasse ja Tartusse; viiendik on jäänud elama Viljandimaale, 2% elab välismaal. Kultuurhariduse osakonna lõpetanutest 56% ei pöördunud pärast lõpetamist tagasi oma kodukohta, sagedamini on elukohaks valitud Tallinn ja Harjumaa. Muusikaosakonna lõpetanutest 51% on vahetanud elukohta ning on sagedamini elama asunud Tallinnasse või Viljandisse, 2% elab välismaal. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest 57% on vahetanud elukohta pärast lõpetamist. Sagedamini on elukohaks valitud Tallinn või Tartu.

Aastatel 1992-1994 lõpetanud elasid enne õpingute alustamist peamiselt Tallinnas, Raplamaal või Saaremaal (kõikjal 11%, vt

Tabel 38). Perioodil 1995-2001 olid ülekaalus Viljandimaalt (36%), Tartust (13%) ja Põlvamaalt (11%) õppima asunud. Alates 2002. aastast on lõpetanud erinevate maakondade ja linnade vahel ühtlasemalt jaotunud, perioodil 2002-2005 oli lõpetanute hulgas veidi enam Viljandimaalt (18%), Lääne-Virumaalt (11%) ja Võrumaalt (10%) pärit tudengeid ning perioodil 2006-2009 lõpetanute hulgas oli enam Viljandimaalt (15%), Tartust (13%) või Harjumaalt (11%) pärit tudengeid.

Perioodil 1992-1994 lõpetanutest märkimisväärne osa elas aastal 2011 Tallinnas ja Pärnumaal (vt

Tabel 38, lisa 1). Aastatel 1995-2009 lõpetanud on samuti elukohta vahetanud ning elasid 2011. aastal sagedamini Viljandimaal või Tallinnas. Keskmiselt 3% lõpetanutest elab täna välismaal.

Kokkuvõttes elab suurem osa Kirde-Eestist, Lõuna-Eestist või Põhja-Eestist Viljandi Kultuuriakadeemiasse õppima asunutest täna samas piirkonnas (keskmiselt 72%, vt Tabel 2). Põhja-Eestist pärit lõpetanutest 25% elab täna Lõuna-Eestis ning 17% Lõuna-Eestist pärit lõpetanutest Põhja-Eestis. Lääne-Eestist pärit lõpetanutest elab 34% täna Põhja-Eestis, 11% Lõuna-Eestis ning 10% välismaal. Kesk-Eesti lõpetanutest veerand on elama asunud Põhja-Eestisse ning 15% Lõuna-Eestisse. Kirde-Eestist pärit lõpetanutest 13% on elama asunud Lõuna-Eestisse ning 11% läinud välismaale.

Vilistlaste elukoha alusel sarnaneb Viljandi Kultuuriakadeemia peamiselt Tartu Ülikooli või Tartu Kõrgema Kunstikooliga, mille lõpetanutest suurem osa elab Põhja-Eestis ja Lõuna-Eestis ning vähem muudes Eesti piirkondades.

Tabel 2 Lõpetanute elukoht enne õpinguid ja aastal 2011 (% vastanutest, kes märkisid mõlemad elukohad)

Elukoht enne õpinguid	Elukoht aastal 2011						kokku (%)	kokku (n)
	Põhja-Eesti	Lääne-Eesti	Kesk-Eesti	Kirde-Eesti	Lõuna-Eesti	Välismaa		
Põhja-Eesti	67	8			25		100	115
Lääne-Eesti	34	41	4		11	10	100	166
Kesk-Eesti	24	6	52		15	3	100	110
Kirde-Eesti				76	13	11	100	38
Lõuna-Eesti	17	5	5		72	1	100	521

Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute elu- ja töökoht asuvad 90% ulatuses samas piirkonnas, mistõttu ei esitata siinkohal lõpetanute jaotust praeguse töökoha asukoha alusel (vt ptk 3.3.3 Töökoha asukoht, tööandja omandivorm ja töökoormus).

3.2 Tagasivaade õpingutele

3.2.1 Eriala/õppekava valikut mõjutanud tegurid

Peamised allikad, kust vilistlased said infot Viljandi Kultuuriakadeemias õpetatavate erialade või õppekavade kohta, olid **sõbrad ja tuttavad** (44%), **internet** (29%) ning **meedia** (25%). Harvem saadi

infot kooli voldikust või muust trükisest (15%) ning vastavatelt infomessidelt (13%). Iga kümnes lõpetanu sai kooli kohta infot oma vanematelt või sugulastest või ülikooli lahtiste uste päevadelt.

Allikad, kust lõpetanud said infot Viljandi Kultuuriakadeemias **õpetatavate erialade kohta on aastate lõikes muutunud**. Aastatel 1992-1994 ja 1995-2001 õppima asunute seas olid peamisteks infoallikateks sõbrad ja tuttavad, meedia, kooli voldik või muu trükis ja teised pereliikmed (vt Tabel 3). Aastatel 2002-2005 suurenes märgatavalt infomesside külastatavus ning internetist info otsimine, vähenes muu meedia osakaal ning pereliikmete käest nõu küsimine. Õpingute alustajatele peamisteks infoallikateks aastatel 2006-2009 olid internet ning sõbrad ja tuttavad, ülejäänud allikate osakaal jäi keskmiselt 12% piiresse.

Tabel 3 Allikad, kust saadi infot valitud eriala/õppekava kohta aastate lõikes (% vastanutest)

Aastad	sõpradelt/ tuttavatelt	meediast	kooli voldikust/ muust trükisest	vanematelt/ sugulastelt	infomessilt	ülikooli lahtiste- uste päevadelt	internetist
1992-1994	43	39	11	18		2	9
1995-2001	50	40	16	8	7	9	9
2002-2005	44	25	17	10	25	4	28
2006-2009	40	13	14	9	13	10	48
kokku	44	25	15	9	13	8	29

Märkus: osakaalude summa ületab 100%, kuna vastusena võis märkida mitu valikut

Osakondade lõikes on erialade/õppekavade info allikad mõnevõrra erinevad (vt Tabel 4). Etenduskunsti osakonna lõpetanud said eriala valikuks infot peamiselt kas sõpradelt-tuttavatelt või internetist. Infohariduse osakonna lõpetanute puhul olid olulisteks infoallikateks sõbrad-tuttavad, internet ja meedia. Kultuurhariduse osakonna erialade kasuks otsustati sagedamini internetist saadud info põhjal, sõprade või tuttavate soovitusel, meediakajastuse alusel või kooli infovoldikuga tutvumisel.

Tabel 4 Allikad, kust saadi infot valitud erialade/õppekavade kohta osakondade lõikes (% vastanutest)

Osakond	sõpradelt/ tuttavatelt	meediast	kooli voldikust või muust trükisest	vanematelt/ sugulastelt	infomessilt	ülikooli lahtiste uste päevadelt	internetist
EKO	53	17	7	15	18	2	22
IHO	42	27	15	8	6	7	33
KHO	30	27	28	2	21	14	34
MO	60	32	9	11	17	4	16
RKO	48	28		26	14	15	27
kokku	44	25	15	9	13	8	29

Märkus: osakaalude summa ületab 100%, kuna vastusena võis märkida mitu valikut

Täiendavate allikatena nimetasid lõpetanud järgmisi võimalusi:

- Haridusasutus, kus eelnevalt õpiti

„Tolleaegse Tallinna Pedagoogilise Instituudi stendilt.“
„Eelmise kooli õpetajatelt.“
„Eelmises koolis tutvustati kui võimalikke õpingute jätku.“
„Käidi gümnaasiumis kooli tutvustamas.“

- Varasem kokkupuude kooliga

„Olin eelnevalt lõpetanud Viljandi Kultuurikooli.“
„Endine kursusejuhendaja Mati Muru tutvustas.“
„Olin varem lõpetanud Viljandi Kultuurharidustöökooli aastal 1967.“
„Kuna elasin Viljandi linnas, siis olin teadlik Viljandi Kultuuriakadeemia olemasolust ja valitud erialale õppima minek oli varasem soov.“
„Töötasin toonases Kultuurikolledžis.“

- Töökoha vahendusel

„Oma töökohast teatati, et on võimalik õppida internina Viljandis kõrghariduse baasil raamatukogundust.“
„Kool teavitas raamatukogusid, et on võimalik Viljandi Kultuurikooli lõpetanutel jätkata õpinguid kõrgharidusõppes.“
„Reklaamplakat uue eriala avamise kohta Nukuteatri teadetetahvlil, ise töötasin samas asutuses.“
„Töötasin raamatukogus ja soovisin omandada kõrgharidust.“
„Kuna olin alustanud mõni aasta varem tööd selles valdkonnas ja teadsin, et Viljandi õpetab eriala, siis astusin sisse.“
„Töökaaslaselt, kes ei julgenud/ ei tahtnud üksi õpinguid alustada.“

- Koolitustelt

„Täienduskoolitusest, kuna töötasin juba õpitaval erialal.“

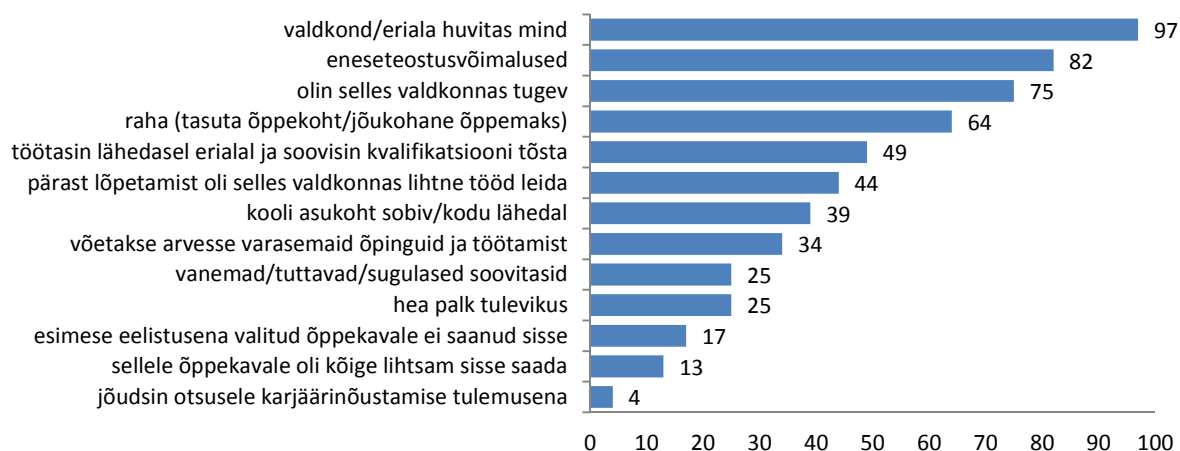
- Võtsin ise kooliga kontakti

„Helistasin kooli ja küsisin rohkelt infot mind huvitava eriala kohta.“
„Telefoni teel Viljandi Kultuurikolledžisse helistades.“

Varasem Eesti kõrgkoolide vilistlasuuring antud aspekti ei sisaldanud ning seega pole võimalik üldist võrdlust teiste kõrgkoolidega teha.

Kõige olulisemaks kriteeriumiks erialavalikul on selle huvipakkuvus (97%). Sagedasemate põhjuste seas on ka **eneseteostusvõimalused (82%), tugevused antud valdkonnas (75%)** ning õppimisvõimalused **tasuta või jõukohase õppemaksuga** õppekohal (64%) (vt Joonis 9). Viljandi Kultuuriakadeemia valinutele on küllaltki oluline kvalifikatsiooni tõstmine, paremad võimalused pärast lõpetamist töö leidmiseks, kooli asukoht ning varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine õppekava läbimisel. Harvem on erialavaliku põhjuseks karjäärinõustamise kasutamine, sisseastumise lihtsus ja see, et esimese eelistusena valitud õppekavale ei saanud sisse.

Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega on erialavaliku peamised põhjused VKA lõpetanute hulgas nendega sarnased.

Joonis 9 Erialavaliku põhjused (% lõpetanutest, kes pidas kriteeriumit väga oluliseks või oluliseks)

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Eriala huvipakkuvus on oluline põhjus kõikide osakondade lõpetanute jaoks (vt Tabel 5). Üldjuhul on ka eneseteostusvõimalused, valdkonnas tugev olemine ja tasuta või jõukohase õppemaksuga õppekohal õppimise võimalus olulisteks põhjusteks. Ülejäänud põhjuste osas esineb osakondade lõikes mitmeid erisusi. Näiteks infohariduse osakonna lõpetanutele on keskmisest olulisemad kvalifikatsiooni tõstmise võimalused, valdkonnas erialase töö leidmise lihtsus ning kooli sobiv asukoht. Kultuurhariduse osakonna lõpetanute jaoks on keskmisest olulisem varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine õpingute jooksul ning tõik, et esimese eelistusena valitud erialale ei saadud sisse. Muusikaosakonna lõpetanutele oli eriala valikul keskmiselt olulisemaks kvalifikatsiooni tõstmise võimalus, kooli asukoht ning hea palga saamise võimalus pärast lõpetamist. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud hindasid keskmiselt olulisemaks pereliikmete soovitusi, kooli sobivat asukohta ning varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist õpingute jooksul.

Tabel 5 Erialavaliku põhjused osakondade lõikes (% lõpetanutest, kes hindas väidet väga oluliseks või oluliseks)

Erialavaliku põhjused	EKO	IHO	KHO	MO	RKO
valdkond/eriala huvitas mind	100	94	100	96	100
eneseteostusvõimalused	84	71	94	84	100
olin selles valdkonnas tugev	81	74	71	74	76
raha (tasuta õppekoht/jõukohane õppemaks)	50	66	77	60	43
vanemad/tuttavad/sugulased soovitasid	25	24	28	22	41
töötasin lähedasel erialal ja soovisin kvalifikatsiooni tõsta	20	63	50	42	25
pärast lõpetamist oli selles valdkonnas lihtne tööd leida	18	61	44	40	5
kooli asukoht sobiv/kodu lähedal	13	51	36	46	46
õppekava läbimisel arvestatakse minu varasemaid õpinguid ja töötamist	8	44	40	33	39
hea palk tulevikus	5	37	21	36	6
esimese eelistusena valitud õppekavale ei saanud sisse	7	21	29		7
sellele õppekavale oli kõige lihtsam sisse saada	7	14	15	19	
jõudsin otsusele karjäärinõustamise tulemusena	6	6			7

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Aastate lõikes on peamised erialavaliku põhjused jäänud samaks – kõige olulisemateks hinnatakse eriala huvipakkuvust, eneseteostusvõimalusi ja enda tugevusi valitud valdkonnas (vt Tabel 6). Kaks kolmandikku lõpetanutest peab oluliseks tasuta või jõukohase õppemaksuga õppekohta. Kolmandiku jaoks on oluline kooli asukoht. Järjest rohkem on aastate lõikes neid lõpetanuid, kes peavad oluliseks töö leidmise lihtsust valitud valdkonnas pärast õpingute lõpetamist ning neid, kes loodavad õpitud erialal töötades saada head palka.

Tabel 6 Erialavaliku põhjused aastate lõikes (% lõpetanutest, kes hindas väidet väga oluliseks või oluliseks)

Erialavaliku põhjused	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
valdkond/eriala huvitas mind	91	97	98	97
eneseteostusvõimalused	70	83	81	83
olin selles valdkonnas tugev	68	90	70	69
raha (tasuta õppekoht/jõukohane õppemaks)	47	60	67	67
pärast lõpetamist oli selles valdkonnas lihtne tööd leida	24	37	46	51
töötasin lähedasel erialal ja soovisin kvalifikatsiooni tõsta	10	57	47	50
kooli asukoht sobiv/kodu lähedal	23	49	36	37
õppekava läbimisel arvestatakse minu varasemaid	22	51	20	34
hea palk tulevikus	7	18	28	31
vanemad/tuttavad/sugulased soovitasid	34	19	35	21
esimese eelistusena valitud õppekavale ei saanud sisse	30	16	18	15
sellele õppekavale oli kõige lihtsam sisse saada	16	11	16	10
jõudsin otsusele karjäärinõustamise tulemusena	4	3	2	6

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Peamised erialavaliku põhjused on samad ka valitud õppevormi puhul (vt Tabel 7). Avatud ülikoolis õppijatele on ülejäänud põhjustest mõnevõrra olulisemad kvalifikatsiooni tõstmise valdkonnas, kus juba töötatakse (85%), varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine (67%), hilisem töökohta leidmise lihtsus (57%) ning kooli sobiv asukoht (56%). Eksternina õppijate puhul on väga oluline kvalifikatsiooni tõstmise valdkonnas, kus juba töötatakse (95%), töö leidmise lihtsus (76%) ning tulevikus saadav hea palk (58%). Need erisused on ootuspärased, arvestades, et eksternina või avatud ülikooli õppe lõpetanud töötavad sagedamini juba enne õppima asumist (vt ka ptk 3.2.5 Töötamine õpingute ajal) ning seega töökoht tõenäoliselt mõjutab õpingute valikut, mitte vastupidi.

Tabel 7 Erialavaliku põhjused õppevormi alusel (% lõpetanutest, kes hindas väidet väga oluliseks või oluliseks)

Erialavaliku põhjused	päevane õpe	avatud ülikool	ekstern
valdkond/eriala huvitas mind	97	99	93
eneseteostusvõimalused	80	84	84
olin selles valdkonnas tugev	71	78	91
raha (tasuta õppekoht/jõukohane õppemaks)	59	77	56
pärast lõpetamist oli selles valdkonnas lihtne tööd leida	34	57	76
kooli asukoht sobiv/kodu lähedal	33	56	38
vanemad/tuttavad/sugulased soovitasid	29	12	26
esimese eelistusena valitud õppekavale ei saanud sisse	23	4	
õppekava läbimisel arvestatakse minu varasemaid õpinguid ja töötamist	20	67	54
töötasin lähedasel erialal ja soovisin kvalifikatsiooni tõsta	19	85	95
hea palk tulevikus	16	41	58
sellele õppekavale oli kõige lihtsam sisse saada	15	9	9
jõudsin otsusele karjäärinõustamise tulemusena	4	3	7

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Lisaks eelpoolnimetatud variantidele töid mõned lõpetajad välja veel järgmisi olulisi erialavaliku põhjuseid:

„Võimalus tööd saada oma kodukohas.“

„Soovisin eelmisele erialale lisa, aga täiesti uuest suunast.“

„Sisseastumispabereid viies või sisseastumiseksameid tehes (ei mäleta täpselt kumb) hakkas see maja ja sealne õhkkond kohe meeldima, see oli esimene kord, kui seal majas käisin ja siis mõtlesin, et siia tahaks küll sisse saada, mõnus aura oli seal.“

Mõnedel juhtudel oli tegemist ka juhusega, kui lõpetanu sattus elama Viljandisse ja otsustas seal õpinguid alustada või satuti õppima sõprade eeskujul või soovitusel.

Viljandi Kultuuriakadeemias pakutud õppekavad/erialad on läbi aastate olnud erineva pikkusega. Diplomiõppe erialade puhul on nominaalne õppeaeg olnud kas 3 aastat või 3 aastat ja 4 kuud. Rakenduskõrgharidusõppe õppekavade pikkus on 4 või 5 aastat. Mõnel juhul on samanimelise õppekava kestus aastate lõikes olnud erinev. Nominaalaja sisse ei arvestata akadeemilist puhkust.

Veidi enam kui **pooled VKA lõpetanud läbisid õppekava 4 aastaga** (52%), ligikaudu **veerand 5 aastaga** (23%) ning **viiesmendik 3 aastaga**. 6 ja enam aastat kulus õppekava läbimiseks keskmiselt 6% lõpetanutest. Perioodil 1992-2001 lõpetanutest enamik läbis õppekava, kas 3 või 4 aastaga (89%) ning kümnendikul kulus õppekava läbimiseks kauem kui 5 aastat (vt Tabel 8). Perioodil 2002-2009 lõpetanud läbisid õppekava peamiselt 4 või 5 aastaga (88%), 4%-l kulus selleks 3 aastat ning lõpetanutest 7% õppis kauem kui 6 aastat.

Tabel 8 Õppekava läbimiseks kulutatud aeg perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil)

	3 aastat	4 aastat	5 aastat	6 ja enam	kokku (%)	kokku (n)
1992-1994	69	28	3		100	90
1995-2001	42	45	8	5	100	298
2002-2005	8	67	21	4	100	277
2006-2009	2	51	38	9	100	410

Osakondade lõikes on õppeaeg erinev (vt Tabel 9). Etenduskunstide ja rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud läbisid õppekava peamiselt 4 aastaga. Infohariduse osakonna lõpetanutest kolmandik kulutas õpingutele 3 aastat, kolmandik omakorda 4 aastat ning 28% läbis õppekava 5 aastaga. Kultuurhariduse ja muusikaosakonna läbisid peamiselt 4-aastase õppekava ning veidi enam kui veerand läbis 5-aastase õppe. Õpingute pikenedamine mitme aasta võrra on pigem erand kui reegel. Kõige sagedamini on enam kui 6 aastat õpingutele kulutanud rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud.

Tabel 9 Õppekava läbimiseks kulunud aeg osakondade lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas)

	3	4	5	6 ja enam aastat	kokku (%)	kokku (n)
EKO	15	73	9	3	100	235
IHO	33	33	28	6	100	456
KHO	10	57	29	4	100	237
MO	4	61	26	9	100	103
RKO		79		21		45

Kaks kolmandikku päevase õppe lõpetanutest läbis õppekava 4 aastaga, vähem oli neid, kellel kulus õpinguteks 3 või 5 aastat (vt Tabel 10). Avatud ülikooli lõpetanud seevastu läbisid õppekava peamiselt 5 aastaga, 27% 3 aastaga. Eksternina lõpetanutest viiendik läbis õppekava 3 aastaga ja viiendikul kulus selleks 6 ja enam aastat. 60% eksternina lõpetanutest läbis õppekava kas 4 või 5 aastaga.

Tabel 10 Õppekava läbimiseks kulunud aeg õppevormi alusel (% õppevormis lõpetanutest)

	3	4	5	6 ja enam aastat	kokku (%)	kokku (n)
päevane õpe	18	65	14	3	100	719
avatud ülikool	27	19	46	8	100	255
ekstern	20	37	23	20	100	101

Õpingutele kulutatud aeg on tugevalt seotud õppekava läbimiseks etteantud nominaalajaga. **Enamik lõpetanutest (84%) on suutnud õpingud lõpule viia etteantud aja raames, vaid 16% lõpetanutest vajas õppekava täitmiseks lisa aega.** Õpingud kestsid nominaalajast pikemalt just meessoost lõpetanutel (20% läbis õppekava nominaalajast pikema perioodi jooksul).

Nominaalajaga õppekava läbinuid oli kõige rohkem aastatel 1992-1994, mil etteantud aja jooksul suutis õppekava läbida 91% lõpetanutest (vt Tabel 41, lisa 1). Hilisematel perioodidel on nominaalajaga lõpetanute arv pisut vähenenud, olles kõige madalam aastatel 2002-2005 (79%). Kõige kõrgem õppekava läbimise osakaal etteantud aja jooksul on infohariduse ja rahvusliku käsitöö

osakonnas (88%). Ka etenduskunstide ning kultuurhariduse osakonna lõpetanutest enam kui 80% on suutnud õpingud lõpetada etteantud aja jooksul. Teistest osakondadest tunduvalt vähem on nominaalajaga lõpetanud muusikaosakonnas (66%).

Neil, kelle õpingud kestsid nominaalajast kauem, oli selleks erinevaid põhjusi. Kõige sagedamini võtsid lõpetanud **akadeemilist puhkust omal soovil** (27%³) või **viibisid lapsehoolduspuhkusel** (21%). Olulisteks põhjusteks olid veel pikendusaasta võtmine (14%) ning viibimine akadeemilisel puhkusel tervislike põhjuste tõttu (10%). 8% lõpetanutest viibis õppeaja jooksul kaitseväes. Pikema õppeaja põhjuseks oli küllaltki sageli ka eksternina õppimine, mis võimaldas õppekoormust ning eksamite sooritamise aega ise valida. Üksikud tudengid osalesid vahetusüliõpilase programmis, mis samuti pikendas mõnevõrra õppekava läbimiseks kulunud aega.

Etenduskunstide osakonna lõpetanutest, kelle õppeaeg oli etteantud ajast pikem, võttis viiendik akadeemilist puhkust tervislikel põhjustel, viiendik kaitseväge teenistuse tõttu, kümnendik võttis akadeemilist puhkust omal soovil ning 8% viibis lapsehoolduspuhkusel (vt Tabel 42, lisa 1). Infohariduse osakonna lõpetanud kasutasid sagedamini pikendusaasta võimalust (22%) või viibisid akadeemilisel puhkusel omal soovil (19%). Kultuurhariduse osakonna lõpetanutele oli õppeaja pikenedes sageli rohkem kui üks põhjus, 42% viibis akadeemilisel puhkusel omal soovil ning 23% tervislikel põhjustel, 35% viibis lapsehoolduspuhkusel. Muusikaosakonna lõpetanutest suurem osa (43%) viibis akadeemilisel puhkusel, veerand kasutas pikendusaasta võimalust, viiendik viibis lapsehoolduspuhkusel ning kümnendik oli kaitseväes. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute õpingud olid nominaalajast pikemad lapsehoolduspuhkusel viibimise tõttu (100%).

Õppimisperioodide lõikes on lõpetanutele olnud erinevad põhjused, miks õpingud on kestnud nominaalajast kauem (vt Tabel 42, lisa 1). Aastatel 1992-1994 lõpetanud ei toonud konkreetselt välja põhjuseid, miks õpingud kestsid tavapärasest kauem. Aastatel 1995-2001 lõpetanud võtsid peamiselt akadeemilise puhkuse omal soovil (35%), tervislikel põhjustel (17%) või olid kaitseväes (17%). Kõige rohkem lapsehoolduspuhkusel viibijaid oli lõpetanute hulgas aastatel 2002-2005 (39%), samuti võeti sel perioodil nii enda soovil kui ka tervislikel põhjustel akadeemilist puhkust (mõlemal juhul 18%) või kasutati pikendusaasta võimalust (15%). Ka viimasel perioodil aastatel 2006-2009 võeti sageli akadeemilist puhkust omal soovil (33%) ja kasutati pikendusaastat, harvem viibisid lõpetanud lapsehoolduspuhkusel või kaitseväes.

Varasemas kõrgkoolide vilistlasuuringus õppekava läbimist nominaalajaga ei uuritud, mistõttu ei ole võimalik siinkohal välja tuua võrdlust teiste Eesti kõrgkoolidega.

67% lõpetanutest alustas õpinguid päevases ehk statsionaarses õppevormis, 24% avatud ülikoolis ning 9% eksternina (vt Tabel 11). **Enamasti on õppevorm õpingute alguses ja lõpus sama, õppevormi vahetanute osakaal lõpetanute hulgas on 3%.** Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega sarnaneb Viljandi Kultuuriakadeemia õppevormi osas Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooliga, kus avatud ülikoolis või muus õppevormis lõpetab keskmiselt kolmandik tudengitest. Ülejäänud kõrgkoolides on avatud ülikoolis või eksternina lõpetanute osakaal tunduvalt madalam (sh Tartu Kõrgemas Kunstikoolis, Eesti Kunstiakadeemias ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias alla 10%).

³ Osakaal nendest, kelle õppeaeg oli nominaalajast pikem (n=177).

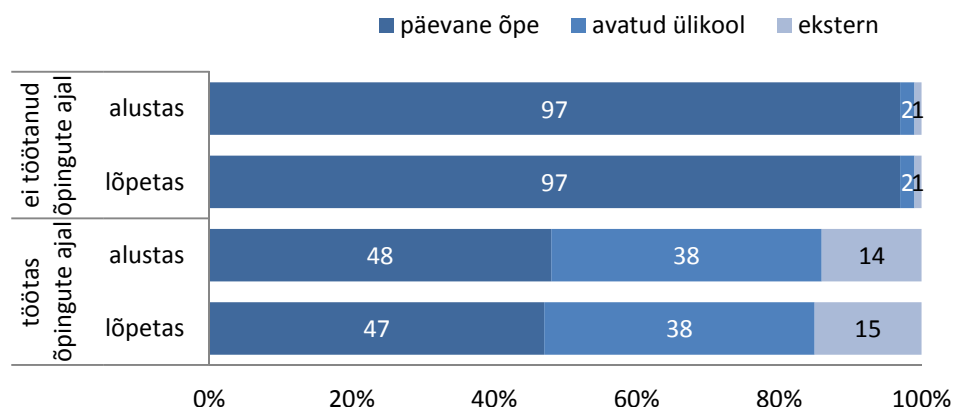
Tabel 11 Õppevorm õpingute alustamisel ja lõpetamisel (N=1077)

		Õppevorm õpingute lõpus				
		päevane õpe	avatud ülikool	ekstern	kokku	kokku %
Õppevorm õpingute alguses	päevane õpe	713	4	9	726	67%
	avatud ülikool	5	244	6	255	24%
	ekstern	2	7	87	96	9%
	kokku	720	255	102	1077	100%
	kokku %	67%	24%	9%	100%	

*Märkus: valimimahu erinevusi põhjustab andmete kaalumise ja sageduste ümardamine

Osakondade lõikes on õppevormi vahetanud lõpetanute osakaal mõnevõrra erinev – etenduskunstide, infohariduse ja kultuurhariduse osakonnas 3%, muusikaosakonnas 5% ning rahvusliku käsitöö osakonnas 4% (vt, Tabel 43 lisa 1). Etenduskunstide osakonnas alustasid kõik lõpetanud õpinguid päevases õppes, neist 97% lõpetas samas õppevormis ja 3% eksternina. Infohariduse osakonna vilistlastest 42% alustas päevases õppes, 37% kaugõppes ning 21% eksternina. Päevases õppes alustanutest 2% lõpetas avatud ülikoolis ja 1% eksternina. Eksternina alustanutest 7% aga lõpetas avatud ülikoolis. Kultuurhariduse osakonnas 68% alustas õpinguid päevases õppes ja 32% avatud ülikoolis. Õppevormi muutjaid oli vähe, 8% avatud ülikoolis alustanutest lõpetas õpingud eksternina. Muusikaosakonna lõpetanutest 86% alustas õpinguid päevases õppes ja 14% avatud ülikoolis, viimastest 36% vahetas õpingute ajal õppevormi ning lõpetas õpingud päevases õppes. Rahvusliku käsitöö osakonnas 96% alustas õpinguid päevases õppes ning 4% eksternina. Kokkuvõttes lõpetasid kõik rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud õpingud päevases õppes.

Aastate lõikes viitavad tulemused sellele, et **õppevormi muutmine on muutunud sagedasemaks** pärast seda, kui Viljandi Kultuuriakadeemiast sai Tartu Ülikooli üksus (vt Tabel 44, lisa 1). Kui aastatel 1992-1994 ei vahetanud õpingute ajal õppevormi üksi tudeng, aastatel 1995-2001 2% lõpetanutest ja perioodil 2002-2005 alla 1% lõpetanutest, siis ajavahemikul 2006-2009 vahetas õppevormi 6% lõpetanutest.

Joonis 10 Õppevormi muutmise seos õpingute ajal töötamisega (% lõpetanutest)

Õppevormi vahetamine õpingute jooksul ei ole Viljandi Kultuuriakadeemia puhul seotud õpingute ajal töötamisega (vt Joonis 10). Kuigi õpingute ajal töötanud lõpetanutest vahetas õpingute ajal

õppevormi 4% ja mitte-töötanutest 1%, oli õppevormi muutjate seas nii neid, kes vahetasid päevase õppe avatud ülikooli või eksterniõppe vastu, kui ka neid, kes suundusid avatud ülikoolist päevasesse õppesse ja eksterniõppest avatud ülikooli.

Kolm lõpetanut neljast alustas õpinguid riigieelarvelisel õppekohal (74%) (vt Tabel 12). Õpingute lõppedes oli riigieelarvelisel kohal õppinuid 10 protsendipunkti võrra enam kui õpinguid alustades. Õppekohtade jaotuse osas sarnaneb Viljandi Kultuuriakadeemia pigem Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tallinna Tehnikakõrgkooli ja Eesti Infotehnoloogia Kolledžiga.

Tabel 12 Õppekoht õpingute alustamisel ja lõpetamisel (% lõpetanutest, n=1075)

Õppekoht õpingute lõpus				
Õppekoht õpingute alguses			KOKKU õppekoht	
	riigieelarveline	riigieelarveväline	õpingute alguses	KOKKU, %
riigieelarveline	792	6	798	74%
riigieelarveväline	110	167	277	26%
KOKKU õppekoht õpingute lõpus	902	173	1075	100%
KOKKU, %	84%	16%	100%	

Osakondade lõikes võib välja tuua erinevusi õppekohtade suhtes. Kõige rohkem riigieelarvelistel kohtadel õppinuid on muusika- ja rahvusliku käsitöö osakonna vilistlaste seas (vt Tabel 13). Viimati nimetatud osakonnas on kõik lõpetanud õpingute lõppedes olnud riigieelarvelisel kohal. Muusikaosakonna lõpetanute hulgas õppekoha muutusi õpingute ajal ei toimunud. Kõige enam oli riigieelarvevälisel kohal õpinguid alustanud infohariduse osakonnas, kuid ka neist kolmveerand lõpetas õpingud tasuta õppekohal. Etenduskunstide ja kultuurhariduse osakonnas vähenes riigieelarvevälistel kohtadel õppinute osakaal õpingute lõpuks enam kui poole võrra.

Tabel 13 Liikumine õppekohtade vahel osakondade lõikes (% lõpetanutest)

		Õppekoht õpingute alguses	Õppekoht õpingute lõpus
EKO	riigieelarveline	86	95
	riigieelarveväline	14	5
IHO	riigieelarveline	63	73
	riigieelarveväline	37	27
KHO	riigieelarveline	73	87
	riigieelarveväline	27	13
MO	riigieelarveline	91	91
	riigieelarveväline	9	9
RKO	riigieelarveline	93	100
	riigieelarveväline	7	

Aastate lõikes on järjest suurenenud riigieelarvevälistel õppekohtadel õpinguid alustanute osakaal (vt Tabel 14). Märgatav muutus on toimunud alates 2002. aastast, mil tasulisel kohal alustas õpinguid keskmiselt 38% õppima asunuist. Siiski lõpetab suurem osa tudengeist õpingud riigieelarvelisel õppekohal.

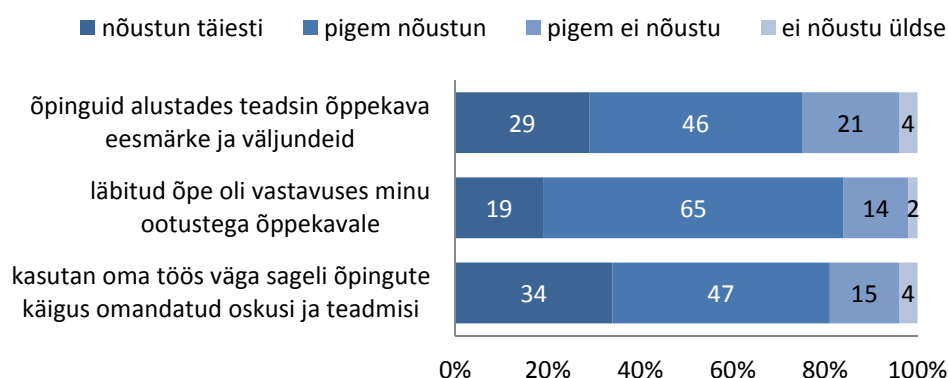
Tabel 14 Liikumine õppekohtade vahel perioodide lõikes (% lõpetanutest)

		Õppekoht õpingute alguses	Õppekoht õpingute lõpus
1992-1994	riigieelarveline	98	98
	riigieelarveväline	2	2
1995-2001	riigieelarveline	89	91
	riigieelarveväline	11	9
2002-2005	riigieelarveline	62	82
	riigieelarveväline	38	18
2006-2009	riigieelarveline	66	76
	riigieelarveväline	34	24

Õppevormide puhul võib välja tuua, et kui lõpetanu alustas õpinguid riigieelarvelisel kohal päevases õppes või avatud ülikoolis, siis ta ka lõpetas õpingud riigieelarvelisel kohal. Riigieelarvevälisel kohal alustanud päevase õppe tudengitest 81% ning avatud ülikooli tudengitest 36% lõpetas õpingud tasuta õppekohal. Eksternina riigieelarvelisel kohal õpinguid alustanutest 43% lõpetas tasulisel kohal ning riigieelarvevälisel kohal alustanud enamasti samal kohal ka õpingud lõpetasid.

3.2.2 Hinnangud õppekavale ja õpingutele

Lõpetanutel paluti hinnata läbitud **õppekava lähtuvalt selle eesmärkide selgusest õpingute alguses, õppe vastavusest ootustele ja saadud oskuste ning teadmiste rakendusvõimalustele igapäevatoös** (vt Joonis 11). 75% vilistlastest nõustus osaliselt või täielikult väitega, et nad teadsid õpinguid alustades õppekava eesmarke ja õpiväljundeid. 83% lõpetanutest kinnitas, et läbitud õpe oli vastavuses nende ootustega õppekavale, sealjuures nõustus väitega täielikult iga viies lõpetanu. Peaaegu sama palju (81%) on lõpetanute hulgas neid, kes sageli kasutavad õpingute käigus omandatud oskusi ja teadmisi oma igapäevatoös.

Joonis 11 Hinnangud õppekava eesmärgipärasusele ning tööturu nõuetega vastavusele (% vastanutest, kes väiteid hindasid)

Märkus: osakaalude arvutamisel on välistatud need lõpetanud, kes märkisid, et ei oska väidet hinnata

Õppekava eesmärkidest ja väljunditest olid enne õppima asumist kõige teadlikumad infohariduse osakonna lõpetanud (82%, vt Tabel 15). Nimetatud osakonna lõpetanute hinnangul oli läbitud õpe vastavuses nende ootustega ning nad kasutavad oma töös väga sageli õpingute käigus omandatud

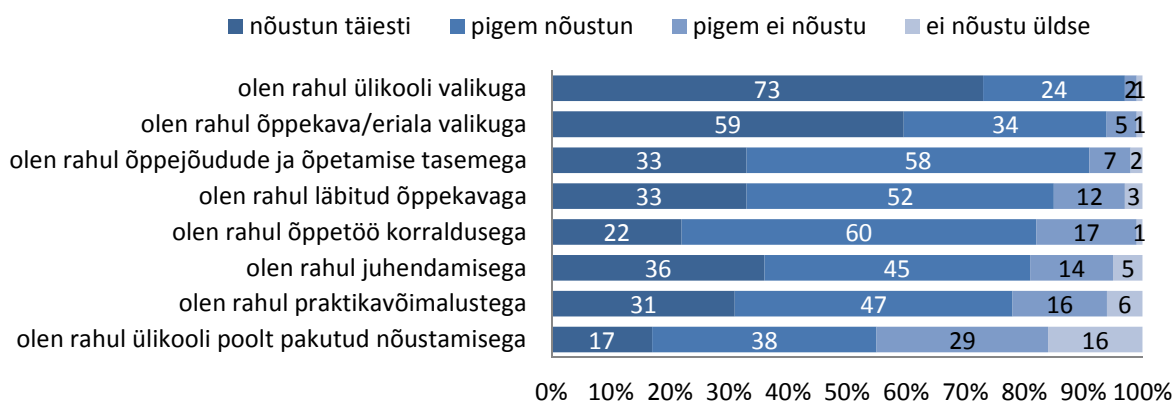
teadmisi ja oskusi. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest vaid veidi enam kui pooled olid õppima asudes teadlikud õppekava eesmärkidest ning ligikaudu kaks kolmandikku hindas õppekava oma ootustele vastavaks, sealjuures kasutab enamik lõpetanutest õpingute käigus omandatud oskusi ja teadmisi väga sageli oma igapäevatöös. Ülejäänud osakondade puhul oli lõpetanute teadlikkus õppekava eesmärkidest õppima asudes keskmisest veidi madalamal tasemel, kuid õppekava vastas enamiku lõpetanute ootustele. Muusikaosakonna lõpetanud kasutavad õpingute käigus omandatud oskusi ja teadmisi väga sageli oma igapäevatöös, veidi harvem on õpitule rakendust leidnud etenduskunstide ja kultuurhariduse osakonna lõpetanud.

Tabel 15 Hinnangud õppekava eesmärgipärasusele ning tööturu nõuetega vastavusele osakondade lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas, kes väiteid hindasid)

	Õpinguid alustades teadsin õppekava eesmärgi ja väljundeid		läbitud õpe oli vastavuses minu ootustega õppekavale		kasutan oma töös väga sageli õpingute käigus omandatud oskusi ja teadmisi	
	nõustun	ei nõustu	nõustun	ei nõustu	nõustun	ei nõustu
EKO	70	30	77	23	73	27
IHO	82	18	90	10	85	15
KHO	72	28	84	16	72	28
MO	68	32	82	18	93	7
RKO	55	45	63	37	95	5

Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega on VKA vilistlased olnud teadlikumad õppekava eesmärkidest kui Eesti Kunstiakadeemia või Tartu Kõrgema Kunstikooli lõpetanud. Õpe vastas VKA vilistlaste ootustele sagedamini kui õpingud Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tartu Ülikooli või Tartu Kõrgema Kunstikooli lõpetanute puhul. Oma töös kasutavad VKA vilistlased õpingute käigus omandatud teadmisi sagedamini kui Eesti Kunstiakadeemia, Tartu Ülikooli või Tartu Kõrgema Kunstikooli vilistlased keskmiselt.

Lõpetanutel paluti hinnata ka rahulolu õpingutega ja õpingutega seotud aspektidega. Valdavalt on Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud **rahul nii eriala** (93% lõpetanutest on väitega osaliselt või täielikult nõus) **kui ka ülikooli valikuga** (97%), sh enamik nõustub sellega täielikult (vt Joonis 12). Kuigi õppejõudude, õpetamise ja juhendamise, õppekava ning õppetöö korralduse osas ollakse mõnevõrra kriitilisemad, on enamik lõpetanutest siiski nimetatud aspektidega rahul (osaliselt või täielikult nõustub väidetega 81%-91%). Siiski domineerib vastuste seas pigem osaline nõustumine. Praktikavõimalustega on üldiselt rahul 78% lõpetanutest. Kõige vähem on lõpetanud rahul ülikooli poolt pakutud nõustamisteenustega (55%).

Joonis 12 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega (% n=965)

Märkus: osakaalude arvutamisel on välistatud need vastajad, kes märkisid, et ei oska hinnata.

Osakondade lõikes andsid mõnevõrra madalamaid hinnanguid õpingutega seotud aspektidele etenduskunstide osakonna lõpetanud (vt Tabel 16). Üldiselt olid nad rahul ülikooli ja eriala valikuga ning õppejõudude ja õpetamisega (väitega nõustunuid oli üle 80%). Vähem oldi rahul juhendamise, õppekava ja õppetöö korralduse ning praktikavõimalustega. Kõige kriitilisem hinnang anti ülikooli poolt pakutud nõustamisteenusele. Infohariduse ning kultuurhariduse osakonna lõpetanud jäid õpingutega seotud aspektidest enamikuga rahule, rahulolu oli väiksem õpingute käigus pakutud nõustamisteenusega. Muusika- ja rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud jäid vähem rahule õppetöö korraldusega ning praktikavõimalustega. Lisaks ei jäänud muusikaosakonna lõpetanud rahule saadud nõustamisteenusega.

Tabel 16 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega osakondade lõikes (% lõpetanutest, kes nõustasid täielikult või osaliselt)

	Olen rahul ...							
	ülikooli valikuga	õppekava/eriala valikuga	õppejõudude ja õpetamisega	juhendamisega	läbitud õppekavaga	õppetöö korraldusega	praktikavõimalustega	nõustamisteenustega
EKO	98%	88%	84%	73%	68%	69%	68%	36%
IHO	99%	93%	93%	83%	89%	90%	82%	62%
KHO	93%	99%	94%	81%	95%	81%	85%	74%
MO	100%	88%	92%	82%	83%	71%	75%	45%
RKO	100%	100%	100%	92%	86%	77%	54%	88%

Aastate lõikes on kasvanud lõpetanute rahulolu ülikooli ja eriala valikuga ning õppejõudude, õpetamise ja praktikavõimalustega (vt Tabel 17). Perioodil 2006-2009 lõpetanud olid eelnevatest veidi vähem rahul läbitud õppekava, õppetöö korralduse ning pakutud nõustamisteenustega.

Tabel 17 Rahulolu õpingutega seotud aspektidega perioodide lõikes (% lõpetanutest, kes nõustusid täielikult või osaliselt)

	ülikooli valikuga	õppekava/eriala valikuga	õppejõudude ja õpetamisega	juhendamise	läbitud õppekavaga	õppetöö korraldusega	praktikavõimalustega	nõustamis-teenustega
1992-1994	87%	73%	73%	66%	60%	69%	67%	15%
1995-2001	94%	94%	93%	86%	85%	88%	76%	56%
2002-2005	100%	99%	99%	80%	93%	95%	77%	73%
2006-2009	100%	94%	88%	80%	85%	71%	82%	51%

Lõpetanutel, kes mõnele rahuloluga seotud küsimusele vastasid, et nad *pigem ei ole* või *üldse ei ole rahul*, paluti ka oma vastust võimalusel põhjendada.

- **Õppekorraldus**

„Õppetöö korralduses oli talvel sageli ärajäänud loenguid ja kevadel kiire kaotatud aja tagasitegemine.“

„Õppekorraldusspetsialisti töö võiks olla tõhusam. Tunniplaanid kompaktsemad, et 1-2 loengu pärast ei peaks inimesed üle Eesti kohale sõitma, vaid 3-4 loengut peaks olema ühel päeval.“

„Õppekorraldus oli kõikuv, päev enne ilmus tunniplaani loeng. Või kord nädalas toimuv loeng jääb ära ning teade sellest tuleb alles auditooriumis olles. Mõnikord ununesid loengud õppejõududel ära. Ilmnes segadusi aine arvestuse saamise või eksamile saamise tingimustega.“

„Kuna tegemist oli uudse erialaga, oli ka korralduslik pool väga ebahütlane, õppejõud sageli mitte kõige pädevamad.“

„Kooli õppekorraldus avatud ülikoolile võiks olla rohkem arvestav sellega, et õppijate seas on enamus töötavaid ja pereinimesi. Seetõttu tuleks siiski vältida poole päeva pikkuseid tühimikke tunniplaanis.“

„Ei õpetatud töökohas realselt vajaminevaid asju. Loengud olid kuivad ja igavalt üles ehitatud. Peamiselt PowerPointi slaidid tahvlil. Praktikat oli liiga vähe.“

„Arenemisruumi on sellel erialal veel väga-väga palju. Arengut pärssivad tegurid on eriala õppejõudude puudus, osakonna rahapuudus ja üleüldine korratus.“

„Valikainete võimalus oli praktiliselt olematu, mis on natuke halb ja vajaks arendamist.“

- **Õppejõud**

„Õppejõudude õpetamisoskus võiks olla parem. Ja juhendamises võiks olla rohkem süvenenud.“

„Õppejõudude tase oli väga erinev, mõnedega olin väga rahul, teiste osas oli vajakajäämisi. Diplomitöö juhendaja mul praktiliselt puudus, sain ühe korra konsultatsiooni.“

„Palju nn ettelugemist ja konspekti kirjutamist, õppejõud vähe motiveeritud oma eriala edastamisest.“

„Tegemist on kunstialase kõrgharidusega ning õpet juhtisid samad kunstialased õppejõud. Nii suured kunstnikud, kes hõljuvad ainult pilvedes, ei sobi oma loomult organisatsiooni või osa sellest juhtima. Enamjaolt valitses kaos.“

- Juhendamine

„Juhendamine – lõputöö puhul ei osanud lõpuni keegi öelda, mida see endast täpselt kujutama peab. Ehk kõik teadsid, et peame korraldama ühe ürituse, aga see kirjalik töö, mis pärast vaja kokku kirjutada, selle nõuetest puudus ülevaade.“

„Kursusetöö juhendamisel oli vettevisatud. Tegin omalt poolt parima, tagasiside juhendajalt oli alati positiivne, tulemus aga mitte kuigi hea.“

„Oleksin oodanud juhendajapoolset aktiivsemat sisulist huvi.“

„Lõputöö juhendamine oli nõrk. Juhendajaga ei saanud kuidagi kontakti. Kuu aega enne töö esitamist luges ta siiski töö läbi ja alles siis selgusid vead, mida tuli hakata kiiruga likvideerima. Siiski lõppes kõik õnnelikult, sest lõputööd oli tehtud mitu aastat ja retsensent oskas seda hinnata.“

„Minu kursusetöö juhendaja oli veel umbes paarikümne töö juhendaja korraga ja ta ei vaevunud isegi mu tööd korralikult läbi lugema, sest tal oli nii kiire. Seega tuli kursusetöö kirjutada, vormistada ja ette kanda täiesti omast tarkusest. See oli väga keeruline ja tekitas lisapingeid.“

- Praktika

„Praktikat oli antud erialal vähe, võiks olla rohkem.“

„Praktikavõimalusi oleks rohkem vaja ettevõtetes, kus lisaks asjade valmistamisele ja nn musta töö tegemisele oleks võimalik osaleda ka ettevõtete juhtimises, nn töövarjuna kaasas käies kohtumistel, saada väikseid ülesandeid, mis ei oleks ainult erialased, et aitaks tudengil mõista, kuidas siis üks käsitööettevõtte toimib ja mis on need tööd, mida teha on vaja, et ettevõtte töös püsiks.“

„Praktika – kooli poolt variante ei pakutud või vähemalt ei teadnud sellest miskit. Alati oli jutt, et praktikakoha peab ise otsima.“

Lisaks paluti lõpetanutel vabas vormis välja tuua ka neid aspekte, millega õppimise käigus kõige enam rahule jääd.

- Mitmekesine, huvitav ja kaasaegne õppekava

„Üsna palju oli praktilisi aineid ning praktikaid, suurem osa õppejõudusid olid oma ala asjatundjad.“

„Õppekavas olnud erialad haldasid väga erinevaid valdkondi ehk oli mitmekülgne. Nelja aasta jooksul oli väga palju huvitavaid ja häid õppejõude. Väga meeldis, et pakuti ka aineid, mis oli spetsialiseerunud väga kitsale alale ehk sai keskenduda konkreetselt ja süvitsi.“

„Õppekava oli üldkultuuriliselt väga lai ja seetõttu oluliselt maailmapilti avardav. Lisaained andsid võimaluse end proovile panna uudsetes valdkondades. Mitmekesisus oli suurim pluss.“

„Loengud olid huvitavad ja õppimine rikastas minu erialaseid teadmisi ja arengut.“

- Abivalmid, vastutulelikud ja professionaalsed õppejõud, meeldiv kooli sisekliima

„Õppejõud olid abivalmis, vastutulelikud. Esitasid aineid enamasti huvitavalt ja mitte kuivalt teooriat vaid tõesti praktiliselt ehk kuidas me igapäevaelus rakendame seda, mida nad õpetavad. Et ei õpiks pähe, vaid teaksime, kust vaadata ja otsida tuge.“

„Õppejõudude vastutulelikkus ja arvestamine sellega, et tudengid olude sunnil ka kooli kõrvalt töötasid.“

„Õppejõudude tasemega, nende mitmekülgusega, väga laia õppeainete valikuga, kooli asukohaga, õpperuumidega.“

„Õppejõud olid suhteliselt arusaajad ja abivalmis. Mulle meeldis kooli üldine õhkkond ja vaimsus, mis aitas kaasa õppimisele ja motiveeris.“

„Meeldiv õppekeskkond, õppejõud olid oma ala spetsialistid.“

- Praktiline õpe

„Praktiliste ainetega – seal ammutatud kogemustest on hiljem ka väga palju kasu olnud. Samuti meie õppejuht oli super ja aitas palju tunniplaanide klapitamisel ning kaasamõtlemisel.“

„Praktilise õppega ning praktikaga – kõik on edasises tööelus kasuks tulnud.“

„Omandasin tööks vajalikud praktilised teadmised ja oskused.“

Samas paluti välja tuua õppeprotsessi nõrkusi. Puudustena toodi välja sarnaseid valdkondi, st ühe ja sama aspekti kohta tõid erinevad lõpetanud välja vastakaid arvamusi. Ühelt poolt sõltub see konkreetse vastaja ootusest, teisalt erinevatest õppekavadest ning lõpetamise aastast. Õppeprotsessi nõrkusi tõid suurel määral välja need lõpetanud, kes sattusid õppima õppeasutuse muutumise perioodil, mil leidis aset ka uute õppekavade väljatöötamine.

- Õppekavade loogilisus ja ülesehitus, sagedane muutmine (liialt üldisi ja vähe erialaseid aineid, valikainete vähesus, napp keeleõpe)

„Õppekavas mingi aine omandamiseks ettenähtud aeg ei vastanud tihti tegelikult aine läbimiseks kulunud ajale, seetõttu õpingute ajal pidev ajapuudus.“

„Õppekavade pidev muutumine ja segadus nende ümber. Arenev kool muutis tudengid kohati katsejännesteks – kas toimib või mitte... Kohati lohakas ja ükskõiksus organiseerimise poole pealt.“

„Õppekava oli väljatöötamata ning kohati valitses kaos.“

„Õppekava oli natuke üle töötatud, kõik olid kasulikud ained, aga kuna neid oli nii palju, siis mitte ühessegi ei jõua idee poolest niimoodi piisavalt süveneda. Summutab natuke erialale keskendumisvõimalust.“

„Õppekava ei olnud sel ajal veel korralikult paigas. Ained, mis oleks pidanud läbima esimesel või teisel kursusel, tulid alles neljandal või viimasel kursusel.“

„Õppeainete vale järjestus, mahukate õppeainete planeerimine ja kuhjamine kevadsemestrisse, teadmatus.“

„Vähene/olematu võimalus valida valikaineid.“

„Pidevad katsetused õppekavaga. Kogu aeg ununes midagi ning pidime palju loenguid võtma, mis tegelikult polnud vajalikud.“

- Õppekoormuse jagamine ja liiga pikk õppeaeg (koormus liiga suur või liiga väike, ebaühtlane semestrite ja semestri alguse/lõpu lõikes)

„Õppekoormuse ebaühtlane jaotus õppeaasta jooksul – kevadsemestrid olid alati väga pingelised võrreldes sügissementritega.“

„Õppeainete jaotumine semestrites ebaühtlane. Korraga liigne koormus, siis jälle väga madal koormus.“

„Õpiaeg liiga pikk – 5 aastat. Natuke venitatud õppetöö. Arvan, et selle oleks saanud läbi võtta ka nelja aastaga.“

„Põhjendamatult pikk õppeaeg – 5 aastat. Väga palju oli ainetes kattuvusi, mistõttu võib öelda, et õppeaeg oli kunstlikult pikaks venitatud.“

- Õppejõudude õpetamisoskus

„Mitme õppejõu ebadädevus või sobimatus töötamiseks ülikoolis.“

„Lõputööde juhendamine polnud tasemel.“

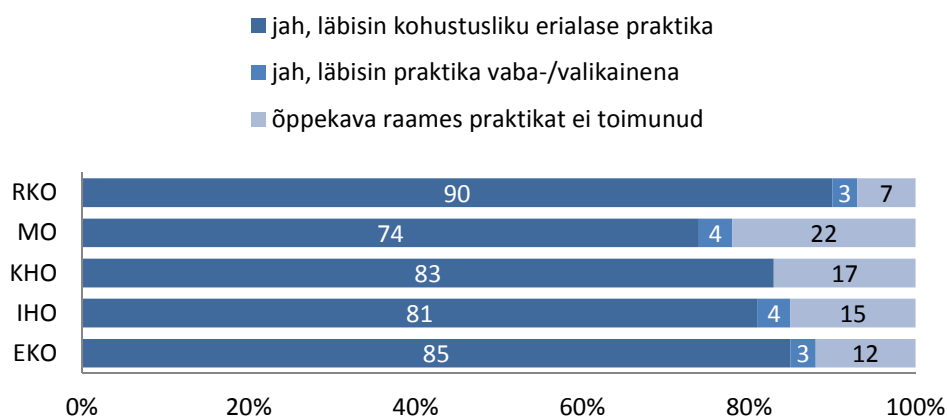
„Mõned õppejõud, kes polnud piisavalt pädevad aine õpetamiseks.“

„Eriala õppejõudude puudus ning üldine korralagedus.“

3.2.3 Praktika läbimine õppekava raames

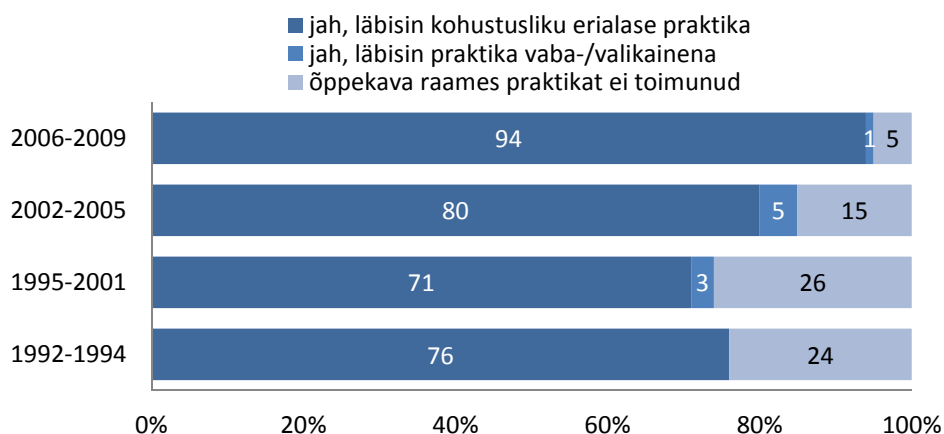
Õppekava raames läbis kohustusliku erialase tööpraktika asutuses või ettevõttes 82% lõpetanutest, 3% lõpetanutest läbis praktika vaba- või valikainena ning õppekava raames ei läbinud üldse mingit praktikat 15% vastanutest. Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega sarnaneb Viljandi Kultuuriakadeemia peamiselt Tartu Kõrgema Kunstikooli ning Tallinna Tehnikaülikooliga, mille lõpetanutest üle 80% läbis õpingute raames kohustusliku praktika ning alla 20% puhul õppekava raames praktikat ei toimunud.

Kõige rohkem oli kohustusliku praktika läbinuid rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute hulgas (90%) (vt Joonis 13), lisaks läbis 3% lõpetanutest praktika valikainena. Suurem osa kultuurhariduse, infohariduse ning etenduskunstide osakonna lõpetanutest läbis samuti õpingute jooksul erialase praktika (83%-88%). Teiste osakondade lõpetanutest vähem läbisid praktikat muusikaosakonna vilistlased (78%).

Joonis 13 Õppekava raames praktika läbinute osakaal osakondade lõikes (%; n=1075)

Aastate lõikes on Viljandi Kultuuriakadeemias suurenenud nende õppekavade osakaal, kus praktika on üheks kohustuslikuks õppekava osaks. Seoses sellega on vähenenud ka tudengite vajadus läbida täiendavat praktikat eraldi vaba- või valikainena (vt Joonis 14). Eelnevate hinnangute alusel (vt Tabel 17) on aastate lõikes suurenenud üldine lõpetanute rahulolu praktikavõimalustega, kuid mõnede lõpetanute hinnangul jätkub siiski arenguruumi praktika korraldamise ja praktikakoha leidmise osas.

Joonis 14 Õppekava raames praktika läbinute osakaal perioodide lõikes (%; n=1075)

Praktika läbinud lõpetanud hindavad praktikakogemust üldjuhul positiivselt, 75% lõpetanutest tõi välja erinevaid aspekte, mille poolest praktikal käimisest oli kasu. Peamiste aspektidena nimetati järgmisi:

- Tutvumine konkreetsete asutuste ja seal tehtava tööga

„Ettekujutuse saamine erinevatest raamatukogudest: külaraamatukogu, kooliraamatukogu ja keskraamatukogu.“

„Koolis õpitu on teistmoodi, kui see, mismoodi asutustes tegelikult asjad käivad.“

„Nägi kuidas erinevates asutustes asjad toimivad. Kuidas teoorias on asi ühtemoodi ja praktikas rakendatakse hoopis muudmoodi.“

- Esmane töökogemus ja hilisem töökoht

„Andis reaalse töökogemuse, mida enne polnud.“

„Sain töökogemuse ja uusi teadmisi.“

„Sain praktiseerida teoorias õpitut, praegune tööandja hindas minu praktikakohta kõrgelt ning seetõttu sain tööle.“

„Sest jäin silma kohaliku raamatukogu juhatajale, tänu millele ta mulle ligi aasta hiljem sai teha tööpakkumise.“

- Teoreetiliste teadmiste rakendamine ja kinnistamine praktikas

„Teadmised said kinnistatud ja reaalses töös rakendatud.“

„Teoorias omandatud teadmised kinnistusid, selgitasid õpitud teadmiste olulisust, olid abiks tervikpildi mõistmisel.“

- Silmaringi avardamine

„Silmaringi laienes, sain näha ja natuke ka tundma õppida, kuidas käib töö suure raamatukogus.“

„Silmaringi laiendamise mõttes.“

- Ainult töökohal ennast proovile pannes on võimalik mõista, kas valitud eriala sulle sobib või mitte.

„Praktika annab pildi sellest, mismoodi töö tegelikult käib, paneb sind proovile ning näitab, kas see ala sulle ikkagi sobib.“

„Arendas oluliselt õpitava eriala oskuseid ja andis kogemuse meeskonnatöös. Kuid andis ka äratundmise, et ainult sellel erialal terve elu töötada ei soovi.“

„Praktikast oli kasu. Sain aru, et antud eriala mulle ei sobi ja selles valdkonnas töötada ei soovi. Seepärast oli kahju, et vaid viimasel aastal tõsine praktika oli.“

„Jõudsin veendumusele, et see on see, mida tahan.“

„Sain oma teadmisi ja oskusi realselt kasutada. Praktika kinnitas, et eriala valik on ikka õige olnud.“

Oluliselt vähem oli neid lõpetanuid, kes leidsid, et mingitel põhjustel ei olnud praktikast tegelikult kasu (25%). Välja toodi järgnevaid aspekte:

- Praktika oli pealiskaudne, sisulisi ülesandeid ei olnud.

„Selle perioodi jooksul ei kaasatud mind ühtegi projekti. Pandi tegema ainult nõrku paberitööd ja tutvuma organisatsiooni paberitega.“

„See oli vaid vaatluspraktika. Erialal töötades polnud sellest sisulist kasu.“

„Praktika oli pigem formaalne, puudus sisu.“

- Praktikakoht ei sobinud (nt sooritati samas kohas, kus juba eelnevalt töötati)

„Töötasin juba samal erialal ja oskasin praktikal vaja läinud asju juba varem.“

„Tegin seda omal töökohal ehk see oli pigem formaalne.“

- Praktikaperiood oli liiga lühike

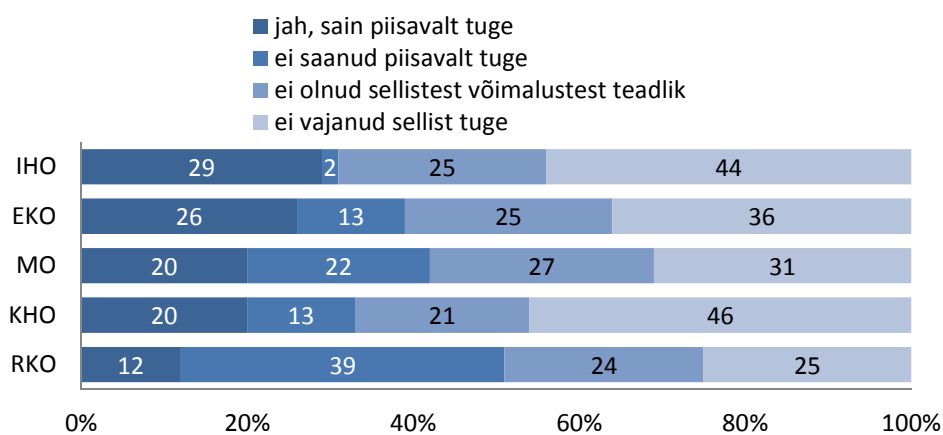
„Praktika oli lühike ja ei olnud juhendatud. Jäi mulje, et praktika eesmärk oli see ära teha, mitte sellest midagi õppida... või ei osanud ma siis nii lühikesest praktikast midagi õppida.“

„Maht oli väike, ei tekkinud arusaama eelseisvast tööst.“

3.2.4 Tugi õpinguteks

Lõpetanutel paluti anda tagasisidet, kas nad said ülikooli õpingute ajal piisavalt tuge (nt tuutoritelt, karjääri- ja õppekorraldusnõustajatelt, sekretäridelt, psühholoogidelt). **Üldjuhul ei seostu õpinguteks vajaliku toega olulisi probleeme**, 40% ei vajanud sellist tuge ning 25% sai piisavalt tuge. Siiski võib välja tuua, et 11% ei saanud oma sõnul piisavalt tuge ja 24% ei olnud sellisest võimalusest teadlik.

Keskmiselt veerand kõikide osakondade lõpetanutest ei olnud teadlik toetavatest teenustest õpingute jooksul (vt Joonis 15). Osakondadest vähim vajasid õpingute ajal tuge infohariduse osakonna lõpetanud, kellest 29% jäi saadud toetava teenusega rahule. Rahulolematuid oli selle osakonna lõpetanute hulgas vaid 2%. Tugiteenuste vajajaid oli lõpetanute hulgas vähem ka kultuurhariduse osakonnas, kuid neist jäid saadud teenusega rahule 20% ja rahulolematuid oli 13%. Etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetanutest ligikaudu kolmandik sellist tuge õpingute ajale ei vajanud, samas oli muusikaosakonna lõpetanute hulgas mõnevõrra rohkem neid, kes saadud teenustega rahule ei jäänud. Kõige rohkem vajasid enda hinnangul tuge rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud, kuid suurem osa teenust kasutanutest ei saanud seda piisavalt.

Joonis 15 Tugi õpingute ajal osakondade lõikes (%; n=1075)

Need, kes ei saanud piisavalt tuge õpinguteks, tõid välja järgmist:

„Pidevalt pidime ise täiendavat infot küsima ning kaua oma probleemidele vastuseid/lahendusi ootama, sest õppekoordineerijal oli tööd palju (õppis ise ka kõrgkoolis) ning kellegi teise poole ei olnud võimalik enam pöörduda.“

„Olin esimene lend ja osakonna ning õppetooli juhid vahetusid pidevalt ning õppekava polnud nõ valmis. Pidev segadus, milles pidime ise koguaeg orienteeruma ja lahendusi leidma. Tuutorlust tol ajal polnud.“

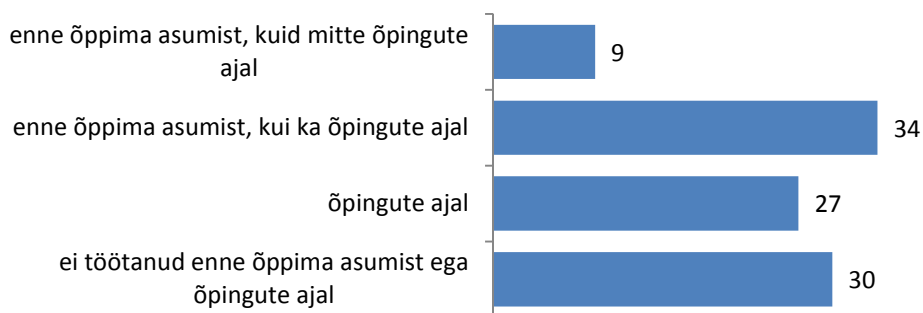
„Kateeder oli meil hea, aga mingit erulist tugisüsteemi küll ei olnud.“

„Aeg-ajalt jäeti meid teadmatusse, piisavalt ei informeeritud koolipäeva muutustest/äräjäämistest. Tuli ette olukordi, kus inimesed tulid Eestimaa nurkadest kooli, kuid õppejõudu ei tulnud (oli ka kord, kus lugupeetud õppejõud unustas isegi eksami ära).“

„Ei pakutud tol ajal selliseid võimalusi.“

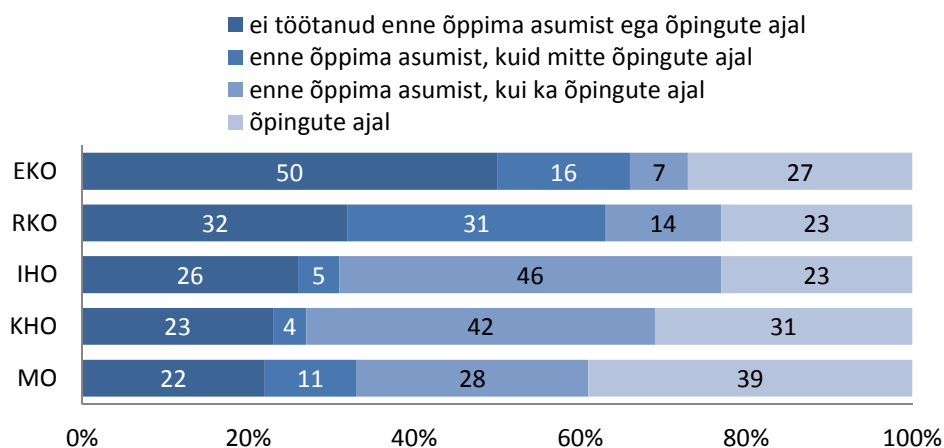
3.2.5 Töötamine õpingute ajal

Õpingute ajal töötas 61% lõpetanutest, neist pooled töötasid juba enne õppima asumist (vt Joonis 16). Õppima asudes loobus töötamisest 9% lõpetanutest ning **kõrgkooli lõpetamise ajaks ei omanud töökogemust 30% lõpetanutest**. Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega sarnanevad Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud õpinguteaegse töötamisega peamiselt Tartu Ülikooli, Eesti Maaülikooli, Tartu Kõrgema Kunstikooli ning Eesti Kunstiakadeemia vilistlastega. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia vilistlased seevastu töötasid sagedamini nii enne õpinguid kui ka õpingute ajal ning vaid 4% neist ei omanud lõpetamise ajaks töökogemust.

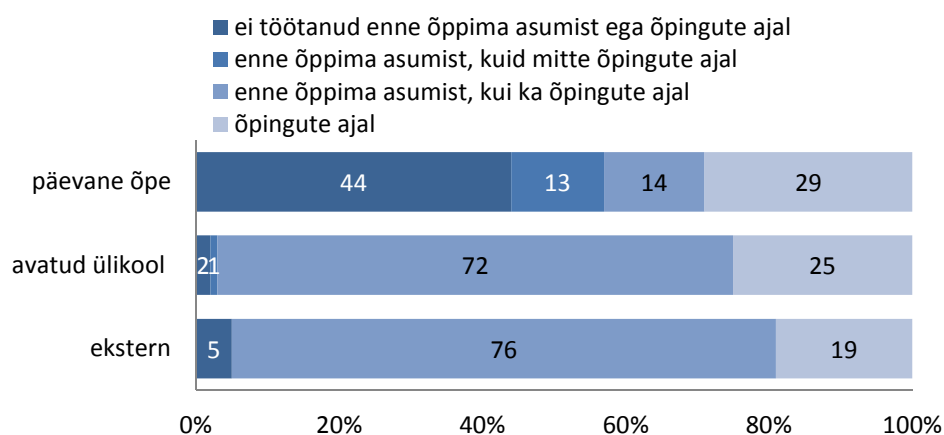
Joonis 16 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal (%; n=1075)

Töötamine enne õpinguid või õpingute ajal erineb osakondade lõikes (vt Joonis 17). Etenduskunstide osakonna lõpetanutest pooled ning rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest kolmandik ei omanud õpingute lõpetamise ajaks mingit töökogemust. Ligikaudu kolmandik RKO lõpetanutest töötas enne õpingute alustamist, kuid katkestas töötamise õpingute ajaks. Kolmandik EKO ja RKO lõpetanutest töötas õpingute ajal. Seevastu infohariduse, kultuurhariduse ning muusikaosakonna lõpetanutest töötas õpingute ajal veidi enam kui kaks kolmandikku. Õpingute ajaks katkestas töötamise alla 10% ning keskmiselt 24% vastavate osakondade lõpetanutest ei omanud lõpetamise ajaks varasemat töökogemust.

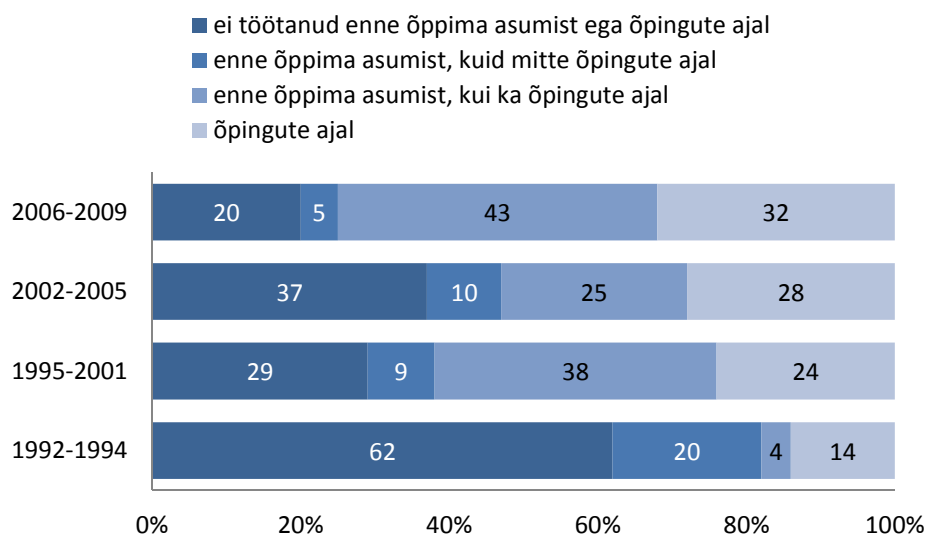
Joonis 17 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal osakondade lõikes (% vastava osakonna lõpetanutest)

Sagedamini töötasid õpingute ajal eksternina või avatud ülikoolis õppijad (95% või 97%), päevase õppe lõpetanutest vähem kui pooled (43%). Päevase õppe lõpetanute hulgas on kõige rohkem neid, kel õpingute lõpetamise ajaks puudus varasem töökogemus (44%, vt Joonis 18).

Joonis 18 Töötamise seos õppevormiga (% vastava õppevormi lõpetanutest)

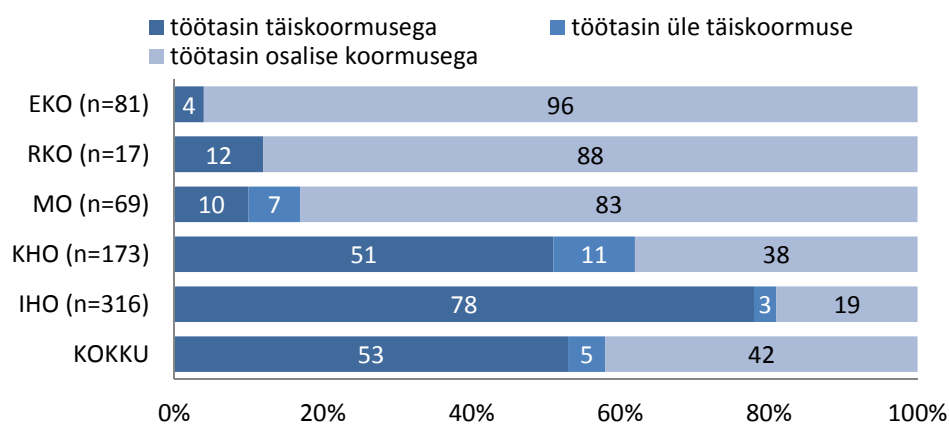
Aastate lõikes on märgatavalt suurenenud õpingute ajal töötamise osakaal. Kui aastatel 1992-1994 keskendus enamik tudengitest ainult õppimisele (82%), siis aastatel 2006-2009 olid ülekaalus hoopis õpingute ajal töötavad tudengid (75%, vt Joonis 19).

Joonis 19 Töötamine enne õpinguid ja õpingute ajal perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil)

Õpingute ajal töötanutest 53% töötas täiskoormusega ehk 40 tundi nädalas, üle täiskoormuse töötajaid oli 5%. Osalise koormusega töötas 42% lõpetanutest. **Osalise ajaga töötamine on rohkem levinud päevase õppe lõpetanute hulgas**, kellest 78% töötas õpingute ajal osakoormusega ning 21% täiskoormusega. **Seevastu avatud ülikooli või eksterniõppe lõpetanutest, kes töötasid õpingute ajal, töötas enamik täiskoormusega või üle selle** (vastavalt 88% ja 96%). Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega töötasid VKA lõpetanud õpingute ajal sagedamini täiskoormusega kui Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti Kunstiakadeemia, Tartu Kõrgema Kunstikooli või Tartu Ülikooli lõpetanud. Nimetatud kõrgkoolide lõpetanute hulgas oli osalise koormusega töötamine sagedasem kui täiskoormusega töötamine (v.a Tartu Ülikool).

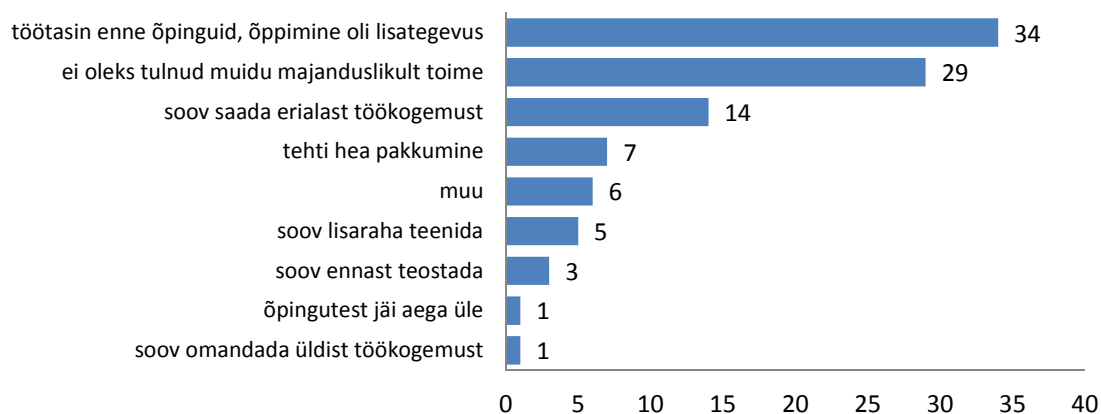
Teistest osakondadest eristuvad infohariduse ja kultuurhariduse osakonna lõpetanud, kellest vastavalt 81% või 62% töötas õpingute ajal täiskoormusega. Muusikaosakonna, rahvusliku käsitöö ning etenduskunsti osakonna lõpetanud seevastu töötasid õpingute kõrvalt peamiselt osalise koormusega (vt Joonis 20).

Joonis 20 Töökoormus õpingute ajal osakondade lõikes (% lõpetanutest, kes töötas õpingute ajal)

Perioodide lõikes on tudengite töökoormus olnud küllaltki stabiilne, kui aastatel 1992-1994 õpingute kõrvalt töötanud tudengid tegid seda peamiselt osalise koormusega (71%), töötas alates aastast 1995 keskmiselt 58% tudengitest õpingute kõrvalt täiskoormusega.

Kolmandik õpingute ajal töötanud lõpetanutest tõi välja, et **töötas juba enne õpinguid ja õppimine oli neile lisategevuseks**. 29% lõpetanutest töötas õpingute ajal **peamiselt majanduslikel põhjustel** ning 14% soovis saada **erialast töökogemust** (vt Joonis 21). Üldise töökogemuse omandamine või õpingutest üle jäänud aja täitmine ei olnud Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute puhul töötamise põhjusteks. Kui teistes Eesti kõrgkoolides toodi õpingute kõrvalt töötamise põhjustena peamiselt välja majanduslikku toimetulekut ja töökogemuse omandamise soovi, nimetas töötamist enne õpinguid olulise põhjusena vähem kui 10% teiste kõrgkoolide lõpetanutest. Aastatel 1992-1994 töötasid tudengid õpingute kõrvalt peamiselt soovist ennast teostada (53%) või majandusliku toimetuleku tagamiseks (35%), seevastu järgnevatel perioodidel olid peamisteks põhjusteks töötamine enne õpinguid ja enese täiendamine töö kõrvalt (ehk õppimine oli lisategevuseks – keskmiselt 34%), majandusliku toimetuleku tagamine (keskmiselt 27%) ning soov saada erialast töökogemust (keskmiselt 14%). Aastatel 2002-2005 töötas viiendik tudengeist põhjusel, et neile tehti õpingute ajal hea tööalane pakkumine, millest nad ei tahtnud loobuda.

Joonis 21 Õpingute ajal töötamise peamine põhjus (% õpingute ajal töötanutest, n=655)

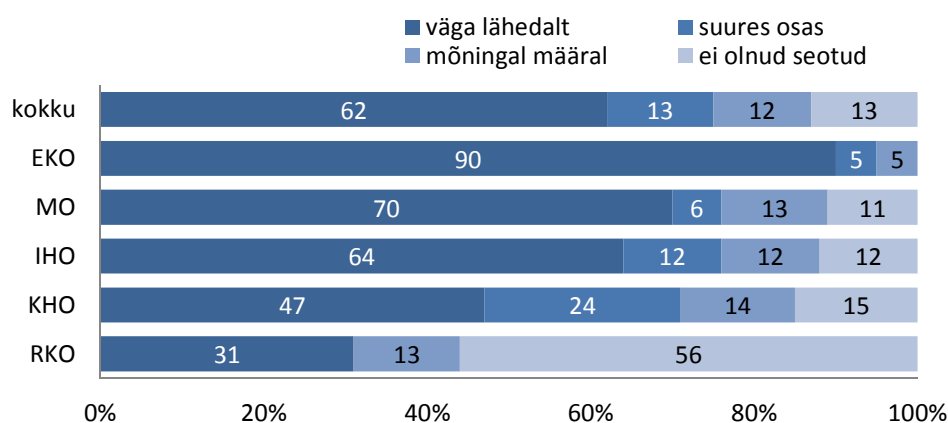
Peamised põhjused õpingute ajal töötamiseks on osakondade lõikes mõnevõrra erinevad (vt Tabel 18). Infohariduse ning kultuurhariduse osakonna lõpetanud töötasid sageli enne õppima asumist, mistõttu olid õpingud neile lisategevuseks või töötasid nad pigem majanduslikel põhjustel. Küllaltki suur osakaal kultuurhariduse osakonna lõpetanutest sai juba õpingute ajal hea tööpakkumise ning võttis selle vastu. Etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetanud töötasid peamiselt erialase töökogemuse omandamiseks või majanduslikel põhjustel, muusikaosakonna lõpetanutele tehti samuti õpingute ajal häid pakkumisi. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud töötasid õpingute ajal peamiselt majandusliku toimetuleku tagamiseks. Muude põhjustena nimetasid lõpetanud üldise töökogemuse saamist või seda, et õpingute kõrvalt jäi piisavalt aega üle, mis võimaldas tööl käia.

Tabel 18 Peamine põhjus õpingute ajal töötamiseks osakondade lõikes (% õpingute ajal töötanutest)

	töötasin enne õpinguid, õppimine oli lisategevus	ei oleks tulnud muidu majanduslikult toime	soov saada erialast töökogemust	tehti hea pakkumine	soov ennast teostada	soov lisaraha teenida	muu
KOKKU	38	29	14	8	4	6	1
EKO		26	48	5	12	5	4
IHO	58	28	6	2		4	2
KHO	36	33	3	17		11	
MO		13	39	19	17	6	6
RKO		76		12	12		

Kolmel tudengil neljast oli õpinguteaegne töö tihedalt või suures osas õpitava erialaga seotud. Veerandil lõpetanutest oli õpinguteaegne töö õpitava erialaga kas vähesel määral (12%) või üldse mitte (13%) seotud. Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega oli VKA lõpetanute õpinguteaegne töö sagedamini seotud õpitud erialaga kui teiste kõrgkoolide vilistlaste puhul keskmiselt. Samuti oli VKA lõpetanute seas vähem neid, kes töötasid õpingute ajal mitteerialasel töökohal. Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute õpinguteaegne töö oli suuremal määral seotud õpitava erialaga kui Tartu Ülikooli, Eesti Kunstiakadeemia või Tartu Kõrgema Kunstikooli lõpetanutel.

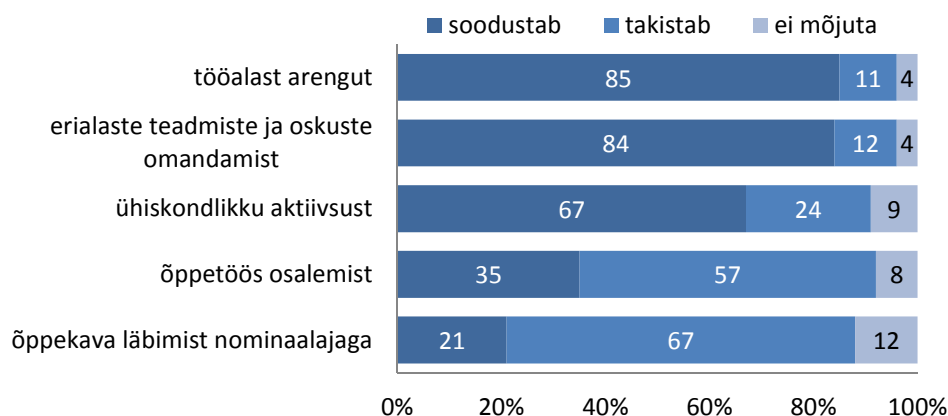
Kõige sagedamini töötasid õpitava erialaga väga lähedalt seotud ametikohtadel etenduskunstide osakonna lõpetanud (vt Joonis 22). Muusika-, infohariduse ja kultuurhariduse osakonna lõpetanute puhul oli õpinguteaegne töö suurel määral õpitava erialaga seotud (71%-76%). Enamikul (69%) rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest, kes õpingute ajal enamasti majanduslikel põhjustel, töötasid, ei olnud töö seotud õpitava erialaga.

Joonis 22 Õpingute aegse töö ja õpitud eriala seotus osakondade lõikes (% õpingute ajal töötanutest)

Õpingute ajal töötanud lõpetanutelt uuriti, kuidas nende hinnangul õpingute ajal töötamine mõjutab õppetööd ja tööalast arengut. Peamiselt vastati, et **töötamine soodustab tööalast arengut (85%) ning erialaste teadmiste ja oskuste omandamist (84%)**, kuid **takistab õppekava läbimist nominaalajaga (67%) ja pidevat õppetöös osalemist (57%)**, vt Joonis 23). Enam kui kolmandik vastanutest leidis, et õpingutega paralleelselt töötamine hoopis soodustab õppetöös osalemist. Kaks

kolmandikku leidis, et töötamine soodustab ühiskondlikku aktiivsust ning veerandi hinnangul töötamine pigem takistab neil ühiskondlikult aktiivne olemast. Seda aspekti üle-eestilises kõrgkoolide vilistlasuuringus ei käsitletud, mistõttu pole võimalik siinkohal võrdlust teiste Eesti kõrgkoolidega välja tuua.

Joonis 23 Hinnang õpingute ajal töötamise mõjust õppetöele ja erialasele arengule (% õpingute ajal töötanutest)

Rakendusliku kõrghariduse omandamisest oli aastate lõikes palgatõusu näol kasu keskmiselt 43% lõpetanutest, kelle palk tõusis pärast lõpetamist, kas **tänu kõrgemale haridustasemele** või **omandatud erialale** (vt Tabel 19). Iga neljanda lõpetanu palk aga jäi õpingute lõpetamise järel samale tasemele. 18% juhtudest oli palgatõus seotud töökoha vahetamise või töökoormuse suurendamisega. Palga vähendamist on kaasa toonud pigem üldised majanduslikud tingimused, nt töökoha kaotus, koondamised või üldine majanduskriis.

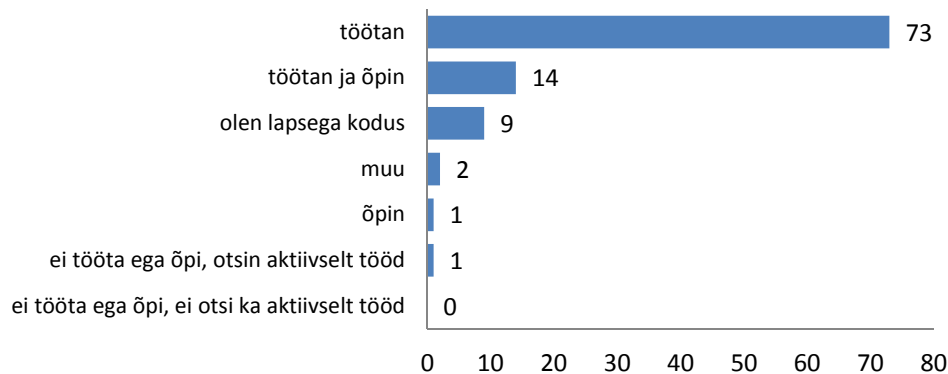
Tabel 19 Õpingute lõpetamise mõju sissetulekule aastate lõikes (% lõpetanutest, kes õpingute ajal töötasid)

Kas Teie palk tõusis pärast õpingute lõpetamist?	Kokku	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
jah, tänu kõrgemale haridustasemele	28	20	30	39	20
jah, tänu omandatud erialale	15	13	13	22	12
jah, tänu töökoha vahetamisele	10	2	6	15	12
jah, tänu töökoormuse suurendamisele	8	9	8	6	9
jah, kuid palgatõus ei olnud seotud õpingute lõpetamisega	8	11	13	4	7
ei, minu palk jäi samaks	26	12	30	14	34
ei, minu palka vähendati	4		2	1	9

Palga muutumist seoses õpingute lõpetamisega varasemas kõrgkoolide vilistlasuuringus ei küsitud ning seega ei ole võimalik võrdlust välja tuua.

3.3 Kõrgkoolilõpetanute edasine tegevus

Küsitluse hetkel **töötas** 87% Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest, neist 14% **õppis ja töötas** samaaegselt (vt Joonis 24). **Ainult õpingutega** oli seotud 1% vilistlastest ning õpingute ja tööga polnud seotud 13% lõpetanutest, neist 9% oli **lastega kodus**, **töötuid** oli 1% ning vähem kui 1% ei töötanud, õppinud ega otsinud tööd. Muu põhjusena märgiti reisimist, pensionil olemist või mitut eelnevalt nimetatud valikuvõimalust (nt lapsega kodus ja õpin). Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega on VKA lõpetanute hulgas rohkem töötavaid ning vähem õppivaid lõpetanuid, mis on selgitatav sellega, et suurel osal VKA vilistlastest on õpingutest möödunud enam kui 5 aastat.

Joonis 24 Lõpetamisjärgne tegevus (% , n=1075)

Aastate lõikes ei esine suuri erinevusi lõpetanute töötamise ja õppimise vahel (vt Tabel 20). Kuigi aastatel 1992-1994 lõpetanute hulgas on ainult töötavaid rohkem kui hilisemate perioodide lõpetanute hulgas, siis mõnevõrra vähem on jälle neid, kes töötamise kõrvalt jätkavad õpinguid. Lastekasvatamisega tegelevad veidi sagedamini varasematel aastatel lõpetanud, mis on ka üsna loomulik. Töötuid on kõikide aastate lõpetanute lõikes väga vähe.

Tabel 20 Lõpetamisjärgne tegevus perioodide lõikes (% , n=1075)

	töötan	töötan ja õpin	olen lapsega kodus	õpin	ei tööta ega õpi, otsin aktiivselt tööd	ei tööta ega õpi, ei otsi ka aktiivselt tööd	muu
1992-1994	79	7	12		2		
1995-2001	70	17	10	1		1	1
2002-2005	74	13	8	4			1
2006-2009	73	15	8		1		3

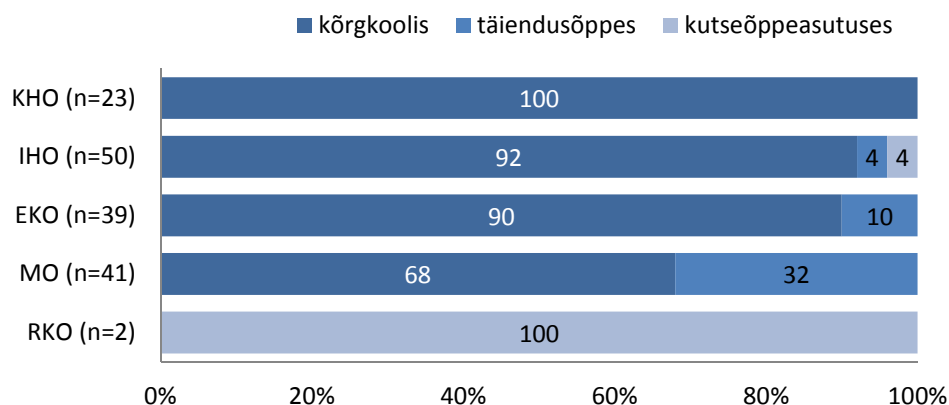
Enamik erinevate osakondade lõpetanutest kas töötab või töötab ja õpib samaaegselt (vt Tabel 21). Suurem osa infohariduse osakonna lõpetanutest küsitluse hetkel töötas (81%). Etenduskunstide ja kultuurhariduse osakonna lõpetanutest enamik (71-72%) töötas ning veidi enam kui kümnendik jätkas õpinguid ja töötamist samaaegselt. Muusikaosakonna lõpetanutest 86% töötas, neist märkimisväärne osa jätkas õpinguid (39%). Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud peamiselt töötasid (73%) või olid lastega kodus (18%).

Tabel 21 Lõpetamisjärgne tegevus osakondade lõikes (% , n=1075)

	töötan	töötan ja õpin	olen lapsega kodus	õpin	ei tööta ega õpi, otsin aktiivselt tööd	ei tööta ega õpi, ei otsi ka aktiivselt tööd	muu
EKO	72	15	7	1			5
IHO	81	11	6		1		1
KHO	71	10	14	4			1
MO	47	39	10			4	
RKO	73	5	18				4

Ülevaate osakondade lõpetanute lõpetamisjärgsest tegevusest perioodide lõikes annab Tabel 45, lisas 1. Etenduskunstide osakonna lähiaastatel lõpetanud jätkavad sageli töötamise kõrvalt õpinguid, infohariduse osakonna lõpetanute suurem osa suundub pärast lõpetamist tööle, edasiõppijate hulk perioodide lõikes jääb vahemikku 7%-21%. Kultuurhariduse osakonna lõpetanute jätkas õpinguid kõige enam aastate 1995-2001 vilistlastest, hilisematel aastatel on suurem osakaal siirdunud tööle ning edasiõppijate osakaal on langenud. Muusikaosakond eristub teistest osakondadest suurel määral, kuna enam kui kolmandik aastatel 2002-2009 lõpetanud vilistlastest jätkab õpinguid ja töötab samal ajal. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute suurem osa töötab või on lastega kodus, perioodil 2006-2009 lõpetanute kümnendik on jätkanud õpinguid.

Kõikidest vilistlastest oli küsitluse hetkel **asunud edasi õppima 14%** (n=155). Valdavalt jätkati õpinguid kõrgkoolis (85%), täiendusõppesse suundus 12% ja kutseõppeasutusse 3% lõpetanute. Kultuurhariduse, infohariduse ja etenduskunstide osakonna lõpetanute suurem osa (üle 90%) jätkas õpinguid kõrgkoolis (vt Joonis 25). Muusikaosakonna lõpetanute kolmandik suundus täiendusõppesse ning kaks kolmandikku jätkas õpinguid kõrgkoolis. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute kõik, kes õpinguid jätkasid, tegid seda kutseõppeasutuses.

Joonis 25 Õpingute jätkamine osakondade lõikes (% õpinguid jätkanutest vastavast osakonnast)
Märkus: RKO ja KHO edasiõppijate osakaal on väga väike, mistõttu tuleks järelduste tegemisel olla ettevaatlik.

Perioodil 1992-1994 lõpetanute kõik, kes küsitluse hetkel õppisid, tegid seda kõrgkoolis. Aastatel 1995-2001 lõpetanute, kes õpinguid jätkasid, 93% tegid seda kõrgkoolis ning 7% täiendusõppes.

Aastatel 2002-2009 lõpetanutest keskmiselt 79% jätkas õpinguid kõrgkoolis, 17% täiendusõppes ning 4% kutseõppeasutuses.

Teistes kõrgkoolides õpinguid jätkanutest (n=135) 41% asus õppima muud eriala Tartu Ülikoolis, 30% jätkas õpinguid samal erialal Tartu Ülikoolis, 13% otsustas õppida muud eriala mõnes teises Eesti kõrgkoolis ning 8% jätkas õpinguid välismaal samal erialal. Etendus kunstide osakonna lõpetanud otsustasid omandada muu eriala kas Tartu Ülikoolis (33%) või mõnes teises Eesti kõrgkoolis (36%), 11% jätkas õpinguid valitud suunal Tartu Ülikoolis või asus õppima muud eriala välismaal (vt Tabel 22). Infohariduse osakonna lõpetanutest pooled jätkasid õpinguid samal erialal Tartu Ülikoolis (36%) või mõnes teises Eesti kõrgkoolis (15%) ning pooled asusid õppima muul erialal Tartu Ülikoolis (45%) või mõnes teises Eesti kõrgkoolis (4%). Kultuurhariduse osakonna lõpetanutest kolmveerand valis edasiõppimisel muu eriala, kas Tartu Ülikoolis või mujal ning vaid veerand jätkas õpinguid valitud suunal Tartu Ülikoolis. Muusikaosakonna lõpetanutest 46% jätkas õpinguid Tartu Ülikoolis samal suunal, veerand muutis eriala ning 29% asus õppima sama eriala välismaal.

Tabel 22 Kõrgkoolides õpingute jätkamine osakondade lõikes (% kõrgkoolis õpinguid jätkanutest, n=135)

	TÜs, samal erialal	TÜs, muul erialal	mõnes teises Eesti kõrgkoolis, samal erialal	mõnes teises Eesti kõrgkoolis, muul erialal	välismaal, samal erialal	välismaal, muul erialal
EKO (n=36)	11	33		36	8	11
IHO (n=47)	36	45	15	4		
KHO (n=24)	25	63		12		
MO (n=28)	46	25			29	
kokku	30	41	5	13	8	3

Aastate lõikes jätkavad poole lõpetanutest õpinguid samal eriala ja pooled mõnel muul erialal. Kahel kolmandikul juhtudest on lõpetanud eelistanud Tartu Ülikooli ning kümnendik on jätkanud õpinguid välismaal (vt Tabel 23).

Tabel 23 Kõrgkoolides õpingute jätkamine perioodide lõikes (% kõrgkoolis õpinguid jätkanutest)

	TÜs, samal erialal	TÜs, muul erialal	mõnes teises Eesti kõrgkoolis, samal erialal	mõnes teises Eesti kõrgkoolis, muul erialal	välismaal, samal erialal	välismaal, muul erialal
1992-1994		67	33			
1995-2001	14	56	6	8	8	8
2002-2005	37	22	8	22	11	
2006-2009	41	31		18	10	

Enamik lõpetanutest, kes jätkas õpinguid kõrgkoolis, tegi seda magistriõppes (60%). Bakalaureuseõppes õppis küsitluse ajal keskmiselt 17% ning doktorantuuris 10% Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest. Osakondade lõikes õpinguid jätkanute õppeastmetest annab ülevaate Tabel 24.

Tabel 24 Õpingute jätkamine erinevates õppeastmetes osakondade lõikes (% kõrgkoolis õpinguid jätkanutest)

	Rakendus- kõrgharidusõppes	Bakalaureuse- õppes	Magistri- õppes	Integreeritud õppes	Doktorantuuris
EKO (n=35)		29	49		22
IHO (n=46)	11	13	65		11
KHO (n=23)		13	35	52	
MO (n=28)		14	86		
kokku	4	17	60	9	10

Kõige olulisem põhjus õpingute jätkamiseks oli soov ennast täiendada (vt Tabel 25). Võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega on VKA lõpetanute põhjused edasiõppimiseks samad. Infohariduse, muusika- ning rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud pidasid edasiõppimisel täiendavalt oluliseks parem töökoha saamist või olemasoleva töökoha kindlustamist. Etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetanutest suur osa soovis omandada võimalikult kõrget haridustaset. Kõige vähem toodi õpingute jätkamisel olulise põhjusena välja sobiva töö puudumist.

Tabel 25 Olulised põhjused õpingute jätkamiseks osakondade lõikes (% õpinguid jätkanud lõpetanutest vastavas osakonnas)

	soov ennast täiendada	saada parem töökoh/kindlustada praegune töökoh	soov saada kõrgemat palka	soov alustada akadeemilist karjääri	soov omandada võimalikult kõrge haridustase	ei leidnud sobivat tööd
EKO	100	54	54	36	70	
IHO	100	78	78	40	59	14
KHO	100	38	38	25	25	
MO	100	90	80	29	71	24
RKO	100	100	100			
kokku	100	69	66	33	59	10

Kõigilt lõpetanutelt küsiti, millises valdkonnas nad tunnevad enesetäiendamise vajadust. Kõige sagedamini soovivad Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud täiendada end **töölaste teadmiste ja oskuste osas**. Pooled lõpetanutest soovivad end täiendada üldharivate teadmiste (49%) või erialaste teadmiste ja oskuste osas (44%). Hobi- ja huvialaste teadmiste ja oskuste osas soovis end täiendada kolmandik vastanutest. Keskmiselt 8% lõpetanutest ei tundnud küsitluse hetkel vajadust enesetäiendamise järele. Eelnevas Eesti kõrgkoolide vilistlasuuringus aastal 2009 enesetäiendamise valdkondi ei küsitud, mistõttu ei ole võimalik tulemusi võrrelda.

Kõikide osakondade lõpetanud on enesetäiendamise valdkondade lõikes sarnased (vt Tabel 26). Teistest enam vajaksid töölaseid teadmisi ja oskusi rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud, üldharivaid teadmisi infohariduse osakonna lõpetanud, erialaseid teadmisi ja oskusi sooviksid parandada etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetanud.

Tabel 26 Enesetäiendamise valdkonnad osakondade lõikes (% , n=1075)

	erialased teadmised ja oskused	töölased teadmised ja oskused	üldharivad teadmised	hobi- ja huvialased teadmised ja oskused	ei tunne enesetäiendamise vajadust
EKO	52	51	47	29	9
IHO	47	59	56	37	5
KHO	26	58	45	34	12
MO	49	51	35	28	8
RKO	44	64	34	30	5
kokku	44	57	49	34	8

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%

Lõpetanutel oli võimalik märkida ka muid valdkondi, milles nad ennast täiendada soovivad. Vabade vastustena toodi välja järgmist:

- võõrkeelte oskus,
- infotehnoloogia alased teadmised (nt disain, video-, heli- ja fototöötlus),
- pedagoogika-, eripedagoogika alased teadmised töötamisel haridusasutuses,
- õiguslased teadmised, majandus, finantsanalüüs, turundus.

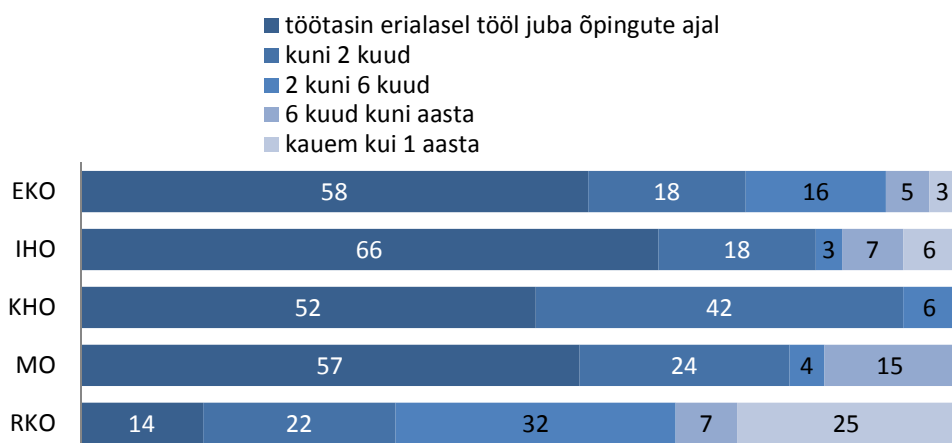
Täiendusõppe osas, mida Viljandi Kultuuriakadeemia võiks nii oma vilistlastele kui ka teistele huvitatutele pakkuda, toodi välja järgmist:

- magistriõppe võimalused erinevatel erialadel (nt huvijuhtide, raamatukogunduse ja dokumendihalduse erialal),
- infotehnoloogilised kursused erinevate erialade lõpetanutele, lähtuvalt nende töövaldkonna spetsiifikast (nt dokumendihalduse programmid, digitaalne arhiveerimine, veebiprogrammid, veebiteenused, URRAMi koolitus, kujundusprogrammid, multimeedia disain),
- muusikaajaloo loengud koos kontsertidega,
- keeleõpe,
- majanduslane täiendusõpe (nt ettevõtlusalased teadmised, projektijuhtimine, juhtimisalased kursused, ajajuhtimine),
- lühikursusi valdkondade lähiaja arengutest (nt dokumendihalduse muudatused, digiarhiivindusega või e-raamatutega seonduv, uuemad tantsustiilid ja nende õpetamine).

3.3.1 Töö leidmise viisid ja töökoha valik

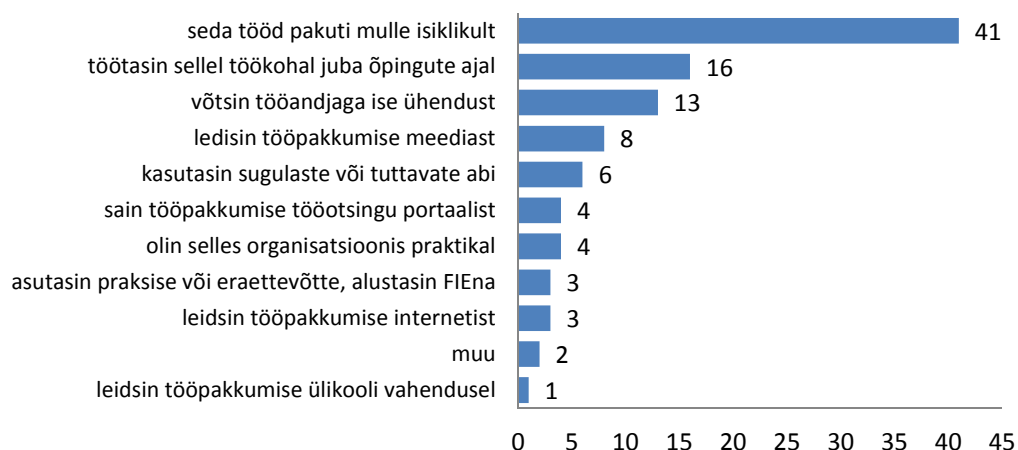
Küsitluse hetkel töötas 87% lõpetanutest, kellest 76% töötas erialaga tihedalt seotud ametikohal. **Erialasel tööil töötajatest 60% töötas sellel ametikohal juba õpingute ajal. Ülejäänud on erialase töö leidnud suhteliselt kiiresti** – pooled (56%) leidsid erialase töö kahe kuu jooksul peale lõpetamist. Vähem kui viiendikul (18%) lõpetanutest kulus erialase töö leidmiseks kuni pool aastat, 15% leidis erialase töö 6 kuu kuni aasta jooksul pärast õpingute lõpetamist. Kauem kui aasta kulus erialas töö leidmiseks kümnendikul (11%) Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest. Erialase töö leidmiseks kulunud aega 2009. aasta Eesti kõrgkoolide vilistlasuuringus ei küsitud.

Kõige kiiremini leidsid erialase töö pärast lõpetamist kultuurhariduse osakonna lõpetanud, kellest pooled töötasid erialasel ametikohal juba õpingute ajal, 42% leidis erialase töö vähem kui kahe kuuga ning 6% kulus erialase töö leidmiseks 2 kuni 6 kuud (vt Joonis 26). Kõige kauem otsisid erialast tööd rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud, kellest igal neljandal kulus erialase töö leidmiseks kauem kui üks aasta. Etenduskunstide, infohariduse ning muusikaosakonna lõpetanud leidsid samuti pärast lõpetamist erialase töö sageli esimeste kuude jooksul, vaid 8-15% lõpetanutest kulus selleks pool aastat või kauem.

Joonis 26 Erialase töökoha leidmise kiirus (% töötavatest lõpetanutest)

Kõigilt töötavateelt lõpetanutelt küsiti, mil viisil nad oma töö leidsid (vt Joonis 27). **Kõige sagedasem töö leidmise viis on isikliku pakkumise saamine** (41%). Varasemal ametikohal, kus töötati õpingute ajal, jätkas 16% lõpetanutest. Tööandjaga võttis ise ühendust 13% ja meediast leidis tööpakkumise 8%. Praktika aitas kaasa töökoha saamisele 4% lõpetanute puhul. Ülejäänud töö leidmise viisid olid oluliselt väiksema osa lõpetanute puhul. Muude oluliste põhjustena nimetasid lõpetanud avalikku kandideerimist, tööpakkumise leidmist kursuse listist, MTÜ või teatri asutamist ning ühel juhul kutsuti kogu kursus korraga teatrisse tööle.

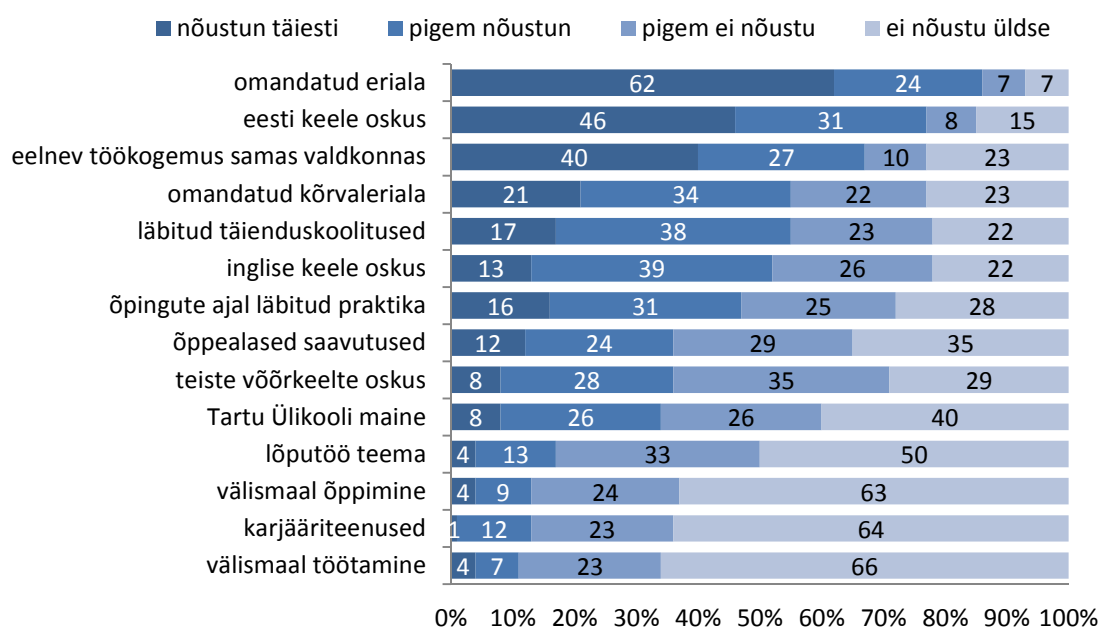
Joonis 27 Olulisim viis töökoha leidmiseks (% töötavatest lõpetanutest, n=924)

Töö leidmise viisid Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute ning teiste Eesti kõrgkoolide lõpetanute puhul ei erine. Ka teiste kõrgkoolide puhul olid kõige olulisemateks viisideks isikliku pakkumise

saamine, õpingute ajal vastaval ametikohal töötamine, tööandjaga ühenduse võtmine ning tööpakkumise leidmine meediakanalite vahendusel.

Peamiste tööleidmise viiside vahel osakondade lõikes suuri erinevusi ei esine. Etenduskunstide osakonna lõpetanutest pooled said isikliku tööpakkumise ning iga kümnes kasutas töö saamiseks sugulaste või tuttavate abi või võttis tööandjaga ise ühendust (Tabel 46, lisa 1). Infohariduse osakonna lõpetanutest 30% sai isikliku tööpakkumise, 27% töötas vastaval ametikohal juba õpingute ajal ning 12% võttis ise tulevase tööandjaga ühendust. Kultuurhariduse osakonna lõpetanutest 43% sai isikliku tööpakkumise, 18% võttis tööandjaga ise ühendust, 13% leidis tööpakkumise meedia vahendusel ning 14% töötas vastaval ametikohal juba õpingute ajal. Muusikaosakonna lõpetanud saavad kas isiklike tööpakkumisi (75%) või võtavad tööandjatega ise ühendust (20%). Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanutest 28% sai isikliku pakkumise, sama suur osa asutas oma ettevõtte ning viiendik kasutas töökoha leidmiseks sugulaste või tuttavate abi.

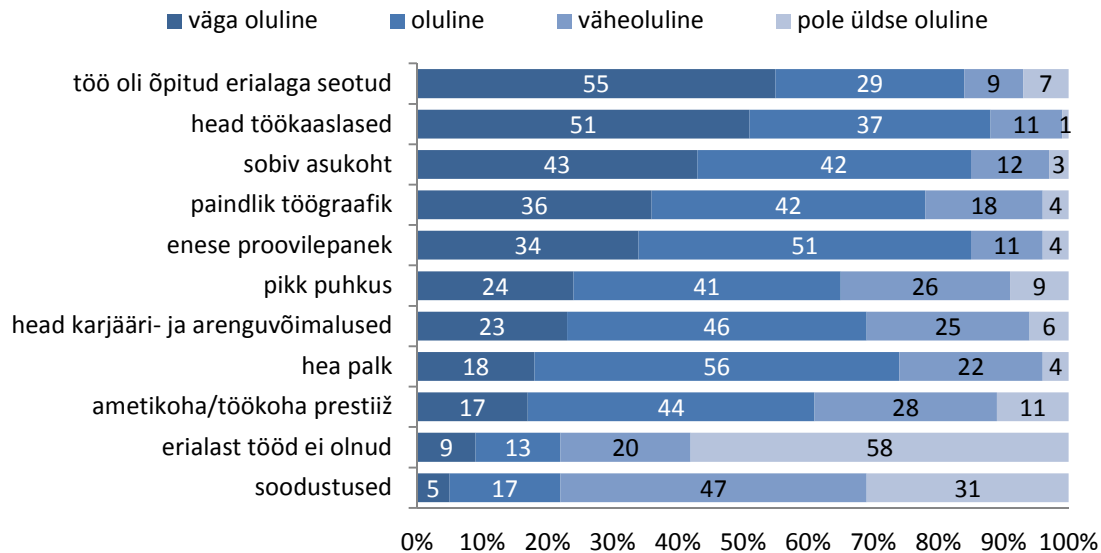
Lõpetanutel paluti hinnata erinevaid tegureid, mis aitasid neid töökoha saamisel. Kolm kõige olulisemat põhjust, mis aitasid töökoha saamisele kaasa (vt Joonis 28), on lõpetanute hinnangul **omandatud eriala** (väitega nõustus 86% töötavatest lõpetanutest), **eesti keele oskus** (77%) ja **eelnev töökogemus samas valdkonnas** (67%). Oluliseks osutusid ka omandatud kõrvaleriala, läbitud täienduskoolitused ja inglise keele oskus. Kõige madalamaks hindasid lõpetanud välismaal õppimise ja töötamise kasutegurit ning karjääriteenuste (nt karjäärinõustamine, tööturuga seonduvad seminarid, töölaad, infovahendamine) panust.

Joonis 28 Olulisemad tegurid töökoha saamisel (% töötavatest lõpetanutest, n=924)

Kolm kõige olulisemat tegurit töökoha saamisel on samad, mis teistegi kõrgkoolide lõpetanute puhul. Pisut vähemolulisemad tegurid töökoha saamisel on VKA lõpetanute puhul inglise keele oskus, kõrgkooli maine ning teiste võõrkeelte oskus. VKA vilistlased peavad teiste kõrgkoolide vilistlastega võrreldes olulisemaks omandatud kõrvaleriala ning läbitud täienduskoolitusi.

Töökoha valimisel hindasid lõpetanud olulisemaks (vt Joonis 29), et **töökaaslased oleksid head** (88%), **töökoht oleks seotud õpitud erialaga** (84%), **asuks sobivas asukohas** (85%) ning **võimaldaks end proovile panna** (85%). Paindlik töögraafik, hea palk ning head karjääri- ja arenguvõimalused olid samuti töökoha valikul olulisteks faktoriteks. Vähem olulisteks hinnati töökoha poolt pakutavad soodustused (nt õppelaenu kustutamine ja ametiauto kasutamine) ning asjaolu, et erialast tööd ei olnud võimalik leida.

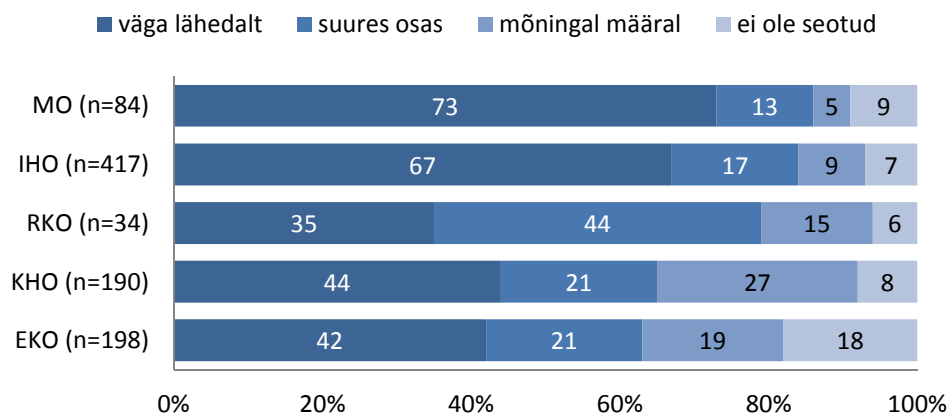

Joonis 29 Olulisemad tegurid töökoha valimisel (% töötavatest lõpetanustest, v.a. need, kes ei saanud või ei soovinud vastavat väidet hinnata)

3.3.2 Seos töö ja lõpetatud eriala vahel

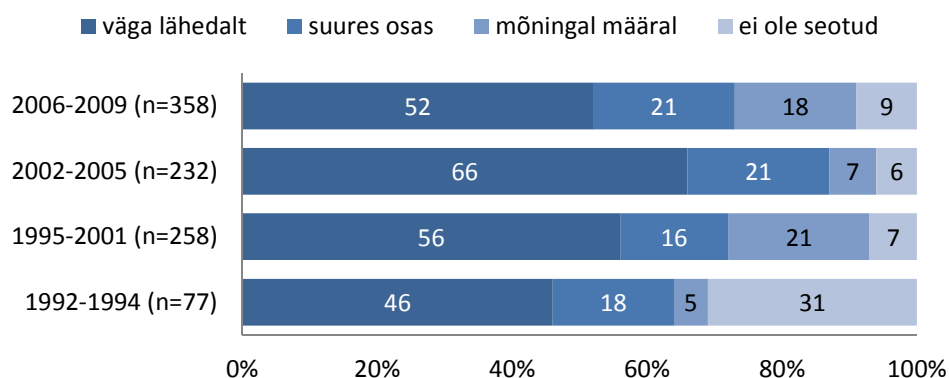
Selleks, et saada ülevaade lõpetanute töötamisest erialasel ametipositsioonil, küsiti neilt, millisel määral on praeguse töökoha ülesanded seotud õpitud erialaga. 56% küsitluse ajal töötanud lõpetanustest kinnitas, et nende praegune töö on väga lähedalt seotud õpitud erialaga, 19% lõpetanustest on praegune töö suures osas erialaga seotud. Vähesel määral õpitud erialaga seotud ametikohal töötab 15% lõpetanustest ning kümnendik lõpetanustest ei tööta üldse erialaga seotud ametikohal. Erialaga seotud ametikohal töötamise osakaal VKA lõpetanute puhul ei erine teiste Eesti kõrgkoolide lõpetanute vastavatest osakaaludest. Võrreldes Eesti Kunstiakadeemiaga ja Tartu Kõrgema Kunstikooliga töötavad VKA lõpetanud sagedamini õpitud erialaga seotud ametikohtadel. Tartu Ülikooli lõpetanud on antud küsimuses sarnased VKA lõpetanutega ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lõpetanud töötavad sagedamini erialasel ametikohal kui VKA lõpetanud.

Kõige sagedamini töötavad õpitud erialaga väga lähedalt või suures osas **seotud ametikohal muusikaosakonna** (86%) ja **infohariduse osakonna** (84%) **lõpetanud** (vt Joonis 30). Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanustest samuti vähemalt kolm lõpetanut neljast töötab õpitud erialaga tugevalt seotud ametikohal. Kultuurhariduse osakonna ja etenduskunstide osakonna lõpetanustest töötab erialaga seotud ametikohal ligikaudu kaks lõpetanut kolmest. Neid, kes ei tööta täna erialaga seotud ametikohal, on teiste osakondadega võrreldes enam (18%) etenduskunstide osakonna lõpetanute hulgas.

Joonis 30 Praeguse töö seotus õpitud erialaga osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest)

Praegune töökoht on sagedamini seotud õpitud erialaga neil, kes lõpetasid Viljandi Kultuuriakadeemia aastatel 2002-2005 (87%). Aastatel 2006-2009 ja 1995-2001 lõpetanutest töötab erialasel töökohal kolm lõpetanut neljast. Harvem töötavad erialasel töökohal aastatel 1992-1994 lõpetanud, kellest kolmandik töötab täna mitteerialasel ametikohal (vt Joonis 31).

Joonis 31 Praeguse töö seotus erialaga perioodide lõikes (% töötavatest lõpetanutest)

Küsitluse ajaks olid Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud töötanud erialasel ametikohal vastavalt üks kuni 40 aastat. **Keskmine tööstaaž erialasel ametikohal oli 12 aastat.** Vastavalt lõpetamise aastatele (vt Tabel 27) on keskmisest pikema staažiga (17-18 aastat) need lõpetanud, kelle õpingud lõppesid aastatel 1992-2001. Perioodil 2002-2009 lõpetanute keskmine tööstaaž erialasel ametikohal oli 9-10 aastat.

Tabel 27 Erialasel tööl töötamise staaž vastavalt lõpetamise perioodile (% erialasel tööl töötavatest lõpetanutest)

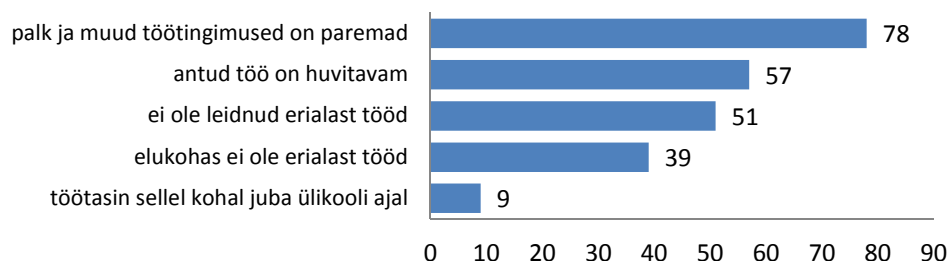
	1-3 a	4-6 a	7-10 a	11-15 a	16-20 a	üle 20 a	min	max	keskmine
1992-1994	4		10	17	57	12	2	40	17
1995-2001	3	5	16	30	12	34	1	40	18
2002-2005	6	17	45	21	2	9	1	39	10
2006-2009	27	29	11	12	11	10	1	33	9
kokku	13	17	22	20	12	16	1	40	12

Kõige kauem on erialasel tööl töötanud infohariduse osakonna lõpetanud (keskmiselt 15 aastat) ning keskmiselt kõige lühemat aega rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud (keskmiselt 6 aastat, vt Tabel 28). Etenduskunstide osakonna lõpetanute 62% on erialasel tööl töötanud 7-15 aastat ning viiendik 1-6 aastat. Kultuurhariduse osakonna lõpetanute veidi enam kui pooled (54%) on erialast tööd teinud 4-10 aastat ning kolmandik sellest kauem. Muusikaosakonna lõpetanute 53% on erialaga seotud ametikohal töötanud 7-15 aastat ning 37% pigem 1-6 aastat.

Tabel 28 Erialasel tööl töötamise staaž osakondade lõikes (% erialasel tööl töötavatest lõpetanuteist)

	1-3 a	4-6 a	7-10 a	11-15 a	16-20 a	üle 20 a	min	max	keskmine
EKO	3	19	35	27	16		2	20	10
IHO	14	11	16	15	15	29	1	40	15
KHO	16	27	27	18	7	5	2	22	8
MO	19	18	16	37	5	5	2	21	10
RKO	25	36	39				2	10	6
kokku	13	17	22	20	12	16	1	40	12

Neil, kelle põhitöö pole seotud lõpetatud erialaga, paluti välja tuua olulisemad põhjused mitteerialasel tööl töötamise kohta (vt Joonis 32). Peamise erialasel töökohal täna mittetöötamise põhjusena tõid lõpetanud välja, et **palk ja muud töötingimused on mitteerialasel tööl paremad** (78%) kui erialastel ametikohtadel. Veidi enam kui pooled mitteerialasel tööl töötavatest lõpetanuteist ütlesid, et nad valisid erialaga mitteseotud töö seetõttu, et antud töö on huvitavam või nad pole leidnud endale sobivat erialast tööd.

Joonis 32 Mitteerialasel tööl töötamise põhjused (% mitteerialasel tööl töötajatest, n=89)

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Teiste Eesti kõrgkoolide vilistlased nimetasid erialasel töökohal mittetöötamise põhjustena peamiselt erialase töö mitteleidmist, töötamist antud kohal juba õpingute ajal või palga ja muude töötingimuste paremat taset erialase tööga võrreldes. Seega erinevad VKA lõpetanute põhjused mõneti teiste kõrgkoolide vilistlaste põhjustest.

Osakondade lõikes mitteerialasel tööl töötamise põhjuste tõlgendamisel tuleb olla ettevaatlik, kuna vastanute arv muusikaosakonnas ja rahvusliku käsitöö osakonnas on järeltöö tegemiseks liialt väike. Üldiselt on osakondade lõikes mitteerialasel tööl töötamise põhjused väga sarnased (vt Tabel 29); kõige olulisema põhjusena tõid etenduskunstide, infohariduse või kultuurhariduse osakonna lõpetanud välja, et **palk ja muud töötingimused on mitteerialasel tööl paremad**. Sagedamini nimetati

põhjustena, et antud töö on huvitavam, kui oleks seda erialane töö või ei ole vilistlased sobivat erialast tööd leidnud.

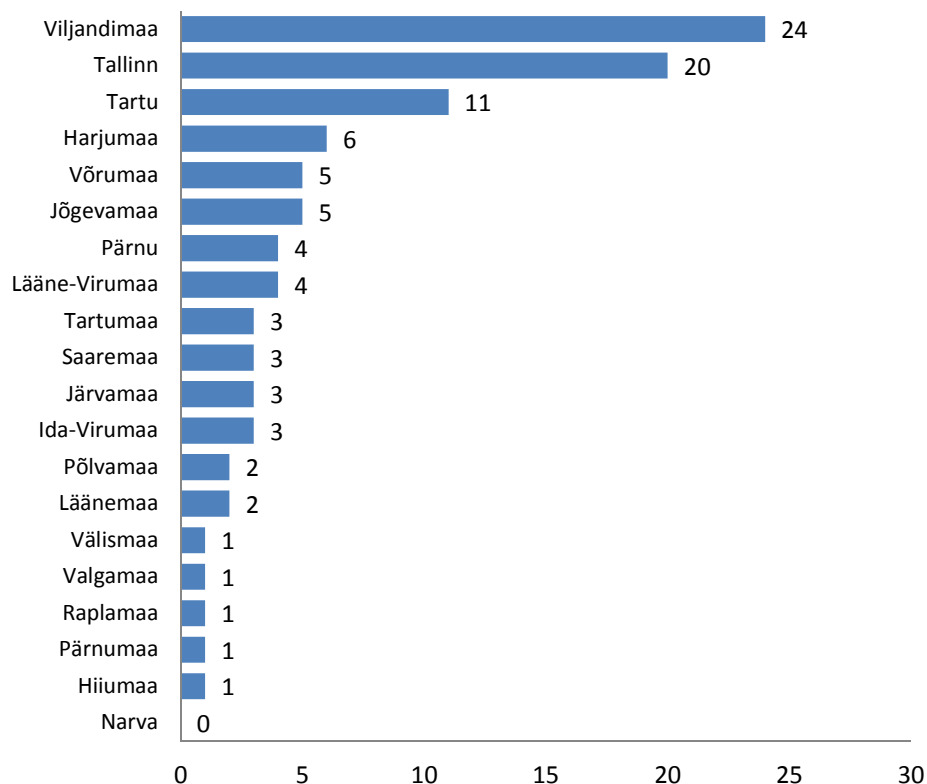
Tabel 29 Mitteerialasel tööl töötamise põhjused osakondade lõikes (% mitteerialasel tööl töötavatest lõpetanutest)

	palk ja muud töötingimused on paremad	antud töö on huvitavam	ei ole leidnud erialast tööd	elukohas ei ole erialast tööd	töötasin sellel kohal juba ülikooli ajal
EKO (n=35)	89	33	51	24	
IHO (n=27)	80	73	62	48	7
KHO (n=16)	83	83		18	18
MO (n=8)*	43	43	100	57	43
RKO (n=2)*		100	100	100	

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

3.3.3 Töökoha asukoht, tööandja omandivorm ja töökoormus

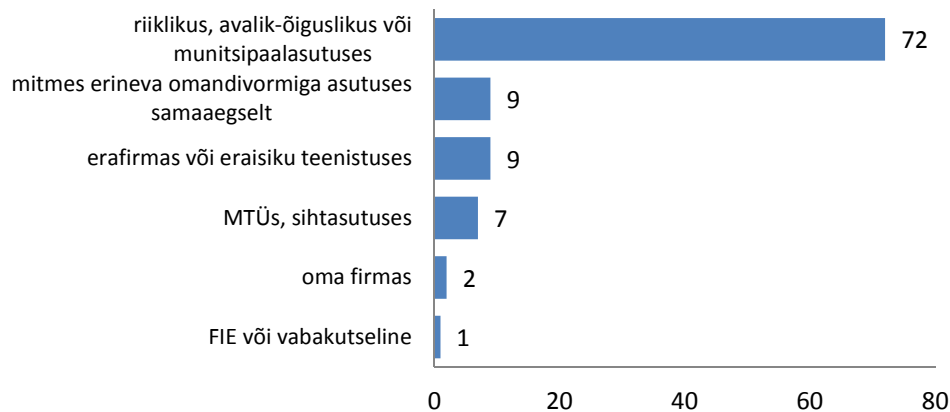
Veerand Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest töötab praegu **Viljandimaal** (vt Joonis 33), viiendik **Tallinnas** ning kümnendik **Tartus**. Kuigi teistes maakondades töötavaid on tunduvalt vähem jagub lõpetanuid igasse maakonda. Vaid Narvas oli töötavaid lõpetanuid alla 1%.

Joonis 33 Töökoha asukoht (% töötavatest lõpetanutest, n=924)

Võrdlust varasema vilistlasuuringuga seoses töökoha asukohaga ei ole mõistlik teha, kuna varasem uuring sisaldas vähemalt kaheksat kõrgkooli, mis asuvad Tallinnas.

Kõige sagedamini töötavad Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses (72%, vt Joonis 34), eristudes sellega teistest Eesti kõrgkoolidest, mille lõpetanute ligikaudu pooled töötavad riigiasutustes ning pooled erafirmades või eraisiku teenistuses. Kümnenndik VKA lõpetanute töötab mitmes erineva omandivormiga asutuses samaaegselt ning kümnenndik töötab erafirmas või eraisiku teenistuses. Oma firmas töötavaid lõpetanuid on 2% ning vabakutselise või FIEna tegutseb 1% lõpetanute.

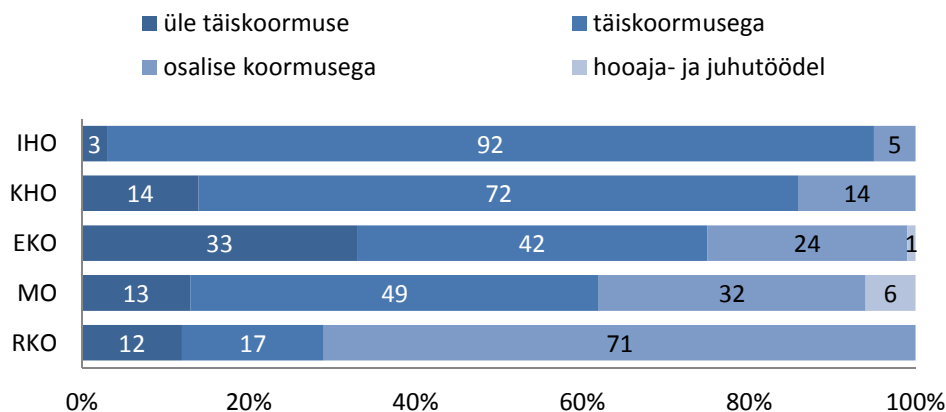

Joonis 34 Tööandja omandivorm (% töötavatest lõpetanute, n=924)

Etenduskunste osakonna lõpetanute pooled ehk 48% töötavad riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses, 17% erafirmas, 13% MTÜs või sihtasutuses ning 14% vastavalt mitmes erineva omandivormiga asutuses samaaegselt. Infohariduse osakonna lõpetanute 88% töötab riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses ning 8% erafirmas. Kultuurhariduse osakonna lõpetanud töötavad samuti peamiselt riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses (72%), kümnenndik MTÜs või sihtasutuses ning kümnenndik mitme erineva omandivormiga asutuses samaaegselt. Muusikaosakonna lõpetanute kaks kolmandikku (62%) töötab riiklikus ning ligikaudu kolmandik (27%) mitme erineva omandivormiga asutuses samaaegselt. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute 42% töötab riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses, viiendik MTÜs või sihtasutuses, 11% erafirmas ning 17% mitmes asutuses korraga.

Enamik lõpetanute (71%) töötab täiskoormusega ning 13% üle täiskoormuse ehk enam kui 40 tundi nädalas. Osalise koormusega töötavaid vilistlasi on 16% ning 1% on hõivatud hooaja- või juhutöödega. Infohariduse, kultuurhariduse ning etenduskunste osakonna vilistlased töötavad enamasti täiskoormusega või üle selle (vt Joonis 35). Kõige enam on üle täiskoormuse töötavaid lõpetanuid etenduskunste osakonnast (33%). Kaks kolmandikku muusikaosakonna lõpetanute töötavad täiskoormusega või üle selle ning kolmandik osalise koormusega. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud seevastu töötavad peamiselt osalise koormusega (71%) ning vaid iga kolmas vilistlane töötab täiskoormusega.

Vilistlaste töökoormust Eesti kõrgkoolide 2009. aasta vilistlasuuringus ei uuritud.

Joonis 35 Töökoormus osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest, n=924)

Osalise koormusega töötas 16% vilistlastest (n=149). Neist 36% töötas kuni 16 tundi nädalas (ehk üks kuni 2 päeva) ja 38% osajaga töötavatest vilistlastest 17 kuni 24 tundi (ehk kaks kuni 3 päeva) nädalas. 22% töötas 25-32 tundi (ehk 3 kuni 4 päeva) nädalas ja 4% 33 kuni 39 tundi nädalas (vt Tabel 30). **Keskmiselt töötasid osalise koormusega lõpetanud 20 tundi nädalas.** Etenduslaste osakonna osakoormusega töötavatest lõpetanutest enamik töötas kuni 2 päeva nädalas. Infohariduse ning rahvusliku käsitöö osakonna osalise ajaga töötavatest vilistlastest pooled töötasid kuni 3 päeva nädalas. Kultuurhariduse osakonna osalise ajaga töötavad lõpetanud tegid seda peamiselt 3 kuni 4 päeva nädalas ning vastavatest muusikaosakonna lõpetanutest töötas enamik 2 kuni 3 päeva nädalas.

Tabel 30 Osalise koormusega töötamine osakondade lõikes (% osalise koormusega töötavatest lõpetanutest vastavas osakonnas)

	1-8 h	9-16 h	17-24 h	25-32 h	33-39 h
EKO (n=48)		73	27		
IHO (n=21)		10	47	24	19
KHO (n=27)			44	56	
MO (n=26)	15	35	35	15	
RKO (n=25)		8	48	36	8
kokku (n=149)	3	33	38	22	4

Osalise koormusega töötavad vilistlased teevad seda enamasti (46%) **omal soovil**, kolmandik **sooviks töötada täiskoormusega, kuid tööandja ei võimalda** ning viiendikul olid osalise koormusega töötamiseks oma põhjused, mille hulgas nimetati järgmisi:

„Töötan osalise koormusega seetõttu, et kõige noorem laps on veel väga väike.“

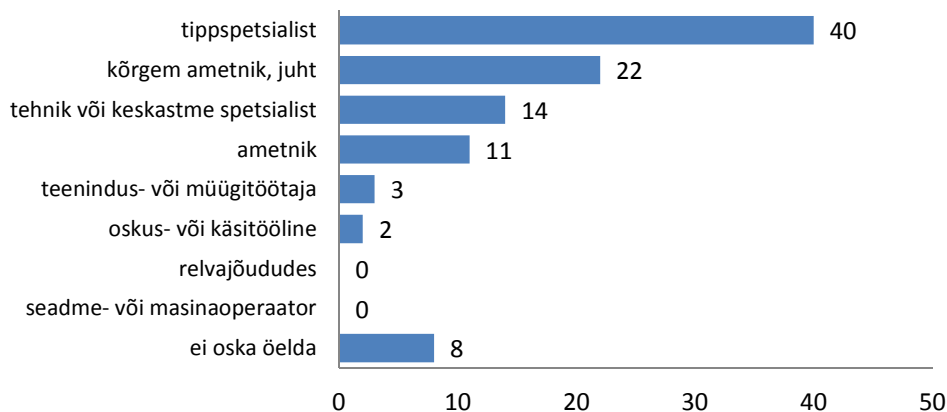
„Töötan osakoormusega, kuna see on sobiv ja minu teenuseid ei vajata hetkel suuremas mahus.“

„Kool on väike, lastearv piiratud, seega ei ole võimalik rohkem kohapeal koormust tõsta, selleks peab ümbruskonnast lisa otsima.“

„Ametlikud lepingud on osalise koormusega. Sinna lisanduvad projektitööd, lavastamised, juhtimised jm. Kokku annab üle täiskoormuse.“

3.3.4 Töölane positsioon, ametikohal nõutav haridusaste ja rahulolu tööga

Lõpetanutest 40% töötab **tippspetsialistina**, 22% **kõrgema ametniku või juhina**, 14% tehniku või keskastme spetsialistina ning 11% ametnikuna (vt Joonis 36). Teenindus- või müügitöötajana töötab 3%, oskus- või käsitöölisena 2% ning 8% vastanutest ei osanud oma tööalast positsiooni määratleda. Relvajõududes ja seadme- või masinaoperaatorina töötab alla 1% lõpetanutest. Valgekraedena⁴ töötab 87% ning sinikraedena 5% vilistlastest, kes küsitluse hetkel töötasid.

Joonis 36 Ametialane positsioon (% töötavatest lõpetanutest, n=924)

Võrreldes teiste kõrgkoolide lõpetanutega on VKA vilistlaste hulgas rohkem kõrgemaid ametnikke ja juhte ning vähem keskastme spetsialiste ja sinikraesid. Siinkohal võib põhjus peituda selles, et käesolevas uuringus vaadeldud vilistlased on tööturul aktiivsed olnud kauem kui ühe aasta ning on töötamise ajal tõusnud kõrgematele ametikohtadele.

Etenduskunstide osakonna lõpetanud töötavad peamiselt tippspetsialistide või kõrgemate ametnike, juhtidena (vt Tabel 31). Infohariduse osakonna vilistlaste hulgas on peamiselt valgekraed, kusjuures on nii kõrgemaid ametnikke ja juhte kui ka tippspetsialiste, tehnikud ja keskastme spetsialiste ning ametnikke. Kultuurhariduse ja muusikaosakonna lõpetanud töötavad peamiselt tippspetsialistidena või kõrgemate ametnike ja juhtidena. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute hulgas on rohkem tehnikuid ja keskastme spetsialiste ning tippspetsialiste. Kõige sagedamini ei oska oma ametialast positsiooni määratleda etenduskunstide ja muusikaosakonna lõpetanud.

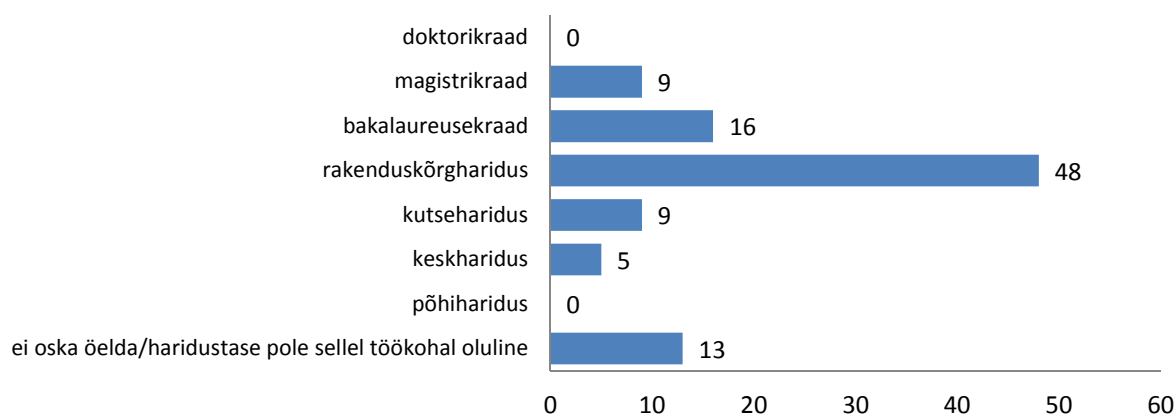
⁴ Valgekraed – seadusandjad; kõrgemad ametnikud ja juhid; tippspetsialistid; keskastme spetsialistid ja tehnikud; ametnikud.

Sinikraed – teenindus ja müügitöötajad; põllumajanduse ja kalanduse oskustöölised; oskus- ja käsitöölised; seadme- ja masinaoperaatorid; lihttöölised; relvajõud.

Tabel 31 Ametialane positsioon osakondade lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas)

	kõrgem ametnik, juht	tipp-spetsialist	tehnik või keskastme spetsialist	ametnik	teenindus- või müügitöötaja	oskus- või käsitööline	ei oska öelda
EKO	23	38	11	7	2	7	12
IHO	27	24	20	19	3		7
KHO	15	71	3	2	5		4
MO	11	54	5	5		5	20
RKO	17	28	43			6	6

Töötavatelt lõpetanutelt küsiti, millist haridusastet eeldatakse nende praegusel ametikohal (vt Joonis 37). 73% lõpetanute praegusel ametikohal eeldatakse kõrgharidust, 9% kutseharidust ning 5% keskharidust. Põhiharidust või doktorikraadi nõudval ametikohal töötab alla 1% vilistlastest. 13% lõpetanute ametikohal ei ole haridustase oluline või nad ei tea, millist haridustaset nende ametikohal eeldatakse. Kõrgharidust nõudvatel ametikohtadel oli kahel kolmandikul juhtudest eelduseks rakenduslik kõrgharidus, viiendikul juhtudest bakalaureusekraad ning 12% juhtudest eeldati magistrikraadi.

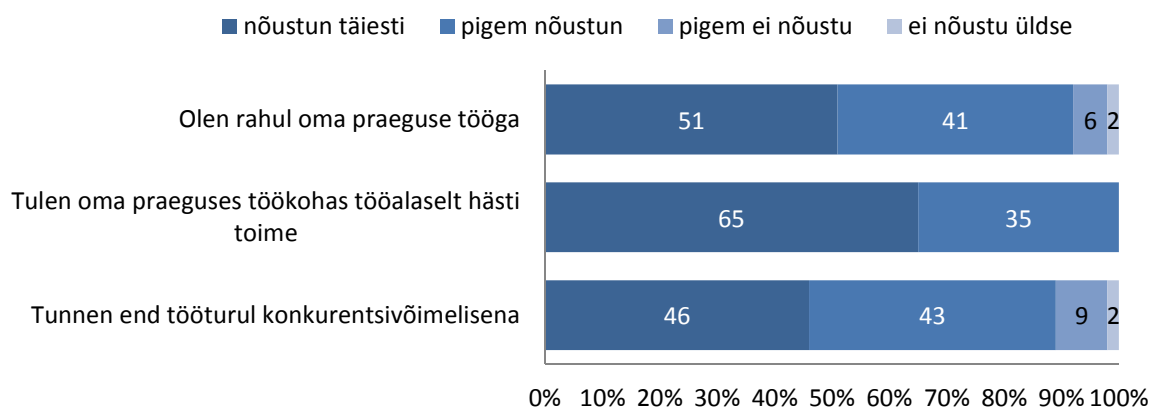

Joonis 37 Ametikohal nõutav haridusaste (% töötavatest lõpetanutest, n=928)

Ametikohal eeldatava haridusastme lõikes VKA vilistlased teiste kõrgkoolide lõpetanutest oluliselt ei erine. Pisut sagedamini töötavad VKA vilistlased ametikohal, kus eelduseks on kutseharidus ning veidi rohkem on neid lõpetanuid, kelle ametikohal pole haridusaste oluline.

Lõpetanutel paluti hinnata, kuivõrd nad on rahul oma töökohaga ja hinnata enda toimetulekut tööturul (vt Joonis 38). 92% vilistlastest on oma praeguse tööga rahul. Kõik vastanud leiavad, et nad tulevad oma praeguses töökohas tööalaselt hästi toime ning 89% tunneb end tööturul konkurentsivõimelisena. Osakondade lõikes hinnangud tööga rahulolule, tööalasele toimetulekule ning tööturu konkurentsivõimele oluliselt ei erine.

Tööga rahulolu, toimetulekut töökohal või tööturul üle-eestilises vilistlasuuringus ei küsitud.

Joonis 38 Rahulolu tööga ja toimetulek tööturul (% , n=922)

3.3.5 Sissetulekud

Enamiku lõpetanute peamiseks sissetulekuallikaks on töötasu (84%), 7% juhtudest moodustavad peamise sissetuleku toetused, abirahad, alimendid, pension või stipendiumid ning 6% sõltub oma sissetulekute osas abikaasa, elukaaslase või vanemate sissetulekust. 2% lõpetanutest kasutab sissetulekuna ettevõtjatulu, dividende või intresse ning 1% kogutud sääste või vara müügist saadud tulu.

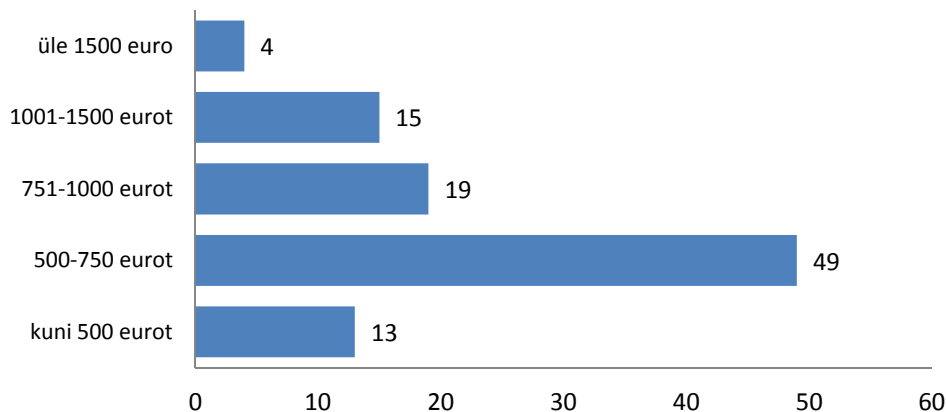
Töötasu on peamiseks sissetulekuallikaks kõikide osakondade lõpetanutele (vt Tabel 32). Toetusi, abirahasid jm kasutavad keskmisest sagedamini etenduskuuste ja rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud. Abikaasa/elukaaslase või lähedaste sissetulekust sõltuvad keskmisest sagedamini kultuurhariduse ning rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud. Ettevõtjatulu, dividende ning intresse on oma sissetulekuna keskmisest sagedamini märkinud muusikaosakonna lõpetanud.

Tabel 32 Peamine sissetulekuallikas osakondade lõikes (% , n=1075)

	töötasu	ettevõtjatulu, dividendid, intressid	toetused, abirahad	abikaasa/elukaaslase/vanemate sissetulek	säästud, vara müük
EKO	82	3	11	2	2
IHO	90		5	4	1
KHO	80	1	7	12	
MO	79	6	7	4	4
RKO	63	4	18	15	
kokku	84	2	7	6	1

Lõpetanutel paluti märkida oma sissetulek⁵ põhitöökohal (vt Joonis 39). **62% lõpetanutest teenib alla 750 euro kuus**, viiendik teenib 750-1000 eurot ning viiendik üle 1000 euro kuus. **Lõpetanute keskmine brutopalk on 797 eurot.**

⁵ Põhitöökohal saadavat tasu oli võimalik märkida nii bruto- kui ka netopalgana. Analüüsi käigus teisendati netopalgad brutopalkadeks, kasutades palgakalkulaatorit ning aastal 2011 kehtinud palgaarvutamise skeemi. Osalise koormusega töötajate töötasu teisendati täiskoormusele vastavaks. Teisendustes ei võetud arvesse üle täiskoormuse töötatud tunde (kuna tunde arvu kohta andmed puudusid). Samuti ei saanud arvestada hooajatöö tegijate töötunde (n=4).

Joonis 39 Põhitöökoha brutopalk teisendatuna täiskohale (% , n=853)

Keskmise palga alusel teenivad kõige kõrgemat palka etendus kunstide ning muusikaosakonna lõpetanud (keskmine vastavalt 990 ja 970 eurot, vt Tabel 33). Võrreldes teiste osakondadega teenivad kõige vähem infohariduse osakonna lõpetanud, kellest 74% teenib kuus kuni 750 eurot ning kelle keskmine palk jääb alla 700 euro kuus. Lõpetamise aastat arvesse võttes teenivad teistest rohkem Viljandi Kultuuriakadeemia aastatel 1992-2001 lõpetanud ehk need, kes on kauem töötanud. Aastatel 1992-1995 lõpetanute keskmine palk on 827 eurot, perioodil 1995-2001 lõpetanutel 871 eurot. Hiljem lõpetanute keskmine palk on mõnevõrra madalam, aastatel 2002-2005 lõpetanutel 814 eurot ning 2006-2009 lõpetanutel vastavalt 726 eurot.

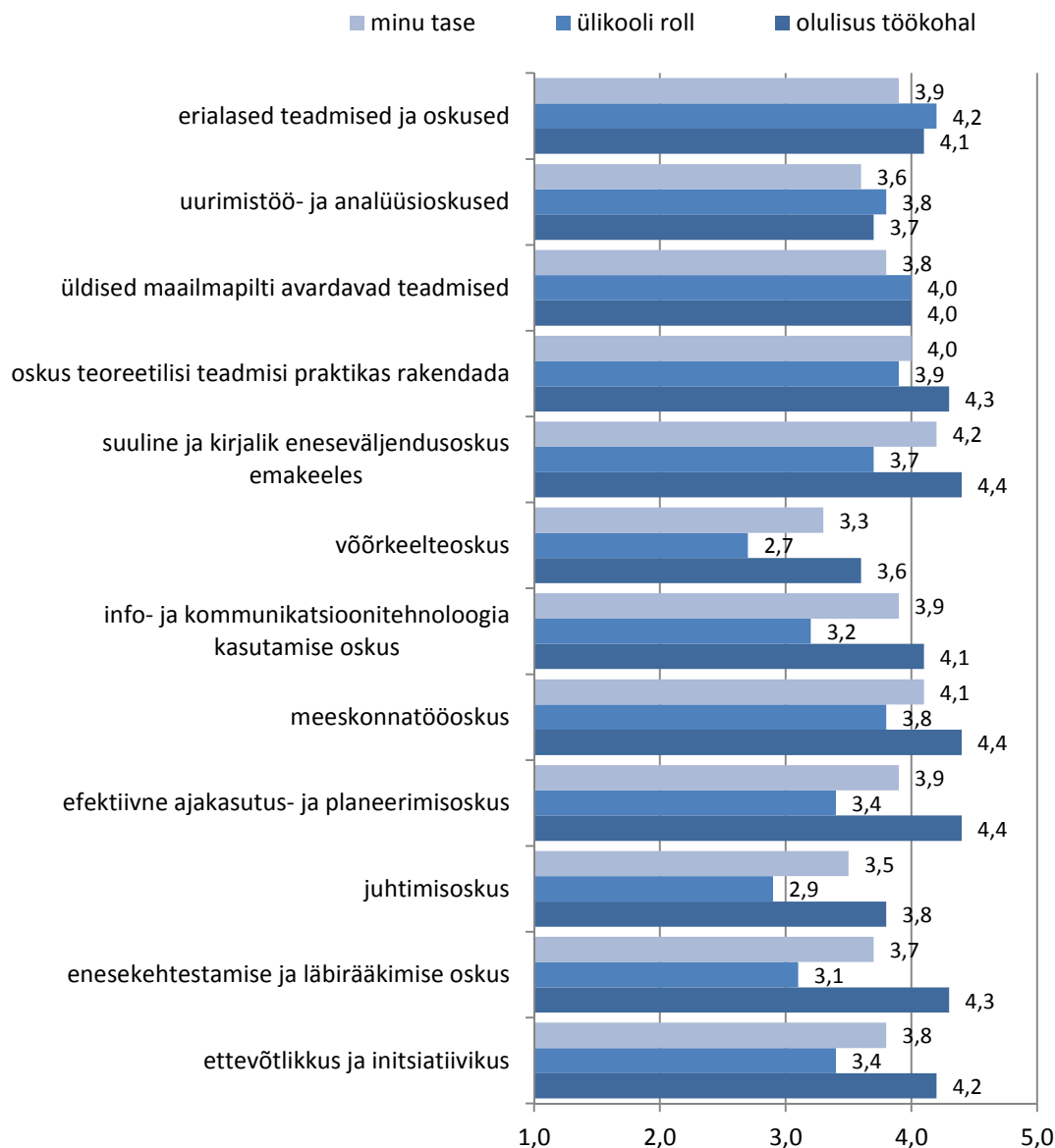
Tabel 33 Põhitöökoha brutopalk teisendatud täiskohale osakondade lõikes (% lõpetanutest, n=853)

	kuni 500 eurot	500-750 eurot	751-1000 eurot	1001-1500 eurot	üle 1500 euro	keskmine
EKO (n=173)	6	34	29	22	9	990
IHO (n=404)	20	54	15	8	3	691
KHO (n=177)	6	62	12	20		782
MO (n=75)		41	25	23	11	970
RKO (n=24)	36	16	32	8	8	758
kokku (n=853)	13	49	19	15	4	797

3.4 Pädevused

Vilistlastel paluti hinnata mitmeid pädevusi kolmest aspektist – esiteks, hinnang oma pädevuse tasemele; teiseks, hinnang sellele kui võrd ülikooliõpingud aitasid kaasa vastava pädevuse kujunemisele ja kolmandaks, kui oluline on pädevus praegusel ametikohal. Hinnangut küsiti 12 erineva pädevuse kohta. Keskmised hinnangud on toodud Joonis 40.

Enda taset hinnatakse kõige kõrgemalt **suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskuse** (keskmine hinnang 4,2 palli), **meeskonnatööoskuse** (4,1) ning **teoreetiliste teadmiste praktikas rakendamise oskuse** (4,0) osas (vt Joonis 40). Teiste pädevustega võrreldes hinnatakse oma taset madalamalt võõrkeelte oskuse (3,3), juhtimisoskuste (3,5) ning uurimistöö- ja analüüsioskuste (3,6) osas. Viiepallisel skaalal hinnati oma taset etteantud pädevuste osas vahemikus 3,3 kuni 4,2 palli.

Joonis 40 Keskmine hinnang pädevustele, sh enda tasemele, ülikooli rollile pädevuse kujunemisel ja olulisusele ametikohal

Märkus: hinnangud skaalal 1) minu tase 1 – väga madal, 5 – väga kõrge; 2) ülikooliõpingud aitasid kaasa 1 – vähe, 5 – väga oluliselt; 3) olulisus minu ametikohal 1 – vähe oluline, 5 – väga oluline. Vastajate arv sõltub küsimustest, varieerudes 919-974 vahel.

Õpingud Viljandi Kultuuriakadeemias aitasid pädevuste tõstmisele lõpetanute hinnangul kaasa keskmisel või sellest madalamal tasemel, hinnangud varieeruvad skaalal 2,7 kuni 4,2 palli (vt Joonis 40). Kõige madalamalt hinnati akadeemia rolli võõrkeelte oskuse (2,7) ja juhtimisoskuse (2,9) kujunemisel. Küllaltki madalalt hindasid vilistlased ka ülikooli panust enesekehtestamise ja läbirääkimisostkuste arendamisel (3,1), info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskuse (3,2) ning ettevõtlikkuse ja initsiatiivi või efektiivse ajakasutus- ja planeerimisostkuste (mõlemal 3,4) parandamisel. Lõpetanute hinnangul oli õpingutest rohkem abi **erialaste teadmiste ja oskuste** (4,2) ning **üldiste maailmapilti avardavate teadmiste** (4,0) parandamisel.

Oma ametikohal peeti kõige olulisemaks **suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust** (4,4), **meeskonnatööoskust** (4,4) ning **efektiivset ajakasutamise- ja planeerimisoskust** (4,4; vt Joonis 40). Kõrge hinnangu said veel teoreetiliste teadmiste praktilise kasutamise oskus (4,3) ning enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus (4,3). Ametikohal peavad lõpetanud vähem oluliseks võõrkeelte oskust (3,6) ning uurimistöö- ja analüüsisoskust (3,7).

Etenduskunstide osakonna lõpetanud hindasid oma pädevuste taseme sarnaseks kõigi läbi aegade Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanute keskmisele tasemele (vt veerg *keskmine*, tabelis 34). Vaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskust pidasid nad enda puhul keskmisest madalamaks (EKO lõpetanute hinnang 3,6 ja üldkeskmine 3,9 palli). Infohariduse ja kultuurhariduse osakonna lõpetanute hinnang oma pädevuste tasemele ei erine oluliselt kõigi lõpetanute hinnangust. Muusikaosakonna lõpetanud hindasid oma taset keskmisest kõrgemaks ettevõtlikkuse ja initsiatiivi (MO hinnang 4,2 vs keskmine 3,8 palli) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamisoskuse (MO hinnang 4,2 vs keskmine 3,9 palli) osas. Kõige sagedamini erinesid keskmisest tasemest rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute hinnangud oma pädevustele – võõrkeelte oskust ja meeskonnatöö oskust hindasid nad keskmisest madalamaks, seevastu erialaseid teadmisi, ettevõtlikkust ja initsiatiivi keskmisest kõrgemaks.

Viljandi Kultuuriakadeemia panust pädevuste tõstmisele (vt Tabel 35) hindasid erinevate osakondade lõpetanud mõnevõrra erinevalt. Etenduskunstide osakonna vilistlased andsid keskmisest madalama hinnangu kooli panusele võõrkeelteoskuse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamisoskuse parandamisele ning keskmisest kõrgema hinnangu meeskonnatöö oskuse tõstmisele. Infohariduse osakonna lõpetanud aga leidsid, et kooli panus oli keskmisest kõrgem just võõrkeelte oskuse ja IKT kasutamisoskuse parandamisel, kuid keskmisest madalam meeskonnatöö oskuse ning ettevõtlikkuse ja initsiatiivi tõstmisel. Kultuurhariduse osakonna lõpetanud hindasid kooli panust pädevuste tõstmisel kas keskmisel või sellest kõrgemal tasemel. Kõrgemad hinnangud anti kooli panusele just üldiste pädevuste tõstmisel, milleks olid meeskonnatöö oskus, juhtimisoskus, enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus ning ettevõtlikkus ja initsiatiiv. Muusikaosakonna lõpetanud hindasid kooli panust pädevuste osas enamasti keskmisega samal tasemel, vaid ettevõtlikkuse ja initsiatiivi osas leiti, et kooli panus pädevuse parandamisel oli keskmisest kõrgem. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanud hindasid kooli panust keskmiselt madalamalt. Suuremat tuge oleksid lõpetanud oodanud IKT kasutamisoskuse, juhtimisoskuse ja enesekehtestamise ning läbirääkimisoskuste parandamisel. Keskmisest kõrgemalt hinnati kooli panust teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskuse tõstmisel.

Erinevate pädevuste olulisus ametikohal (vt Tabel 36) on osakondade lõikes keskmisele tasemele väga sarnane. Enda hinnangul vajavad keskmisest vähem oma ametikohal IKT oskusi etenduskunstide osakonna lõpetanud. Seevastu infohariduse osakonna lõpetanute hinnangul on nende puhul IKT kasutamisoskus töökohal keskmisest olulisem. Kultuurhariduse osakonna lõpetanud peavad töökohal keskmisest olulisemaks juhtimisoskust. Muusikaosakonna vilistlased hindavad oma töökohal keskmisest olulisemaks teoreetiliste teadmiste praktilist rakendamist, juhtimisoskust ning ettevõtlikkust ja initsiatiivi, keskmisest madalamalt aga suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust. Rahvusliku käsitöö osakonna lõpetanute hinnangul on neil oma töös keskmisest olulisemad juhtimisoskus ja efektiivne ajakasutamise- ning planeerimisoskus. Seevastu keskmisest vähem on nende töös igapäevaselt vaja uurimistöö- ja analüüsisoskusi, üldiseid maailmapilti avardavaid teadmisi, teoreetiliste teadmiste rakendamist praktikas ning IKT kasutamise oskusi.

Erinevatel aastatel lõpetanute hinnangud **oma pädevuste tasemele ei ole aastate jooksul olulisel määral muutunud** (vt Tabel 34). Lõpetanute hinnangud erinevate perioodide lõikes pisut erinevad, kuid erinevused jäävad enamasti +/- 0,3 palli piiresse. Vaid aastatel 1992-1994 lõpetanud hindasid oma juhtimisoskust, enesekehtestamise ja läbirääkimise oskust tunduvalt madalamalt kui hilisemad lõpetanud aastatel 1995-2009.

Lõpetanute hinnangul on ülikooli roll erinevate pädevuste omandamisel aastate jooksul oluliselt tõusnud (vt Tabel 35). Võrreldes erinevatel perioodidel lõpetanute hinnanguid selgub, et vähemalt poolte nimetatud pädevuste osas on hilisemad lõpetanud andnud ülikoolile tunduvalt kõrgema hinnangu kui varasematel perioodidel lõpetanud. Oluliselt on tõusnud ülikooli tase erialaste teadmiste ja oskuste, uurimistö- ja analüüsioskuste, teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskuse, IKT kasutamise oskuse, efektiivse ajakasutamise ja planeerimisoskuse tõstmisel. Meeskonnatööoskuse, juhtimisoskuse, enesekehtestamise ja läbirääkimisoskuse ning ettevõtlikkuse ja initsiatiivi toetamist ülikooli poolt hindasid madalamalt aastatel 1992-1994 lõpetanud, kuid kõrgemalt aastatel 195-2009 lõpetanud. Lõpetanute hinnangul ei ole muutunud ülikooli panus üldiste maailmapilti avardavate teadmiste edastamisel ning vähenenud on ülikoolist saadava suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskuse hinnangud.

Enamik pädevusi on töökohal väga olulised, lõpetanute poolt antud keskmine hinnang 5-pallisel skaalal ületab 4 palli. Hilisemate lõpetanute hinnangul on töökohal vähenenud uurimistö- ja analüüsioskuste ning üldiste maailmapilti avardavate teadmiste olulisus (vt Tabel 36). Olulisemaks on muutunud teoreetiliste oskuste praktiline kasutamisoskus, meeskonnatööoskus ja juhtimisoskus.

Tabel 34 Hinnangud enda pädevuste tasemele osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaalal 1...5)

	keskmine	EKO	IHO	KHO	MO	RKO	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
erialased teadmised ja oskused	3,9	3,9	4,0	3,8	3,9	4,2	3,8	4,1	3,8	3,9
uurimistöö- ja analüüsioskused	3,6	3,5	3,8	3,5	3,5	3,7	3,8	3,6	3,5	3,6
üldised maailmapilti avardavad teadmised	3,8	3,8	3,9	3,6	3,7	3,7	3,9	4,0	3,7	3,7
oskus teoreetilisi teadmisi praktikas rakendada	4,0	4,0	4,1	3,8	4,1	4,1	4,1	4,3	3,9	3,9
suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus emakeeles	4,2	4,0	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2	4,4	4,0	4,1
võõrkeelteoskus	3,3	3,4	3,3	3,2	3,2	2,9	3,2	3,3	3,2	3,4
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskus	3,9	3,6	4,0	3,7	4,2	3,8	3,8	3,9	3,7	3,9
meeskonnatööoskus	4,1	4,0	4,1	4,1	4,2	3,8	4,0	4,3	4,0	4,1
efektiivne ajakasutus- ja planeerimisoskus	3,9	3,9	3,9	3,9	3,8	4,1	4,0	4,0	3,9	3,9
juhtimisoskus	3,5	3,6	3,3	3,5	3,7	3,5	2,8	3,7	3,4	3,5
enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus	3,7	3,7	3,6	3,7	3,9	3,6	3,1	4,0	3,6	3,6
ettevõtlikkus ja initsiatiiv	3,8	3,9	3,7	3,9	4,2	4,1	3,7	4,1	3,8	3,7

Tabel 35 Hinnangud VKA rollile pädevuste kujundamisel osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaalal 1...5)

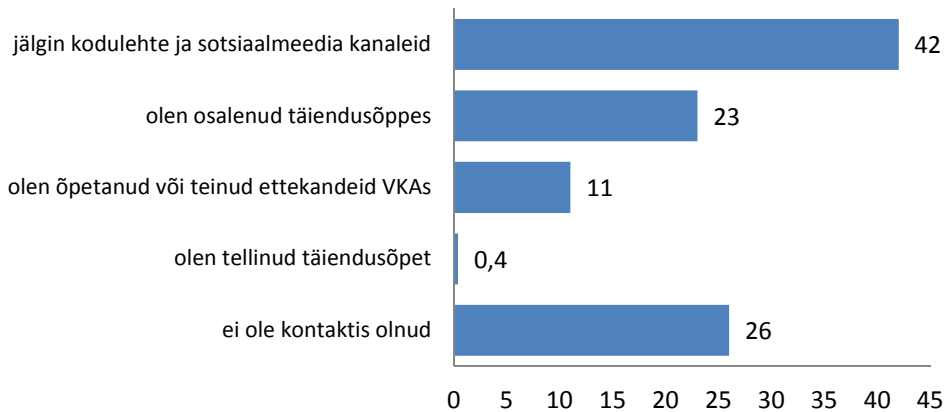
	keskmine	EKO	IHO	KHO	MO	RKO	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
erialased teadmised ja oskused	4,2	4,1	4,3	4,2	4,1	4,4	3,9	4,0	4,3	4,4
uurimistöö- ja analüüsioskused	3,8	3,6	3,9	3,8	3,8	3,8	3,5	3,5	3,8	4,1
üldised maailmapilti avardavad teadmised	4,0	3,9	4,2	4,0	3,8	4,2	4,2	4,1	3,9	4,0
oskus teoreetilisi teadmisi praktikas rakendada	3,9	3,7	3,9	3,9	4,0	4,3	3,5	3,8	3,9	4,0
suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus emakeeles	3,7	3,5	3,9	3,8	3,7	3,6	4,0	3,8	3,7	3,7
võõrkeelteoskus	2,7	2,4	3,0	2,6	2,9	2,6	2,6	2,8	2,6	2,8
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskus	3,2	2,3	3,8	3,1	3,3	2,6	1,9	2,8	3,3	3,7
meeskonnatööoskus	3,8	4,1	3,3	4,3	3,8	3,6	3,2	3,8	3,9	3,8
efektiivne ajakasutus- ja planeerimisoskus	3,4	3,2	3,5	3,4	3,5	3,6	3,0	3,4	3,3	3,6
juhtimisoskus	2,9	2,9	2,7	3,4	3,1	2,4	2,3	2,9	3,0	3,0
enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus	3,1	3,0	2,9	3,6	3,3	2,7	2,6	3,1	3,2	3,2
ettevõtlikkus ja initsiatiiv	3,4	3,4	3,1	3,7	3,9	3,3	3,0	3,4	3,4	3,4

Tabel 36 Hinnangud pädevuste olulisusele töökohal osakondade ja perioodide lõikes (keskmine hinnang skaala 1..5)

	keskmine	EKO	IHO	KHO	MO	RKO	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
erialased teadmised ja oskused	4,1	3,9	4,3	4,0	4,3	3,9	4,1	4,4	4,0	4,1
uurimistöö- ja analüüsioskused	3,7	3,8	3,8	3,5	3,8	3,2	4,0	3,8	3,7	3,5
üldised maailmapilti avardavad teadmised	4,0	4,0	4,1	4,0	4,0	3,4	4,3	4,2	4,0	3,8
oskus teoreetilisi teadmisi praktikas rakendada	4,3	4,2	4,3	4,5	4,7	3,6	4,1	4,5	4,4	4,2
suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus emakeeles	4,4	4,2	4,5	4,6	4,1	3,3	4,5	4,4	4,3	4,4
võõrkeelteoskus	3,6	3,6	3,6	3,8	3,5	3,5	3,8	3,9	3,8	3,3
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskus	4,1	3,6	4,5	3,9	4,2	3,8	4,3	4,2	3,9	4,2
meeskonnatööoskus	4,4	4,6	4,3	4,4	4,6	4,5	4,2	4,6	4,4	4,4
efektiivne ajakasutus- ja planeerimisoskus	4,4	4,5	4,3	4,4	4,5	4,7	4,4	4,6	4,4	4,3
juhtimisoskus	3,8	4,0	3,6	4,1	4,1	4,3	3,2	4,2	3,8	3,8
enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus	4,3	4,5	4,1	4,3	4,4	4,5	4,1	4,5	4,2	4,1
ettevõtlikkus ja initsiatiiv	4,2	4,3	4,1	4,4	4,5	4,2	4,2	4,4	4,3	4,1

3.5 Lõpetamisjärgne koostöö Viljandi Kultuuriakadeemiaga

Suur osa lõpetanutest (59%) on olnud kooliga kontaktis ka pärast lõpetamist (vt Joonis 41). Peamiselt jälgitakse infot kooli kodulehelt või sotsiaalmeedia vahendusel (42%), veerand lõpetanutest on osalenud kooli poolt pakutud täiendusõppes ning kümnendik on viinud läbi õppetööd või teinud ettekandeid Viljandi Kultuuriakadeemias. Veerand lõpetanutest ei ole pärast lõpetamist kooliga kontaktis olnud.

Joonis 41 Lõpetanute kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga pärast lõpetamist (%)

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Muude kontaktidena nimetasid lõpetanud sageli:

- õpingutejärgset töötamist Viljandi Kultuuriakadeemias,
- suhtlemist õppejõudude, kursusekaaslaste ja teiste vilistlastega,
- kokkupuuteid erialühingute kaudu.

„Suhtlen kursusekaaslastega edasi ja kui nõu ja abi vaja, siis õppejõududega olen kontaktis.“

„Suhtlen koolikaaslastega, samuti kuulun erialaühendusse, millel on seos kooliga“

„Koostöö õppejõududega läbi erialase ühingu.“

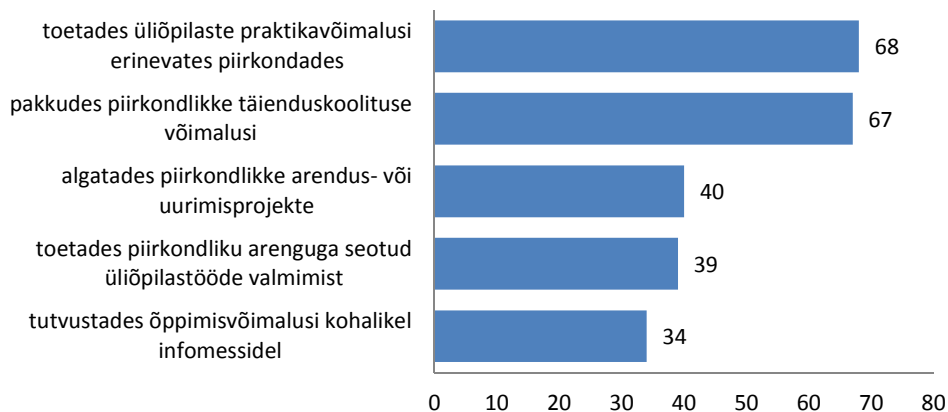
„Mu töö näeb ette regulaarset suhtlemist oma erialal õppivate üliõpilaste ja mõningate õppejõududega Viljandi Kultuuriakadeemiast.“

„Olen olnud praktika juhendaja.“

Need, kes osalevad täiendusõppes või õppetöö läbiviimisel, jälgivad sageli kooli kodulehte ja/või sotsiaalmeedia kanaleid ning hoiavad end seeläbi kursis koolis toimuvaga. Keskmisest vähem jälgivad kooli kodulehte või sotsiaalmeedia kanaleid muusikaosakonna (37%) ning etenduskunstide osakonna (38%) lõpetanud (vt Tabel 39). Täiendusõppes on keskmisest sagedamini osalenud muusikaosakonna lõpetanud (28%) ning keskmisest harvem rahvusliku käsitöö (12%) ja kultuurhariduse osakonna lõpetanud (19%). Täiendusõpet on Viljandi Kultuuriakadeemialt tellinud vaid infohariduse osakonna lõpetanud. Lõpetamisjärgne kontakt kooliga on sagedamini säilinud muusika- ja rahvusliku käsitöö ning harvem infohariduse osakonna lõpetanutel. Kõige aktiivsemad täiendusõppes ning õppeprotsessis osalejad on perioodil 1995-2001 lõpetanud ning kodulehe või sotsiaalmeedia kanalite jälgijad on peamiselt aastate 2002-2009 vilistlased (vt

Tabel 40).

Vilistlaste hinnangul saaks Viljandi Kultuuriakadeemia aidata kaasa Eesti piirkondlikule arengule peamiselt **üliõpilaste praktikavõimaluste toetamise näol** erinevates piirkondades või **pakkudes piirkondlikke täienduskoolituse** võimalusi (vt Joonis 42). Küllaltki oluliseks peavad vilistlased ka kooli poolt piirkondlike arendus- või uurimisprojektide algatamist, piirkondliku arenguga seotud üliõpilastööde toetamist ning õppimisvõimaluste tutvustamist kohalikel infomessidel.

Joonis 42 Viljandi Kultuuriakadeemia võimalused Eesti piirkondliku arengu toetamisel (% lõpetanutest)

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Viljandi Kultuuriakadeemia võimalusi piirkondlikku arengut toetada kirjeldasid vilistlased järgmiselt:

„Tuleb tugevdada Eesti eri piirkondade omanäolisust ehk teadlikkust enda erilisusest ning selleks on VKA-l palju hoobasid.“

„Saab aidata kaasa Eesti kultuuri arengule. Kultuuri- ja infoteaduste erialade prestiiži ja tuntuse kasvule. Saab kaasa aidata raamatukogude ja teiste infoasutuste kaasajastamisele, õpitavate erialade prestiiži kasvule.“

„Mõistlik oleks kirjutada praktilisi lõputöid ja teha praktikaid, millest kellelgi kasu ka oleks (sealhulgas kohalikel ettevõtetel, institutsioonidel jne) ehk siis suurem kasu suurest kooli tegevusest kohalikul keskkonnal (sh kohalikus arendustegevuses võiks akadeemia kaasa lüüa).“

„Soodustada ettevõtlikkust ning koostööd nii ettevõtete kui avaliku sektoriga, andes üliõpilastele võimalusi praktika käigus kohaliku elu arengusse panustada; soodustada praktikavõimalusi piirkonna ettevõtetes, mis looks tudengile isiklikud tihedad suhted ja soodustaks tudengite elamajäämist piirkonda kas tekkiva töökoha või oma ettevõtte loomise kaudu.“

“Käsitöö ja kunsti erialad "tuuridele", näitustele jne üritustele üle Eesti.“

Osa Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest on igati valmis kooli jätkusuutlikule arengule või vilistlastegevusele kaasa aitama. Vilistlased on valmis kaasa lööma **igapäevases õppetegevuses, koolituste korraldamises, õppekavade analüüsimisel, praktikakohtade loomisel ja juhendamisel ning oma kogemuse jagamisel**, kui kool sellist võimalust pakub. Mõned vilistlased avaldasid soovi vilistlaste

võrgustiku või vilistlasfoorumi järele, mis võimaldaks teiste vilistlastega kontakti võtta ja kontakti hoida, koostööd teha ja vajadusel nõu küsida.

„Olen valmis tegema ettekandeid/õpetama tudengeid, osalema vilistlaskogu töös.“

„Olen alati nõus võtma omale samalt erialalt, mille ise lõpetasin, praktikandi.“

„Oleksin nõus oma erialaseid kogemusi vahetama praeguste üliõpilastega ning analüüsima ka õpitud eriala õppekava.“

„Võimaluse korral lööksin kaasa erialases töös (projektid, koolitused, ...).“

„Võiks olemas olla vilistlaste võrgustik (nt internetis), kus on kättesaadavad kontaktid ja saab näha millega keegi tegeleb – soodustaks rohkem omavahelist koostööd.“

4 Kokkuvõte

Viljandi Kultuuriakadeemia 1992-2009 vilistlasuuringu küsimustikule vastas 381 vilistlast, üldiseks vastamismääraks kujunes 45%. 1998. ja 2000. aasta lõpetanute hulgas oli vastanud vastavalt 20% ja 25% ning 1992. ja 2004. aasta lõpetanute hulgas vastavalt 69% ja 60%. Tulemused on kaalutud vastavaks lõpetanute üldkogumile lõpetatud osakonna ja perioodi lõikes.

Lõpetanute hulgas on ülekaalus naised (85%) ning enamasti on lõpetanud alla 24-aastased või vanuses 30-39 eluaastat. Üldiselt on lõpetanute vanus lõpetamise ajal aastate lõikes kasvanud ning perioodil 2006-2009 oli lõpetanute keskmine vanus tõusnud 30 eluaastani.

Viiendik Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest elas enne õpingute alustamist Viljandimaal ning ülejäänud on kokku tulnud kõikidest Eesti suurematest linnadest ja maakondadest. Kõige enam on lõpetanute hulgas Lõuna- ja Lääne-Eestist pärit elanikke, vähem Põhja-, Kesk- ja Kirde-Eesti elanikke. Suurem osa vilistlastest asus pärast lõpetamist elama piirkonda, kus nad enne õpinguid elasid, kuid on toimunud liikumisi erinevate piirkondade vahel ning sageli on muudest maakondadest pärit lõpetanud asunud elama Põhja- või Lõuna-Eesti piirkonda.

Tagasisaade õpingutele

Kõige sagedamini said lõpetanud infot Viljandi Kultuuriakadeemias õpetatavate erialade ja õppekavade kohta sõpradelt, tuttavatelt, internetist ja meediast. Infoallikad on aastate lõikes mõnevõrra muutunud, kui aastatel 1992-2001 õppima asunute seas olid peamisteks allikateks sõbrad, tuttavad, meedia ja trükimaterjalid, siis aastatel 2006-2009 olid peamisteks allikateks internet ning sõbrad ja tuttavad. Kõige olulisemaks kriteeriumiks erialavalikul oli selle huvipakkumus, hilisemad eneseteostusvõimalused, tugevused antud valdkonnas ning õppimisvõimalused tasuta või jõukohase õppemaksuga õppekohal

Viljandi Kultuuriakadeemias pakutud õppekavad/erialad on läbi aastate olnud erineva pikkusega. Diplomiõppe erialade puhul on nominaalne õppeaeg olnud kas 3 aastat või 3 aastat ja 4 kuud. Rakenduskõrgharidusõppe õppekavade pikkus on olnud 4 või 5 aastat. Veidi enam kui pooled VKA lõpetanud läbisid õppekava 4 aastaga, veerand 5 aastaga ning viiendik 3 aastaga. 6 ja enam aastat kulus õppekava läbimiseks keskmiselt 6% lõpetanutest. Õpingutele kulutatud aeg on tugevalt seotud õppekava läbimiseks etteantud nominaalajaga. Enamik lõpetanutest on suutnud õpingud lõpule viia etteantud aja

raames, vaid 16% lõpetanutest vajas õppekava täitmiseks lisaega. Kõige sagedamini võtsid nominaalajast kauem õppijad akadeemilist puhkust omal soovil või viibisid lapsehoolduspuhkusel.

Kaks kolmandikku lõpetanutest alustas õpinguid päevases ehk statsionaarses õppevormis, veerand avatud ülikoolis ning kümnendik eksternina. Enamasti on õppevorm õpingute alguses ja lõpus sama, õppevormi vahetanute osakaal lõpetanute hulgas on 3%. Kui kolm lõpetanut neljast alustas õpinguid riigieelarvelisel õppekohal, oli õpingute lõppedes riigieelarvelisel kohal õppinuid 10 protsendipunkti võrra enam kui õpinguid alustades.

Lõpetanud andsid õpingutele ja õppekavale kõrge positiivse hinnangu – enamik lõpetanutest oli õpinguid alustades teadlik õppekava eesmärkidest ning kinnitas, et läbitud õpe oli õppekavale seatud ootustega vastavuses. Õpingute käigus omandatud teadmisi kasutavad paljud lõpetanud sageli oma igapäevatoos.

Valdavalt on Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud rahul nii eriala (93%) kui ka ülikooli valikuga (97%). Väiksem on rahulolu praktikavõimalustega (78%) ning ülikooli poolt pakutud nõustamisteenustega (55%). Õppekava raames läbis kohustusliku erialase tööpraktika asutuses või ettevõttes 82% lõpetanutest, 3% lõpetanutest läbis praktika vaba- või valikainena ning õppekava raames ei läbinud üldse mingit praktikat 15% vastanutest. Kolm lõpetanut neljast jäi läbitud praktikaga rahule.

Õpinguteks vajalik tugi oli üldjuhul kättesaadav või seda ei vajatud. Siiski võib välja tuua, et 11% ei saanud enda sõnul piisavalt tuge ja 11% ei olnud sellistest võimalustest teadlik.

Õpingute ajal töötas 61% lõpetanutest, kellest pooled töötasid juba enne õppima asumist. Kõrgkooli lõpetamise ajaks ei omanud töökogemust 30% lõpetanutest. Sagedamini töötasid õpingute ajal eksternina või avatud ülikoolis õppijad (95% või 97%), päevase õppe lõpetanutest vähem kui pooled (43%). Aastate lõikes on märgatavalt suurenenud õpingute ajal töötamise osakaal. Kui aastatel 1992-1994 keskendus enamik tudengitest ainult õppimisele (82%), olid aastatel 2006-2009 ülekaalus hoopis õpingute ajal töötavad tudengid (75%). Veidi enam kui pooled tudengitest töötasid õpingute kõrvalt täiskoormusega (40 tundi nädalas) ning veidi vähem kui poole osakoormusega. Osalise ajaga töötamine on enamlevinud päevase õppe lõpetanute hulgas ning täiskoormusega töötamine avatud ülikoolis või eksternina õppinute hulgas.

Enamik lõpetanutest töötas juba enne õpinguid ning õppimine oli neile lisategevuseks või töötati peamiselt majanduslikel põhjustel või erialase töökogemuse omandamiseks. Kolmel tudengil neljast oli õpinguteaegne töö tihedalt või suures osas õpitava erialaga seotud. Õpingute ajal töötanud lõpetanute hinnangul soodustab töötamine tööalast arengut ning erialaste teadmiste ja oskuste omandamist, kuid takistab õppekava läbimist nominaalajaga ja pidevat õppetöös osalemist.

Rakendusliku kõrghariduse omandamisest oli aastate lõikes palgatõusu näol kasu keskmiselt 43% lõpetanutest, kelle palk tõusis pärast lõpetamist, kas tänu kõrgemale haridustasemele või omandatud erialale. Iga neljanda lõpetanu palk aga jäi õpingute lõpetamise järel samale tasemele. 18% juhtudest oli palgatõus seotud töökoha vahetamise või töökoormuse suurendamisega.

Lõpetamisjärgne tegevus

Küsitluse hetkel töötas 73% Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest, 14% õppis ja töötas samaaegselt, ainult õpingutega oli seotud 1% vilistlastest, 9% oli lastega kodus, töötuid oli 1% ning vähem kui 1% ei töötanud, õppinud ega otsinud tööd. Küsitluse hetkel õppinud vilistlastest enamik jätkas õpinguid

kõrgkoolis (85%), täiendusõppes õppis 12% ning kutseõppeasutuses 3%. Kõrgkoolis õpinguid jätkanust 41% õppis Tartu Ülikoolis muul erialal ning 30% Tartu Ülikoolis samal erialal. Mõnes teises Eesti kõrgkoolis jätkas õpinguid 18% ning välismaal 11% lõpetanutest. Enamik lõpetanutest, kes jätkas õpinguid kõrgkoolis, tegi seda magistriõppes (60%). Bakalaureuseõppes õppis küsitluse ajal keskmiselt 17% ning doktorantuuris 10% Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest. Õpingute jätkamisel olid peamisteks põhjusteks soov ennast täiendada, saada parem töökoht või kindlustada olemasolev töökoht või soov saada kõrgemat palka. Enesetäiendamise vajadust tunnevad vilistlased eelkõige tööalaste teadmiste ja oskuste ning üldharivate teadmiste osas. Vilistlastest 8% ütles, et ei tunne hetkel vajadust enesetäienduse järele.

Lõpetanutest üle poole ehk 60% töötas erialaga tihedalt seotud ametikohal juba õpingute ajal. Ülejäänud leidsid erialase töö suhteliselt kiiresti – pooled leidsid erialase töö kahe kuu jooksul peale lõpetamist. Vähem kui viiendikul lõpetanutest kulus erialase töö leidmiseks kuni pool aastat, 15% leidis erialase töö 6 kuu kuni aasta jooksul pärast õpingute lõpetamist. Kauem kui aasta kulus erialas töö leidmiseks kümnendikul Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest.

Kõige sagedamini saadi õpingute lõpetamise järel töökoht isikliku pakkumise kaudu, töötati antud kohal juba õpingute ajal või võeti ise tööandjaga ühendust. Kolm kõige olulisemat põhjust, mis aitasid töökoha saamisele kaasa, on lõpetanute hinnangul omandatud eriala, eesti keele oskus ja eelnev töökogemus samas valdkonnas. Töökoha valimisel hindasid lõpetanud olulisemaks, et töökaaslased oleksid head, töökoht oleks seotud õpitud erialaga, asuks sobivas asukohas ning võimaldaks end proovile panna.

Veidi enam kui pooled küsitluse ajal töötanud lõpetanutest kinnitasid, et nende praegune töö on väga lähedalt seotud õpitud erialaga, viiendikul on praegune töö suures osas erialaga seotud. Vähesel määral õpitud erialaga seotud ametikohal töötab 15% lõpetanutest ning kümnendik lõpetanutest ei tööta üldse erialaga seotud ametikohal. Küsitluse ajaks olid Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud töötanud erialasel ametikohal vastavalt üks kuni 40 aastat. Keskmise tööstaaži erialasel ametikohal oli 12 aastat. Peamiste põhjustena, miks lõpetanud täna erialasel tööl ei tööta, nimetati palga ja muude töötingimuste paremat taset mitteerialasel tööl võrreldes erialaste ametikohtadega, antud töö on huvitavam või probleeme erialase töö leidmisega.

Töötamine pärast lõpetamist

Veerand Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest töötab praegu Viljandimaal, viiendik Tallinnas ning kümnendik Tartus. Kuigi teistes maakondades töötavaid on tunduvalt vähem jagub lõpetanuid igasse maakonda. Peamiselt töötavad Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanud riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses. Enamik vilistlastest töötab kas täiskoormusega või üle selle, osalise koormusega töötavaid vilistlasi on 16% ning 1% on hõivatud hooaja- või juhutöödega. Keskmiselt töötavad osalise koormusega lõpetanud 20 tundi nädalas. Osalise koormuse on vilistlased valinud enamasti omal soovil, kolmandik sooviks töötada suurema koormusega, kuid tööandja ei võimalda. Lõpetanutest 40% töötab tippspetsialistina, 22% kõrgema ametniku või juhina, 14% tehniku või keskastme spetsialistina ning 11% ametnikuna, 5% töötab sinikraedena ning 8% ei oska oma positsiooni määratleda.

Kolmel vilistlasel neljast eeldatakse praegusel ametikohal kõrgharidust, kümnendikul kutseharidust ning 5% juhtudest piisaks keskharidusest. Kõrgharidust eeldatavatel ametikohtadel oli kahel kolmandikul juhtudest eelduseks rakenduslik kõrgharidus, viiendikul juhtudest bakalaureusekraad ning 12% juhtudest

eeldati magistrikraadi. Vilistlastest on oma praeguse tööga rahul, tulevad töökohas tööalaselt hästi toime ning tunnevad end tööturul konkurentsivõimelisena.

Enamiku lõpetanute peamiseks sissetulekuallikaks on töötasu (84%), 7% vilistlastest moodustavad sissetuleku toetused, abirahad, alimendid, pension või stipendiumid ning 6% sõltub oma sissetulekute osas abikaasa, elukaaslase või vanemate sissetulekust. 62% lõpetanutest teenib alla 750 euro kuus, viiendik teenib 750-1000 eurot ning viiendik üle 1000 euro kuus. Lõpetanute keskmine brutopalk on 797 eurot.

Pädevused

Vilistlased hindasid oma pädevuste taset kõige kõrgemaks suulise ja kirjaliku eneseväljendusoskuse (keskmine hinnang 4,2 palli), meeskonnatööoskuse (4,1) ning teoreetiliste teadmiste praktikas rakendamise oskuse (4,0) osas. Teiste pädevustega võrreldes hinnatakse oma taset madalamalt võõrkeelte oskuse (3,3), juhtimisoskuste (3,5) ning uurimistöö- ja analüüsisoskuste (3,6) osas.

Õpingud Viljandi Kultuuriakadeemias aitasid pädevuste tõstmisele lõpetanute hinnangul kaasa keskmisel või sellest madalamal tasemel, hinnangud varieeruvad skaalal 2,7 kuni 4,2 palli. Kõige madalamalt hinnati akadeemia rolli võõrkeelte oskuse (2,7) ja juhtimisoskuse (2,9) kujunemisel. Lõpetanute hinnangul oli õpingutest rohkem abi erialaste teadmiste ja oskuste (4,2) ning üldiste maailmapilti avardavate teadmiste (4,0) parandamisel.

Oma ametikohal peeti kõige olulisemaks suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust (4,4), meeskonnatööoskust (4,4) ning efektiivset ajakasutamise- ja planeerimisoskust (4,4). Kõrge hinnangu said veel teoreetiliste teadmiste praktilise kasutamise oskus (4,3) ning enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus (4,3). Ametikohal peavad lõpetanud vähem oluliseks võõrkeelte oskust (3,6) ning uurimistöö- ja analüüsisoskust (3,7).

Kokkupuude Viljandi Kultuuriakadeemiaga

Suur osa lõpetanutest (59%) on olnud kooliga kontaktis ka pärast lõpetamist. Peamiselt jälgitakse infot kooli kodulehelt või sotsiaalmeedia vahendusel (42%), veerand lõpetanutest on osalenud kooli poolt pakutud täiendusõppes ning kümnendik on viinud läbi õppetööd või teinud ettekandeid Viljandi Kultuuriakadeemias. Veerand lõpetanutest ei ole pärast lõpetamist kooliga kontaktis olnud.

Vilistlaste hinnangul saaks Viljandi Kultuuriakadeemia aidata kaasa Eesti piirkondlikule arengule peamiselt üliõpilaste praktikavõimaluste toetamise näol erinevates piirkondades või pakkudes piirkondlikke täienduskoolituse võimalusi.

Osa Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetanutest on igati valmis kooli jätkusuutlikule arengule või vilistlastegevusele kaasa aitama. Vilistlased on valmis kaasa lööma igapäevases õppetegevuses, koolituste korraldamises, õppekavade analüüsimisel, praktikakohtade loomisel ja juhendamisel ning oma kogemuse jagamisel, kui kool sellist võimalust pakub.

Lisa 1 Tabelid

Tabel 37 Lõpetanute elukoht enne õppima asumist ja aastal 2011 osakondade lõikes (% osakonna lõpetanutest)

	EKO		IHO		KHO		MO		RKO	
	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011
Harjumaa	8	9	3	3	10	14	5	3	5	4
Tallinn	8	33	5	21	7	15		21	5	10
Hiiumaa	2		1	1				1	10	12
Ida-Virumaa	2	2	5	2			13	2		
Narva	2	2								
Jõgevamaa	1	1	7	5	4	6		5	4	
Järvamaa	2		4	3	1	6	4	3		
Läänemaa	1		3	1	1	6	4	1	4	4
Lääne- Põlvamaa	7		2	2	11	8	3	2	4	
Põlvamaa	5		5	2	6	3	7	2	5	
Pärnumaa	5	4	7	2			10	1		4
Pärnu	13	10	2	3	1	3	7	3	4	
Raplamaa	4	3	3	2	1	1		2	4	
Saaremaa	7	2	3	3	6	1	8	3	4	
Tartumaa	5	3	6	5	5	4	4	5	4	
Tartu	11	7	10	13	13	4	12	13	9	24
Valgamaa	1		4	2	1			2		
Viljandimaa	10	17	24	22	23	23	20	23	32	31
Võrumaa	6	2	7	6	9	6	4	6	10	11
Välismaa		5		2				2		
kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
kokku (n)	235	213	456	408	237	193	103	95	45	39

Tabel 38 Lõpetanute elukoht enne õppima asumist ja aastal 2011 perioodide lõikes (% lõpetanutest vastaval perioodil)

	1992-1994		1995-2001		2002-2005		2006-2009	
	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011	enne õpinguid	aastal 2011
Harjumaa	6	3	1	3	4	10	11	7
Tallinn	11	37	2	21	6	20	6	16
Hiiumaa					1	1	3	2
Ida-Virumaa	7	3	4	3			5	4
Narva							1	1
Jõgevamaa			6	5	7	8	3	2
Järvamaa	2			5	5	2	4	3
Läänemaa	6		3		3	6	2	
Lääne-		4	2	4	11	6	4	3
Põlvamaa	9		11	1	2	1	3	4
Pärnumaa	8	15	5	1	5	2	4	
Pärnu	6		6	4	3	4	4	6
Raplamaa	11	8			4	2	2	2
Saaremaa	11	9	4	2	6		4	2
Tartumaa			3	4	6	1	8	6
Tartu	9	6	13	9	7	7	13	10
Valgamaa	2				2	1	4	2
Viljandimaa	5	9	36	30	18	20	15	21
Võrumaa	7	3	5	4	10	6	7	6
Välismaal		3		4		3		3
kokku (%)	100	100	100	100	100	100	100	100
kokku (n)	90	70	298	248	277	245	410	384

Tabel 39 Vilistlaste lõpetamisjärgne kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga osakondade lõikes (% vastava osakonna lõpetanutest)

	EKO	IHO	KHO	MO	RKO
ei ole kontaktis olnud	28	30	23	13	19
olen tellinud täiendusõpet		1			
olen õpetanud või teinud ettekandeid VKAs	19	4	2	37	35
olen osalenud täiendusõppes	24	24	19	28	12
jälgin kodulehte ja sotsiaalmeedia kanaleid	38	45	45	37	40

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Tabel 40 Vilistlaste lõpetamisjärgne kontakt Viljandi Kultuuriakadeemiaga perioodide lõikes (% vastanutest vastaval perioodil)

	1992-1994	1995-2001	2002-2005	2006-2009
ei ole kontaktis olnud	42	19	27	27
olen tellinud täiendusõpet		1	1	
olen õpetanud või teinud ettekandeid VKAs	8	15	9	11
olen osalenud täiendusõppes	18	31	19	20
jälgin kodulehte ja sotsiaalmeedia kanaleid	22	39	47	46

Märkus: Mitme võimaliku vastuse tõttu ei ole kategooriate summa 100%.

Tabel 41 Õppekava täitmise nominaalajaga osakondade ja perioodide lõikes (% lõpetanutest vastavas osakonnas või vastaval perioodil)

	jah	ei	kokku (%)	kokku (n)
EKO	85	15	100	235
IHO	88	12	100	456
KHO	81	19	100	237
MO	66	34	100	103
RKO	88	12	100	45

	jah	ei	kokku (%)	kokku (n)
1992-1994	91	9	100	257
1995-2001	86	14	100	298
2002-2005	79	21	100	277
2006-2009	83	17	100	410

Tabel 42 Nominaalajast pikema õppeaja põhjused osakondade ja perioodide lõikes (% lõpetanutest, kelle õppeaeg vastavas osakonnas või vastaval perioodil oli pikem nominaalajast)

	EKO	IHO	KHO	MO	RKO
võtsin akadeemilist puhkust omal soovil	10	19	42	43	
võtsin akadeemilist puhkust tervislikel põhjustel	21		23		
viibisin lapsehoolduspuhkusel	8	10	35	22	100
olin kaitseväes	22		6	10	
võtsin pikendusaasta		22	6	24	

	1992-1994*	1995-2001	2002-2005	2006-2009
võtsin akadeemilist puhkust omal soovil		35	18	33
võtsin akadeemilist puhkust tervislikel põhjustel		17	18	
viibisin lapsehoolduspuhkusel		9	39	16
olin kaitseväes		17		10
võtsin pikendusaasta			15	22

*aastatel 1992-1994 lõpetanud märkisid nominaalaja ületamisel muu põhjuse

Tabel 43 Õppevorm õpingute alguses ja lõpus osakondade lõikes (n=1075, lõpetanute arv)

Osakond	Õppevorm õpingute lõpus				
	Õppevorm õpingute alguses	päevane õpe	avatud ülikool	ekstern	kokku
EKO	päevane õpe	228		7	235
IHO	päevane õpe	191	4	2	197
	avatud ülikool		165		165
	ekstern		7	87	94
	kokku	191	176	89	456
KHO	päevane õpe	161			161
	avatud ülikool		70	6	76
	kokku	161	70	6	237
MO	päevane õpe	89			89
	avatud ülikool	5	9		14
	kokku	94	9		103
RKO	päevane õpe	43			43
	ekstern	2			2
	kokku	45			45

Tabel 44 Õppevorm õpingute alguses ja lõpus perioodide lõikes (n=1075, lõpetanute arv)

Aastad	Õppevorm õpingute lõpus				
	Õppevorm õpingute alguses	päevane õpe	avatud ülikool	ekstern	kokku
1992-1994	päevane õpe	88			88
	ekstern			2	2
	kokku	88		2	90
1995-2001	päevane õpe	197		7	204
	avatud ülikool		69		69
	ekstern			25	25
	kokku	197	69	32	298
2002-2005	päevane õpe	200			200
	avatud ülikool		37		37
	ekstern	2		39	41
	kokku	202	37	39	278
2006-2009	päevane õpe	227	4	2	233
	avatud ülikool	5	139	6	150
	ekstern		7	21	28
	kokku	232	150	29	411

Tabel 45 Lõpetamisjärgne tegevus aastate ja osakondade lõikes (% , n=1075)

		töötan	õpin	töötan ja õpin	ei tööta ega õpi, otsin aktiivselt tööd	ei tööta ega õpi, ei otsi ka aktiivselt tööd	olen lapsega kodus	muu
1992-1994	EKO	100						
	IHO	71		11	4		15	
	MO	50					50	
1995-2001	EKO	75	5	15			5	
	IHO	84		7			7	3
	KHO	51		35			25	
	MO	33		42		9	16	
	RKO	100						
2002-2005	EKO	67		14			14	5
	IHO	77		21			3	
	KHO	78	11				11	
	MO	65		35				
	RKO	73					13	13
2006-2009	EKO	59		23			6	12
	IHO	84		9	2		5	1
	KHO	74		12			12	3
	MO	50		50				
	RKO	50		11			39	

Tabel 46 Olulisemad töö leidmise viisid osakondade lõikes (% töötavatest lõpetanutest)

	EKO (n=200)	IHO (n=418)	KHO (n=190)	MO (n=84)	RKO (n=36)
seda tööd pakuti mulle isiklikult	50	30	43	75	28
kasutasin sugulaste või tuttavate abi	10	7			19
võtsin tööandjaga ise ühendust	9	12	18	20	8
asutasin praksise või eraettevõtte, alustasin FIEna	7		2		28
leidsin tööpakkumise meediast	6	8	13		5
töötasin sellel töökohal juba õpingute ajal	6	27	14		
sain tööpakkumise tööotsingu portaalist	5	4	2	5	6
muu	3	3			
olin selles organisatsioonis praktikal	2	4	5		6
leidsin tööpakkumise internetist	2	4	3		
leidsin tööpakkumise ülikooli vahendusel		1			

Lisa 2 Küsimustik

A. Lõpetanu/vastaja taust

1. Olen

1. Mees
2. Naine

2. Minu vanus on ... aastat

3. Kus Te elasite enne õpingute alustamist?

1. Harjumaa (v.a Tallinn)
2. Tallinn
3. Hiiumaa
4. Ida-Virumaa (v.a Narva)
5. Narva
6. Jõgevamaa
7. Järvamaa
8. Läänemaa
9. Lääne-Virumaa
10. Põlvamaa
11. Pärnumaa (v.a Pärnu)
12. Pärnu
13. Raplamaa
14. Saaremaa
15. Tartumaa (v.a Tartu)
16. Tartu
17. Valgamaa
18. Viljandimaa
19. Võrumaa
20. Välismaa

B. Õpingud

Õpingute kohta esitatud küsimuste korral palun lähtuge Viljandi Kultuuriakadeemias viimati lõpetatud õpingutest.

4. Millise kõrgharidustaseme õppe Te viimati Viljandi Kultuuriakadeemias lõpetasite?

1. diplomioõppe
2. rakenduskõrgharidusõppe
3. muu õppetase, palun täpsustage

5. Millise õppekava Te viimati lõpetasite? Juhul, kui olete lõpetanud mitu õppekava, siis palun lähtuge vastamisel vaid ühest.

1. Butafoor-dekoraator
2. Huvijuht multikultuurses keskkonnas
3. Huvijuht-loovtegevuse juhendaja
4. Huvijuht-loovtegevuse õpetaja
5. Info- ja dokumendihaldus
6. Infoteadus ja dokumendihaldus
7. Jazzmuusika
8. Klassikaline ja kirikumuusika
9. Koolimuusika

10. Kultuurikorraldus
11. Laste ja noorte huvijuht
12. Lavastuskorraldus
13. Muukeelsete koolide laste ja noorte huvijuht
14. Näitejuhtimine
15. Pärimusmuusika
16. Raamatukogundus
17. Raamatukogundus ja infokeskkonnad
18. Raamatukogundus ja infoteadus
19. Rahvuslik ehitus
20. Rahvuslik tekstiil
21. Talukujundus ja rahvuslik käsitöö
22. Tantsujuhtimine
23. Tantsukunst
24. Teatrikunst
25. Valguskujundus
26. Muu õppekava, palun täpsustage

6. Mis aastal Te õpingud lõpetasite?

7. Mitu aastat Teil kulus õppekava läbimiseks?

8. Kas täitsite õppekava nominaalajaga?

Nominaalaeg on see aeg, mis on ettenähtud õppekava läbimiseks. Näiteks bakalaureuseõppe nominaalaeg on 3 aastat, magistriõppes 2 aastat ja doktoriõppes 4 aastat. Nominaalaja sisse ei arvestata akadeemilist puhkust.

- Jah, täitsin õppekava ettenähtud nominaalajaga →9
- Ei, minu õpingud olid nominaalajast pikemad →8.1

8.1 Palun märkige, mis oli selle põhjuseks, et Teie õpingud olid nominaalajast pikemad (võimalik on valida mitu Teie jaoks sobivat vastusevarianti)

- Võtsin akadeemilist puhkust omal soovil
- Võtsin akadeemilist puhkust tervislikel põhjustel
- Viibisin lapsehoolduspuhkusel
- Olin kaitseväes
- Võtsin pikendusaasta
- Muu (nt õppimine või lõpetamine eksternina)

9. Palun meenutage, kust Te saite infot valitud õppekava/eriala kohta. (Palun märkige kõik Teile sobivad vastused)

1. Sõpradelt/ tuttavatelt
2. Vanematelt/ sugulastelt
3. Ülikooli lahtiste uste päevadelt
4. Kooli voldikust või muust trükisest
5. Meediast (ajalehed, televisioon, raadio)
6. Internetist (veebileht, sotsiaalmeedia vm)
7. Infomessilt (Teeviit, Intellektika, kohalik infomess vm)
8. Muu allikas, palun täpsustage

10. Palun hinnake kui olulised olid järgmised põhjused, miks Te asusite õppima seda õppekava/eriala? (Palun hinnake kõiki toodud väiteid)

		Väga oluline	Oluline	Väheoluline	Polnud üldse oluline
1	Valdkond/ eriala huvitas mind				
2	Olin selles valdkonnas tugev				
3	Pärast lõpetamist oli selles valdkonnas lihtne tööd leida				
4	Hea palk tulevikus				
5	Vanemad/sugulased/tuttavad jt soovitasid				
6	Sellele õppekavale oli kõige lihtsam sisse saada				
7	Töötasin lähedasel erialal ja soovisin kvalifikatsiooni tõsta				
8	Esimese eelistusena valitud õppekavale ei saanud sisse				
9	Jõudsin otsusele karjäärinõustamise tulemusena				
10	Raha (tasuta õppekoht/ jõukohane õppeteenustasu)				
11	Õppekava läbimisel arvestati minu varasemaid õpinguid ja töökogemust (VÕTA)				
12	Eneseteostusvõimalused				
13	Kooli asukoht sobiv/ kodu lähedal				

11. Muu oluline põhjus eriala valikul, palun täpsustage

12. Palun märkige, millises õppevormis Te oma õpinguid alustasite ning millises õppevormis lõpetasite.

		Alustasite	Lõpetasite
1	päevane õpe (stационаarne õpe)		
2	avatud ülikool (kaugõpe)		
3	ekstern		

13. Palun märkige, millisel õppekohal Te oma õpinguid alustasite ning millisel õppekohal lõpetasite.

		Alustasite	Lõpetasite
1	riigieelarvelisel (tasuta) õppekohal		
2	riigieelarvevälisel (tasulisel)		

C. Õpingud ja töötamine

14. Kas Te töötasite (v.a juhutööd, praktika ja töötamine õppevaheajal) ?

Juhutöö on ajutine töö, mis üldjuhul ei taga töölepingus ettenähtud sotsiaalseid garantiisid (nt puhkus) ning tasustatakse reeglina tükitöö alusel.

1. enne õppima asumist, kuid mitte õpingute ajal (→ küsimus 20)
2. enne õppima asumist, kui ka õpingute ajal (→ küsimus 15)
3. õpingute ajal (→ küsimus 15)
4. ei töötanud enne õppima asumist ega õpingute ajal (→ küsimus 20)

15. Milline oli Teie töökoormus enamuse õpingute ajast?

1. töötasin täiskoormusega (reeglina 40 tundi nädalas)
2. töötasin üle täiskoormuse

3. töötasin osalise koormusega

16. Mis oli õpingute ajal töötamise (v.a juhutööd, praktika ja töötamine õppevaheajal) peamiseks põhjuseks? Juhutöö on ajutine töö, mis üldjuhul ei taga töölepingus ettenähtud sotsiaalseid garantiisid (nt puhkus) ning tasustatakse reeglina tükitöö alusel.

(Palun märkige üks kõige olulisem põhjus)

1. ei oleks tulnud muidu majanduslikult toime
2. hirm kaotada senine töökoht
3. soov ennast teostada
4. soov lisaraha teenida
5. soov omandada üldist töökogemust
6. soov saada erialast töökogemust
7. tehti hea pakkumine
8. õpingutest jäi aega üle
9. töötasin enne õpinguid, õppimine oli lisategevus
10. muu oluline põhjus, palun täpsustage

17. Kuivõrd olid Teie õpingute aegne töö ja õpitav eriala seotud?

1. väga lähedalt
2. suures osas
3. mõningal määral
4. ei olnud seotud

18. Kas õpingute ajal töötamine mõjutab Teie hinnangul ... ?

	Kindlasti soodustavalt	Pigem soodustavalt	Pigem takistavalt	Kindlasti takistavalt	Ei mõjuta kuidagi
õppetöös osalemist					
õppekava läbimist nominaalajaga					
erialaste teadmiste ja oskuste omandamist					
töölalast arengut (tööviljakus, tööalane efektiivsus, tööalaste teadmiste ja oskuste omandamisel jne)					
ühiskondlikku aktiivsust					

19. Kas Teie palk tõusis pärast õpingute lõpetamist? (võimalik on valida mitu Teie jaoks sobivat vastusevarianti)

- Jah, tänu omandatud kõrgemale haridustasemele
- Jah, tänu omandatud erialale
- Jah, tänu töökooha vahetamisele
- Jah, tänu töökoormuse suurendamisele
- Jah, kuid palgatõus ei olnud seotud õpingute lõpetamisega
- Ei, minu palk jäi samaks
- Ei, minu palka vähendati (nt seoses majanduslangusega)

- Muu põhjus, palun täpsustage

20. Kui soovite midagi lisada või täpsustada, siis palun kirjutage.

D. Lõpetamisjärgne tegevus

21. Milline loetletud vastusevariantidest kirjeldab Teie praegust tegevust kõige paremini?

1. Töötan (→ küsimus 28)
2. õpin (→küsimus 22)
3. töötan ja õpin (→ küsimus 22)
4. ei tööta ega õpi, otsin aktiivselt tööd (→ küsimus 44)
5. ei tööta ega õpi, ei otsi ka aktiivselt tööd (→ küsimus 44)
6. olen lapsega kodus (→ küsimus 44)
7. muu tegevus, palun täpsustage (→ küsimus 44)

22. Kas Te jätkate õpinguid ...?

1. kõrgkoolis/tasemeõppes (→ küsimus 23)
2. täiendusõppes (nt lühikursused, keeleõpe vm) (→küsimus 25)
3. kutseõppeasutuses (→ küsimus 25)

23. Juhul kui Te jätkate õpinguid tasemeõppes, kas Te õpite ... ?

1. Tartu Ülikoolis, samal erialal/õppesuunal
2. Tartu Ülikoolis, muul erialal/õppesuunal
3. mõnes teises kõrgkoolis Eestis, samal erialal
4. mõnes teises kõrgkoolis Eestis, muul erialal
5. mõnes teises kõrgkoolis välismaal, samal erialal
6. mõnes teises kõrgkoolis välismaal, muul erialal

24. Millisel õppeastmel Te õpinguid jätkate?

1. Rakenduskõrgharidusõppes
2. Bakalaureuseõppes
3. Magistriõppes
4. Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekaval (arsti-, hambaarsti-, klassiõpetaja vm)
5. Doktoriõppes
6. Muu, palun täpsustage

25. Juhul kui Te õpite, siis palun märkige kuivõrd olulised olid allpooltoodud väited õpingute jätkamiseks? (Palun hinnake kõiki toodud väiteid)

		Väga oluline	Oluline	Väheoluline	Pole üldse oluline
1	soov ennast täiendada				
2	soov alustada akadeemilist karjääri				
3	soov saada kõrgemat palka				
4	saada parem töökoht/kindlustada oma praegune töökoht				
5	soov omandada võimalikult kõrge haridustase				
6	ei leidnud sobivat tööd				

26. Muu oluline põhjus õpingute jätkamiseks, palun täpsustage

27. Teie suunamiseks järgmiste küsimuste juure palun märkige, kas Te praegu ... ?

1. Ainult õpin → Küsimus 44
2. Õpin ja töotan samaaegselt → 28

Juhul kui töotate rohkem kui ühel ametikohal, siis palume Teid vastata järgnevatele küsimustele, pidades silmas oma põhitöökohta või põhitööd.

28. Kuivõrd on Teie praegune põhitöö seotud õpitud erialaga?

1. väga lähedalt (→ küsimus 30)
2. suures osas (→ küsimus 30)
3. mõningal määral (→ küsimus 32)
4. ei ole seotud (→ küsimus 29)

29. Juhul kui praegune põhitöö ei ole seotud õpitud erialaga, siis mis on selle põhjus? Küsimus→32

(Palun hinnake kõiki toodud väiteid)

		Nõustun täiesti	Pigem nõustun	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse
1	ei ole leidnud erialast tööd				
2	elukohas ei ole erialast tööd				
3	antud töö on huvitavam				
4	palk ja muud töötingimused on paremad				
5	töötasin sellel kohal juba ülikooli ajal				

30. Kui kaua aega kulub Teil pärast lõpetamist erialase töö leidmiseks?

- kuni 2 kuud
- 2 kuni 6 kuud
- 6 kuud kuni aasta
- kauem kui 1 aasta
- töötasin erialasel tööl juba õpingute ajal

31. Palun märkige oma tööstaaz erialaga seotud ametikohtadel sh õpingute ajal (täisaastates)

32. Kas Te töotate ... ?

1. riiklikus, avalik-õiguslikus või munitsipaalasutuses
2. oma firmas
3. erafirmas või eraisiku teenistuses
4. MTÜ-s, sihtasutuses
5. olete füüsilisest isikust ettevõtja või vabakutseline
6. mitmes eelnevalt nimetatud omandivormiga asutuses või firmas samaaegselt

33. Kas Te olete ... ?

1. **Kõrgem ametnik/juht** (nt direktorid, juhatajad, väikeettevõtete juhid)
2. **Tippspetsialist** (nt insenerid, informaatikud, arstid, õpetajad, juristid, avaliku teenistuse spetsialistid)
3. **Tehnik või keskastme spetsialist** (nt maaklerid, raamatupidajad, politseiinspektorid, õde, müügiesindajad jne)
4. **Ametnik** (nt sekretärid, kantseleitöötajad, andmesisestajad)
5. **Teenindus- või müügitöötaja** (nt kokad, lapsehoidjad, juuksurid, tuletõrjujad, müüjad)
6. **Põllumajanduse või kalanduse oskustööline** (nt talunikud, kalurid, loomakasvatavad, jahimehed)
7. **Oskus- või käsitööline** (nt ehitaja, mehaanikud, rätsepad, elektrikud)

8. **Seadme- või masinaoperaator** (nt vedurijuhid, autojuhid, masina operaatorid)
9. **Lihttööline** (nt koristajad, aknapesijad, kojamehed, uksehoidjad)
10. **Relvajõududes**
11. **Ei oska öelda**

34. Millist haridustaset eeldab Teie praegune amet?

1. põhiharidus (→ küsimus 36)
2. keskharidus (→ küsimus 36)
3. kutseharidus (→ küsimus 36)
4. kõrgharidus (→ küsimus 35)
5. ei oska öelda/ haridustase pole sellel töökohal oluline (→ küsimus 36)

35. Juhul, kui Teie praegune amet eeldab kõrgharidust, siis millist taset ... ?

1. Rakenduskõrgharidust
2. Bakalaureusekraadi
3. Magistrikraadi
4. Doktorikraadi

36. Kas Te töötate praegu

1. Täiskoormusega (reeglina 40 tundi nädalas) (→ küsimus39)
2. Üle täiskoormuse (→ küsimus 39)
3. Osalise koormusega (→ küsimus 37)
4. Hooaja- ja juhutöödel (→ küsimus 39)

37. Palun märkige oma keskmine töötundide arv nädalas

38. Kas Te ... ?

- töötate osalise koormusega omal soovil
- sooviksite töötada täiskoormusega, kuid tööandja ei võimalda
- sooviksite töötada küll osaajaga, kuid rohkem töötunde, kuid tööandja ei võimalda
- muu (palun täpsustage)

39. Kui suur on Teie põhitöökoha ühe kuu tasu, palun vastake üks kahest variandist

1. brutopalk (palk koos maksudega eurodes)
2. netopalk (kättesaadud palk eurodes)

40. Kus asub Teie töökoht?

1. Harjumaa (v.a Tallinn)
2. Tallinn
3. Hiiumaa
4. Ida-Virumaa (v.a Narva)
5. Narva
6. Jõgevamaa
7. Järvamaa
8. Läänemaa
9. Lääne-Virumaa
10. Põlvamaa
11. Pärnumaa (v.a Pärnu)
12. Pärnu
13. Raplamaa

14. Saaremaa
15. Tartumaa (v.a Tartu)
16. Tartu
17. Valgamaa
18. Viljandimaa
19. Võrumaa
20. Välismaal

41. Kui olulised olid Teile töökoha valimisel järgmised faktorid?

(Palun hinnake kõiki toodud väiteid)

		Väga oluline	Oluline	Väheoluline	Pole üldse oluline	Ei saa/ ei soovi hinnata
1	ametikoha/töökoha prestiiž					
2	enese proovilepanek					
3	hea palk					
4	head karjääri- ja arenguvõimalused					
5	head töökaaslased					
6	paindlik töögraafik					
7	pikk puhkus					
8	sobiv asukoht					
9	soodustused (ametiauto vms)					
10	töö oli õpitud erialaga seotud					
11	erialast tööd ei olnud					

42. Millisel viisil leidsite oma töökoha? (Palun märkige üks, kõige olulisem viis)

1. võtsin tööandjaga ise ühendust (konkreetselt tööpakkumist ei olnud)
2. seda tööd pakuti mulle isiklikult
3. kasutasin sugulaste või tuttavate abi
4. olin selles organisatsioonis praktikal
5. organisatsioon tutvustas töövõimalusi ülikoolis
6. leidsin tööpakkumise ülikooli vahendusel
7. leidsin tööpakkumise ajalehe-, TV-, raadio- või muust avalikust reklaamist
8. leidsin tööpakkumise internetist
9. sain tööpakkumise personaliotsingu portaalist (CV Online, CV Keskus vmt)
10. leidsin töökoha Eesti Töötukassa (kuni 2009 Tööhõiveameti) kaudu
11. asutasin praksise või eraettevõtte, alustasin FIEna
12. töötasin sellel töökohal juba õpingute ajal
13. muu viis töökoha leidmiseks, palun täpsustage

43. Palun hinnake, kuivõrd aitasid järgmised tegurid kaasa Teie praeguse töökoha saamisele.

Nõustun täiesti antud väitega tähendab, et see tegur aitas oluliselt kaasa töökoha leidmisele; *ei nõustu üldse* tähendab, et see tegur polnud töökoha leidmisel tähtis.

		Nõustun täiesti	Pigem nõustun	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse
1	omandatud (pea)eriala/ erialad				
2	omandatud kõrvaleriala(d)				
3	lõputöö teema				

4	õppealased saavutused				
5	läbitud täienduskoolitused				
6	Tartu Ülikooli maine				
7	õpingute ajal läbitud praktika				
8	eelnev töökogemus samas valdkonnas				
9	välismaal õppimine				
10	välismaal töötamine				
11	eesti keele oskus				
12	inglise keele oskus				
13	teiste võõrkeelte oskus				
14	karjääriteenused (nt karjäärinõustamine, tööturuga seonduvad seminarid, töölaad, infovahendamine)				

44. Kas ja millises valdkonnas tunnete enesetäiendamise vajadust?

(Võimalik on märkida mitu Teie jaoks sobivat vastusevarianti)

1. erialased teadmised ja oskused (*need, mis on seotud omandatud erialaga*)
2. tööalased teadmised ja oskused (*need, mida on vaja konkreetsel ametikohal toimetulekuks*)
3. üldharivad teadmised
4. hobi- ja huvialased teadmised ja oskused
5. muu (palun täpsustage)
6. ei tunne hetkel enesetäiendamise vajadust

45. Juhul, kui Te tunnete vajadust konkreetsete teadmiste või oskuste järele (ehk millist täiendusõpet võiks Tartu Ülikool või konkreetselt Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Teile pakkuda), siis palun kirjutage

46. Milline on Teie praegune peamine sissetulekuallikas?

1. töötasu
2. ettevõtjatulu, dividendid, intressid
3. toetused, abirahad (lastetoetus, sotsiaaltoetus, toimetulekutoetus), alimendid, pension, stipendiumid
4. õppelaen ja/või muud laenud
5. abikaasa/elukaaslase sissetulek, vanemate sissetulek, teiste sugulaste toetus
6. säästud, vara müük

E. Ülikooliõpingud ja hinnang sellele

Järgnevalt palume Teil anda hinnangud ülikooliõpingutele lähtuvalt viimati lõpetatud õppekavast.

47. Palume Teid hinnata, kuivõrd nõustute erinevate väidetega oma viimati läbitud õppekava eesmärgipärasuse kohta ning vastavuse kohta tööturu nõuetega?

		Nõustun täiesti	Pigem nõustun	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse	Ei oska vastata
1	õpinguid alustades teadsin õppekava eesmäärke ja õpiväljundeid					
2	läbitud õpe oli vastavuses minu ootustega õppekavale					
3	kasutan oma töös väga sageli õpingute käigus omandatud oskusi ja teadmisi					

48. Kas Te käisite õppekava raames praktikal?

1. jah, läbisin kohustusliku erialase praktika (mõne ettevõtte/asutuse juures)
2. jah, läbisin praktika vaba- / valikainena
3. õppekava raames praktikat ei toimunud (→ küsimus 50)

49. Kas praktikast oli kasu?

1. jah, (palun täpsustage, kuidas)
2. ei, (palun täpsustage, miks)

50. Kas Te saite ülikoolis õpinguteks piisavalt tuge (tuutorid, karjääri- ja õppekorraldusnõustajad, sekretärid, psühholoogid jt)?

1. Jah, sain piisavalt tuge (→ küsimus 52)
2. Ei saanud piisavalt tuge (→ küsimus 51)
3. Ei olnud sellistest võimalustest teadlik (→ küsimus 52)
4. Ei vajanud sellist tuge (→ küsimus 52)

51. Juhul, kui Te ei saanud ülikoolis õpinguteks piisavalt tuge (tuutorid, karjääri- ja õppekorraldusnõustajad, psühholoogid jt), **siis palun põhjendage****52. Millega jäite õppeprotsessis kõige rohkem rahule? Palun täpsustage****53. Mis oli õppeprotsessis kõige nõrgem/suurem puudus? Palun täpsustage****54. Alljärgnevalt on toodud rida pädevusi. Palun hinnake 5-pallisel skaalal****(1) oma pädevuse praegust taset,****(2) seda, kuidas ülikooliõpingud on kaasa aidanud pädevuse kujunemisele ja****(3) pädevuse olulisust praegusel ametikohal.**

	Pädevused	Minu tase on	Ülikooliõpingud aitasid kaasa	Olulisus minu ametikohal
		1 – väga madal 5 – väga kõrge	1 – vähe 5 – väga oluliselt	1 – vähe oluline 5 – väga oluline
1	Erialased teadmised ja oskused			
2	Uurimistöö- ja analüüsioskused			
3	Üldised maailmapilti avardavad teadmised			
4	Oskus teoreetilisi teadmisi praktikas rakendada			
5	Suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus emakeeles			
6	Võõrkeelteoskus			
7	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise oskus (üldine arvutioskus, erialaste arvutiprogrammide kasutamise oskus)			
8	Meeskonnatööoskus			
9	Efektne ajakasutus- ja planeerimisoskus			
10	Juhtimisoskus			
11	Enesekehtestamise ja läbirääkimise oskus			
12	Ettevõtlikkus ja initsiatiivikus			

55. Vaadates tagasi õpingutele ja hinnates oma praegust tööd, palun hinnake järgmiste väidete õigsust:

		Nõustun täiesti	Pigem nõustun	Pigem ei nõustu	Ei nõustu üldse	Ei saa hinnata
1	Olen rahul oma õppekava/eriala valikuga					
2	Olen rahul ülikooli valikuga					
3	Olen rahul läbitud õppekavaga (ülesehitus, valikuvõimalused jm)					
4	Olen rahul praktikavõimalustega					
5	Olen rahul õppejõudude ja õpetamise tasemega					
6	Olen rahul juhendamise					
7	Olen rahul õppetöö korraldusega					
8	Olen rahul ülikooli poolt pakutud nõustamisteenustega					
9	Olen oma praeguse tööga rahul					
10	Tulen oma praeguses töökohas tööalaselt hästi toime					
11	Tunnen end tööturul konkurentsivõimelisena					

56. Kui märkisite eelmises küsimuses mõneks vastuseks „pigem ei nõustu“ või „ei nõustu üldse“, siis palun põhjendage

57. Kui soovite seoses õpingutega ülikoolis midagi lisada/täiendada, palun kirjutage!

F. Lõpetamisjärgne koostöö

58. Mil moel on jätkunud Teie kontakt kooliga pärast lõpetamist? (Palun märkige kõik sobivad vastused)

1. Ei ole pärast lõpetamist kontaktis olnud
2. Olen osalenud täiendusõppes
3. Olen tellinud täiendusõpet
4. Olen õpetanud või pidanud ettekandeid Viljandi Kultuuriakadeemias
5. Jälgin kodulehte ja/või sotsiaalmeedia kanaleid
6. Muu kontakt, palun täpsustage

59. Palun märkige, kus Te praegu elate?

1. Harjumaa (v.a Tallinn)
2. Tallinn
3. Hiiumaa
4. Ida-Virumaa (v.a Narva)
5. Narva
6. Jõgevamaa
7. Järvamaa
8. Läänemaa
9. Lääne-Virumaa
10. Põlvamaa
11. Pärnumaa (v.a Pärnu)
12. Pärnu
13. Raplamaa
14. Saaremaa
15. Tartumaa (v.a Tartu)
16. Tartu

17. Valgamaa
18. Viljandimaa
19. Võrumaa
20. Välismaa

60. Mil moel saaks Teie hinnangul Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kaasa aidata Eesti piirkondlikule arengule? Võimalik märkida mitu varianti

- Pakkudes piirkondlikke täienduskoolituse võimalusi
- Tutvustades õppimisvõimalusi kohalikel infomessidel
- Algatades piirkondlikke arendus- või uurimisprojekte
- Toetades piirkondliku arenguga seotud üliõpilastööde valmimist
- Toetades üliõpilaste praktikavõimalusi erinevates piirkondades
- Muul viisil, palun täpsustage

61. Kui sooviksite omalt poolt mingil moel kaasa aidata Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia jätkusuutlikule arengule või vilistlastegevusele, palun kirjutage, kuidas